

Fauske kommune

Rådmannens forslag til

ÅRSBUDSJETT 2017

Økonomiplan 2017-2020

Foto: Daniel Sakariassen

Innhold

1.0 Innledning.....	5
1.1 Tiltak 2017	7
2.0 Sammenheng med kommunens øvrige planverk	9
2.1 Kommuneplan – langsiktig del	9
3.0 Kommunens rammebetingelser	10
3.1 Befolkningsutvikling	10
3.2 Prognose folketall.....	11
3.3 Folkehelse.....	12
3.4 ROBEK	14
3.5 Statsbudsjettet 2017.....	15
3.5.1 Omleggingen av inntektssystemet for kommunene	16
3.5.2 Særskilte satsinger	16
3.6 Rentenivået.....	19
3.6.1 Nibor-påslag	20
3.6.2 Kredittpåslaget	20
3.7 Pensjonsutgifter	21
3.8 KOSTRA	22
3.8.1 Netto driftsresultat i prosent av brutto driftsinntekter	23
3.8.2 Netto driftsutgifter til politisk styring i kr per innbygger.....	23
3.8.3 Netto driftsutgifter til administrasjon i kr per innbygger	24
3.8.4 Langsiktig gjeld i prosent av brutto driftsinntekter	24
3.8.5 Netto lånegjeld i kroner per innbygger	25
3.8.6 Netto driftsutgifter barnehager per innbygger 1-5 år i kr.....	26
3.8.7 Netto driftsutgifter til grunnskolesektor per innbygger 6-15 år	26
3.8.8 Korrigerte brutto driftsutgifter til grunnskole, skolelokaler og skoleskyss.....	27
3.8.9 Andel elever i grunnskolen som får spesialundervisning.....	27
3.8.10 Netto driftsutgifter per innbygger i kroner, kommunehelsetjenesten.....	28
3.8.11 Legeårsverk per 10 000 innbyggere, kommunehelsetjenesten.....	28
3.8.12 Netto driftsutgifter per innbygger i kroner, pleie- og omsorgstjenesten.....	29
3.8.13 Korrigerte brutto driftsutgifter per mottaker av hjemmetjenester i kroner	29
3.8.14 Korrigerte brutto driftsutgifter for institusjon per kommunal plass	30
3.8.15 Netto driftsutgifter til sosialtjenesten per innbygger 20-66 år	31
3.8.16 Netto driftsutgifter per innbygger 0-17 år, barnevernstjenesten	31
3.8.17 Årsgebyr for vannforsyning	32
3.8.18 Årsgebyr for avløpstjenesten.....	33

3.8.19	Årsgebyr for avfallstjenesten	33
3.8.20	Brutto driftsutgifter i kr per km kommunal vei og gate	34
4.0	Fellesområder	35
4.1	Fellesinntekter	35
4.1.1	Rammetilskudd og skatt	35
4.1.2	Kraftinntekter	36
4.1.3	Eiendomsskatt	37
4.1.4	Andre inntekter.....	37
4.2	Gjeld, renter og avdrag.....	38
4.3	Likviditet	39
4.4	Bunde og frie egenkapitalfond	39
4.5	Finansforvaltning	40
4.6	Interkommunalt samarbeid.....	41
4.7	Selvkost	41
4.8	Fauske kirkelige fellesråd.....	42
5.0	Samhandlingsområder	43
5.1	Generelt for samhandlingsområdene.....	43
5.1.1	Rekruttering.....	43
5.1.2	Kompetanseutvikling	44
5.1.3	Vikarbruk	44
5.2	Oppvekst og kultur	46
5.2.1	Tiltak	47
5.2.2	Skole.....	47
5.2.3	Barnehage.....	49
5.2.4	Barn og familie.....	51
5.2.5	Kultur og idrett	54
5.3	Helse og omsorg.....	58
5.3.1	Tiltak	59
5.3.2	Institusjon	59
5.3.3	Hjemmebaserte tjenester	61
5.3.4	Helse.....	64
5.3.5	NAV	67
5.4	Rådmannens stab.....	68
5.4.1	IT	69
5.4.2	Innkjøp	69
5.4.3	Personalavdelingen.....	69
5.4.4	Økonomiavdelingen	70

5.4.5 Servicetorget.....	70
5.4.6 Plan/utvikling	70
5.4.7 Vei, vann og avløp (VVA)	72
5.5 Politisk virksomhet.....	73
6.0 Investeringer.....	74
6.1 Ordinære investeringer	74
6.1.1 Gjeldsnivå.....	75
6.1.2 Om investeringsprosjektene	76
6.2 Investeringer VA-området.....	81
6.3 Egenkapitaltilskudd KLP	81
6.4 Husbankens videreformidlingslån.....	82
7.0 Andre områder.....	83
7.1 Fauske Eiendom KF	83
7.2 Fauna KF	87
7.3 Næringsfondet	88
VEDLEGG	90
Vedlegg 1 - Hovedoversikt drift.....	90
Vedlegg 2 - Budsjettskjema 1A	91
Vedlegg 3 - Budsjettskjema 1B.....	92
Vedlegg 4 - Budsjettskjema 2A	93
Vedlegg 5 - Budsjettskjema 2B.....	94
Vedlegg 6 - Hovedoversikt investeringer.....	95
Vedlegg 7 - Budsjett Fauske Eiendom KF - Hovedoversikt	96
Vedlegg 8 - Budsjett Fauske Eiendom KF Boligforvaltning	98
Vedlegg 9 Budsjett Fauna KF	99

1.0 Innledning

Rådmannen legger med dette frem forslag til budsjett for Fauske kommune for 2017 samt økonomiplan for 2017-2020. Budsjettet har en total ramme på 785 mill. kr, og fremlegges i balanse. I årsbudsjettet foreslås det ordinære investeringer med et samlet lånebehov på 162 mill. kr.

Rådmannens forslag til budsjett 2017 og økonomiplan 2017-2020 har fokus på kjerneområdene i kommunens tjenesteproduksjon. Foruten realisering og slutføring av allerede vedtatte utbygginger av nye skoler, er budsjettet fokusert på utfordringene som kommer innenfor helse og omsorg.

Helse og omsorg er samhandlingsområdet hvor rådmannen foreslår nye satsinger. Det er behov for å videreutvikle strukturen i forhold til robusthet og fleksibilitet innenfor denne sektoren. Rådmannen foreslår en rekke tiltak som omprioriterer ressurser, og i tillegg foreslås det investeringer i demensomsorg, institusjonsplasser, bofellesskap og bokollektiv.

Fauske kommune har allerede et høyt gjeldsnivå, og med nye investeringer øker dette ytterligere. Rådmannen begrunner investeringene i behovet for en mer fornuftig og effektiv drift. Hvis ikke kommunen settes i stand til å møte de store utfordringene befolkningsdreiningen mot flere eldre medførere, vil driftsutgiftene eskalere. Alternativet til økte rente- og avdragsutgifter er derfor ikke kr 0,-. Satt på spissen har ikke kommunen råd til å la være å investere for en mer fremtidsrettet helse- og omsorgssektor. En forutsetning for at kommunen skal evne å bære et økt gjeldsnivå er at sikring av rentenivået forløpende vurderes.

Kommunen har betydelige inntekter fra kraftproduksjon. Kraftinntektene blir i sin helhet brukt til å finansiere daglig drift og produksjon av kommunale tjenester. Lav kraftpris det siste året påvirker kommunens inntekter direkte. Svingninger i kraftprisen innebærer svingninger i kommunens resultat og muligheter for å holde et stabilt og forutsigbart driftsnivå. Ved inngangen til budsjettarbeidet høsten 2016 var det ingen indikatorer som tilsa endringer i kraftprisen. Ved samme tidspunkt var det heller ikke utsikter til vesentlig økte inntekter fra andre områder. Driftsnivået er i løpet av 2016 vedtatt økt. Spesielt mot slutten av budsjettprosessen endret premissene for neste års budsjett seg. Budsjettforslaget rådmannen legger frem innebærer dermed ikke dramatiske kutt i tjenestene kommunen yter til innbyggerne. Det er heller ikke lagt opp til økning av eiendomsskattesatsene. Rådmannen er tilfreds med at det i budsjettforslaget er rom for å legge til rette for en fremtidsrettet helse-, pleie- og omsorgssektor. Tre forhold gir disse mulighetene:

1. Skatteanslaget er i statsbudsjettet for 2017 økt i forhold til tidligere signaler fra staten i år.
2. Kraftprisen gjør et kraftig byks fra slutten av september og til begynnelsen av november da kommunen solgte konsesjonskraften for 2017. Dette mer enn oppveier den reduksjonen som kommer i eiendomsskatt fra kraftbransjen.
3. Det politiske vedtaket om å etablere bokollektiv i stedet for institusjon ved Sagatun, har hatt en positiv effekt på forventet driftsnivå i kommunen.

Til sammen gir disse tre faktorene merinntekter og mindreutgifter på til sammen ca. 20 mill. kr. Dette gir på ingen måte grunn til å friskmelde økonomien i Fauske kommune. Det er likevel

rådmannens vurdering at det i 2017 er nødvendig bruke av disse ekstra ressursene på å tilpasse innsatsen spesielt innenfor pleie- og omsorgssektoren til de utfordringene kommunen står overfor.

En av hovedutfordringene til Fauske kommune er befolkningsutviklingen som viser at det er gruppen 67 år og eldre som øker mest i årene som kommer. Det betyr at det i de kommende årene blir flere eldre som kan få behov for pleie- og omsorgstjenester. Det er rådmannens vurdering av det nå er behov for å styrke hjemmetjenesten med økt satsing på hverdagsrehabilitering, samtidig som det skal legges til rette for en fremtidsrettet demensomsorg gjennom realisering av demensboliger i Eiaveien. Dette er begge eksempler på tiltak som vil bedre livskvaliteten for pasientene/beboerne, øke kapasiteten i tjenestene og bedre arbeidshverdagen til de ansatte i kommunen.

For å få bukt med dobbeltromsproblematikken forslår rådmannen å sette i gang utredning og bygging av fleksible boformer i Buen. Siktemålet er å ha et slikt tilbud på plass i første halvdel av 2018.

Gapet mellom ressurser i hjemmetjenesten og pålagt drift, store vikarutgifter og mange ansatte med liten stillingsstørrelse, gir store driftsutfordringer. Rådmannen vil søke å bøte på noe av dette gjennom å bruke deler av vikarbudsjetten til å opprette faste stillinger i hjemmetjenesten gjennom blant annet å øke stillingsstørrelse til allerede ansatte medarbeidere med etterspurt kompetanse. Tiltakene vil også ha en positiv effekt på sykefravær.

Høyt sykefravær og høye vikarutgifter koster kommunen mye hvert år. Reduksjon i sykefravær og vikarutgifter vil redusere driftsnivået i kommunen uten at det må kuttes i tjenestene til innbyggerne. Rådmannen foreslår derfor å omdisponere ressurser til mer målrettet sykefraværsoppfølging i enhetene og avdelingene i hele kommunen. Etter første år forventes det et positivt bidrag til driften gjennom dette tiltaket. Reduksjon i driftsnivået er nødvendig for å håndtere økt rente- og avdragsbelastning. Å lykkes med reduksjon av sykefraværet er avgjørende for at vi skal oppnå dette. Den spissede sykefraværsoppfølgingen er således en nøkkelfaktor i den strategien rådmannen foreslår for en fremtidsrettet helse- og omsorgssektor. I tillegg vil tilrettelagte bygg gi lavere belastning på de ansatte.

Forslagene i budsjettet understøtter etablering av en fremtidsrettet helse- og omsorgstjeneste og et målrettet arbeid med reduksjon av sykefravær og vikarutgifter. Rådmannen er av den oppfatning at forslaget til budsjett for 2017, gjør Fauske kommune bedre rustet til å møte fremtidens utfordringer.

Alle områder i kommunen er med å bidra til nedtrekket på driften med en netto reduksjon på ca. 8,9 mill. kr. Dette har gitt rom for å fullføre også de senere års satsinger innenfor oppvekstområdet. Rådmannen følger i dette budsjettforslaget opp tidligere føringer. Skoleprosjektet på Vestmyra fullføres i 2017, og Valnesfjord skole og flerbrukshall er under bygging ved inngangen av året. Det jobbes videre med realisering av ny barnehage i Sulitjelma og rådmannen foreslår at Erikstad barnehage flyttes inn i ledige arealer i Erikstad skole. Nytt teknisk driftsbygg er under prosjektering.

1.1 Tiltak 2017

Tabell 1 – Tiltaksoversikt samhandlingsområde Oppvekst og kultur (i kr)

Tiltak	2017	2018	2019	2020
Skole				
Lokal leirskole	-200 000	-200 000	-200 000	-200 000
Nedleggelse Newtonrom	-350 000	-850 000	-850 000	-850 000
Økning av betalingssatser i SFO	-500 000	-1 100 000	-1 100 000	-1 100 000
Sum tiltak skole	-1 050 000	-2 150 000	-2 150 000	-2 150 000
Barnehager				
Nedleggelse Kosmo barnehage fra 01.07.2017	-670 000	-1 600 000	-1 600 000	-1 600 000
Erikstad barnehage inn i Erikstad skole fra 01.08.2017	-270 000	-660 000	-660 000	-660 000
Sum tiltak barnehage	-940 000	-2 260 000	-2 260 000	-2 260 000
Barn og familie				
10 % stilling fysioterapeut, vakant	-50 000			
Sum tiltak barn og familie	-50 000			
Kultur og idrett				
Reduksjon i kulturtilskudd	-350 000	-350 000	-350 000	-350 000
Sum tiltak kultur og idrett	-350 000	-350 000	-350 000	-350 000
Sum tiltak Oppvekst og kultur	-2 390 000	-4 760 000	-4 760 000	-4 760 000

Tabell 2 – Tiltaksoversikt samhandlingsområde Helse og omsorg (i kr)

Tiltak	2017	2018	2019	2020
Institusjon				
100 % stilling nattevakt KAD, legevakt, Helsetunet 1	700 000	700 000	700 000	700 000
Nye arbeidsformer institusjon	-50 000	-125 000	-150 000	-150 000
Oppdekking helg, somatisk avd.	400 000	400 000	400 000	400 000
Sum tiltak institusjon	1 050 000	975 000	950 000	950 000
Hjemmetjenesten				
Etablering av eldrehelsetjeneste	680 000	680 000	680 000	680 000
Implementering av hverdagsrehabilitering	1 600 000	50 000	-600 000	-1 150 000
Implementeringsutgifter innføring av velferdsteknologi	750 000	750 000	750 000	750 000
Avvikle praktisk bistand	-2 000 000	-3 000 000	-3 000 000	-3 000 000
Endring arbeidsformer i hjemmetjenesten	-75 000	-250 000	-350 000	-500 000
Forsterking demensomsorg	400 000	400 000	400 000	400 000
Ny struktur hjemmetjenesten	-100 000	-500 000	-500 000	-500 000
Inntektssikring statlige refusjoner	-2 450 000	-2 450 000	-2 450 000	-2 450 000
Sum tiltak hjemmetjenesten	-1 195 000	-4 320 000	-5 070 000	-5 770 000
Helse				
Reduksjon tilskudd til private leger	-1 040 000	-2 000 000	-2 000 000	-2 000 000
Barnefysioterapeut	160 000	390 000	390 000	390 000
Kommunepsykolog	300 000	300 000	300 000	740 000
Reduksjon husleie psykiatritjenesten	-150 000	-150 000	-150 000	-150 000
Statlige overføringer KAD, rus og psykiatri	-450 000	-450 000	-450 000	-450 000
Sum tiltak helse	-1 180 000	-1 910 000	-1 910 000	-1 470 000
NAV				
Tilpasset innsats	-50 000	-100 000	-150 000	-150 000
Vridning mot aktivitetsplikt	-400 000	-400 000	-400 000	-400 000
Sum tiltak NAV	-450 000	-500 000	-550 000	-550 000
Sum tiltak Helse og omsorg	-1 775 000	-5 755 000	-6 580 000	-6 840 000

Tabell 3 – Tiltaksoversikt øvrige områder (i kr)

Tiltak	2017	2018	2019	2020
Rådmannens stab				
Reduksjon folkehelserådgiverstilling 50 %	-375 000			
Reduksjon frikjøp tillitsvalgte med 30 %	-200 000	-200 000	-200 000	-200 000
Reduksjon konsulentttjenester	-40 000	-40 000	-40 000	-40 000
Reduksjon advokathonorar	-100 000	-100 000	-100 000	-100 000
Reduksjon porto	-50 000	-50 000	-50 000	-50 000
Reduksjon IT-lisenser	-110 000	-110 000	-110 000	-110 000
Anbud økonomi- og lønssystem		-100 000	-100 000	-100 000
Reduksjon ekstrahjelp	-75 000	-75 000	-75 000	-75 000
Fjerne flyttegodtgjørelse	-25 000	-25 000	-25 000	-25 000
Reduksjon seniortiltak	-200 000	-200 000	-200 000	-200 000
Reduksjon felles kompetansemidler	-100 000	-100 000	-100 000	-100 000
Reduksjon forsikringer og leasingbiler	-200 000	-200 000	-200 000	-200 000
Sykefraværsoppfølging i enheter og avdelinger	500 000	0	-1 000 000	-3 500 000
Sum tiltak rådmannens stab	-975 000	-1 200 000	-2 200 000	-4 700 000

Tiltak	2017	2018	2019	2020
Plan/utvikling				
Fjerne tilskudd til boligbygging	-150 000	-150 000	-150 000	-150 000
Økning byggesaksgebyrer	-350 000	-350 000	-350 000	-350 000
50 % stilling skogbrukssjef, vakant	-390 000			
40 % stilling plansaksbehandler, vakant	-265 000			
Sum tiltak plan/utvikling	-1 155 000	-500 000	-500 000	-500 000

Tiltak	2017	2018	2019	2020
Vei og gatelys				
Veisalt til grusveier	100 000	100 000	100 000	100 000
Oppmerking av sebrastriper fotgjengeroverganger	50 000	50 000	50 000	50 000
Overføre stilling fra vei til VA-området	-250 000	-250 000	-250 000	-250 000
Sum tiltak vei og gatelys	-100 000	-100 000	-100 000	-100 000

Tiltak	2017	2018	2019	2020
Politisk virksomhet				
Halvere antall frikjøpsdager til utvalgsledere	-170 000	-170 000	-170 000	-170 000
Halvere frikjøp gruppeledere og partier	-275 000	-275 000	-275 000	-275 000
Halvere støtten til politiske partier	-45 000	-45 000	-45 000	-45 000
Sum tiltak politisk virksomhet	-490 000	-490 000	-490 000	-490 000

Tiltak	2017	2018	2019	2020
Eiendomsforvaltning				
Redusert overføring til Fauske eiendom	-2 000 000	-2 000 000	-2 000 000	-2 000 000
Sum tiltak eiendomsforvaltning	-2 000 000	-2 000 000	-2 000 000	-2 000 000

Sum tiltak øvrige områder	-4 720 000	-4 290 000	-5 290 000	-7 790 000
----------------------------------	-------------------	-------------------	-------------------	-------------------

2.0 Sammenheng med kommunens øvrige planverk

Utgangspunktet for rådmannens arbeid med budsjett 2017 og økonomiplan 2017-2020 har blant annet vært følgende:

- Økonomiplanen for 2016-2019
- Kommunestyrets budsjettvedtak 2016, med endringer/nye vedtak gjort i løpet av 2016
- Kommuneøkonomiproposisjonen
- Budsjettkonferanse september 2016
- Forslag til statsbudsjett for 2017
- Budsjettprosessen 2017 i enhetene

2.1 Kommuneplan – langsiktig del

I Fauske kommunes kommuneplan, strategisk del for 2012-2025, fremkommer følgende visjon og strategiske utfordringer som kommunen kontinuerlig skal ha oppmerksomheten rettet mot.

Visjon – Fauske mot år 2025

Fauske – folkehelsekommunen der alle trives

Overordnet mål – Fauske 2025

Fram mot år 2025 skal vi sammen videreutvikle Fauske, Valnesfjord og Sulitjelma til samfunn der det er:

- god folkehelse
- vekst i næringslivet
- vekst i folketall
- gode tjenester

Gjennomføringen av handlingsdelen av samfunnsplanen er i stor grad avhengig av de økonomiske rammebetingelsene.

For en sunn drift er det viktig at driften er tilpasset inntektsgrunnlaget. Inntektene til kommunen består primært av skatt og rammeoverføringer fra staten. Dette er regulert av statlige føringer og fordelingsmodeller. Kommunen har også inntekter fra kraft og eiendomsskatt. Gjennomførte analyser av fremtidige inntekter, viser at Fauske kommune ikke kommer til å få tilstrekkelig med inntekter til å opprettholde dagens driftsnivå.

3.0 Kommunens rammebetingelser

3.1 Befolkningsutvikling

Befolkningstallene er hentet fra Statistisk sentralbyrå (SSB). Ved inngangen til 2016 var det 9604 innbyggere i Fauske kommune. Dette er 53 færre personer enn i 2006. For de ti siste årene kan vi se en klar trend til at andelen barn og unge faller sammenlignet med gruppen 67 år eller eldre, jf. figur 1.

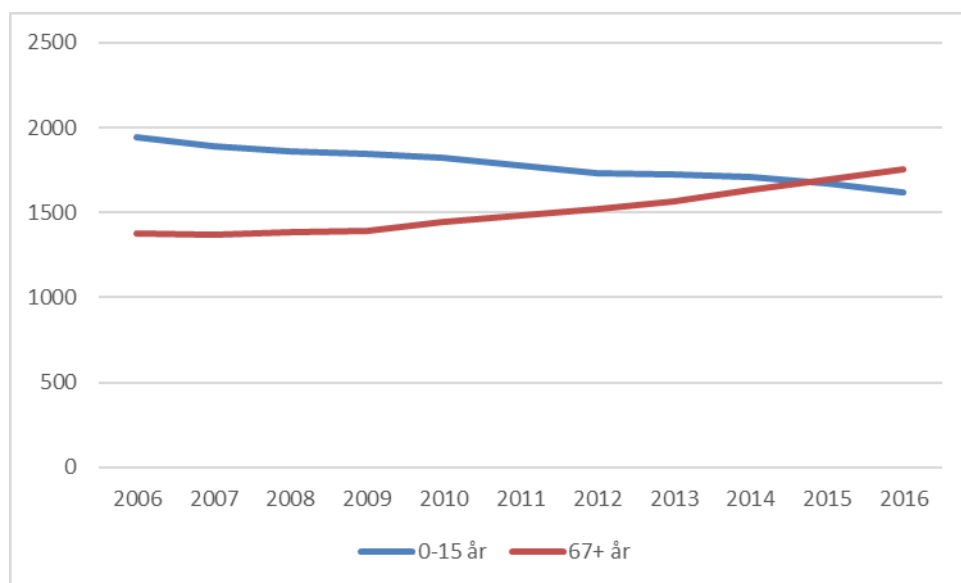
Tabell 4 – Befolkningsutvikling 2006-2016

	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016
0-5 år	635	599	604	600	588	572	556	560	557	544	513
6-15 år	1308	1289	1253	1244	1235	1204	1175	1165	1150	1131	1105
16-19 år	484	520	557	541	575	541	542	523	517	520	510
20-66 år	5750	5688	5679	5697	5710	5734	5719	5700	5698	5729	5725
67-79 år	897	893	903	907	945	979	1010	1057	1142	1211	1264
80-89 år	409	409	413	416	414	411	417	412	393	389	395
90+ år	68	67	71	72	85	92	94	96	99	98	92
Sum	9551	9465	9480	9477	9552	9533	9513	9513	9556	9622	9604

Tabell 5 – Endringer i befolkning 2006-2016

	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2006-2016
0-5 år	4	-36	5	-4	-12	-16	-16	4	-3	-13	-31	-122
6-15 år	11	-19	-36	-9	-9	-31	-29	-10	-15	-19	-26	-203
16-19 år	-7	36	37	-16	34	-34	1	-19	-6	3	-10	26
20-66 år	-27	-62	-9	18	13	24	-15	-19	-2	31	-4	-25
67-79 år	18	-4	10	4	38	34	31	47	85	69	53	367
80-89 år	-5	0	4	3	-2	-3	6	-5	-19	-4	6	-14
90+ år	8	-1	4	1	13	7	2	2	3	-1	-6	24
Sum	2	-86	15	-3	75	-19	-20	0	43	66	-18	53

Figur 1 – Befolkning 2006-2016 for aldersgruppene 0-15 år og 67 år eller eldre

3.2 Prognose folketall

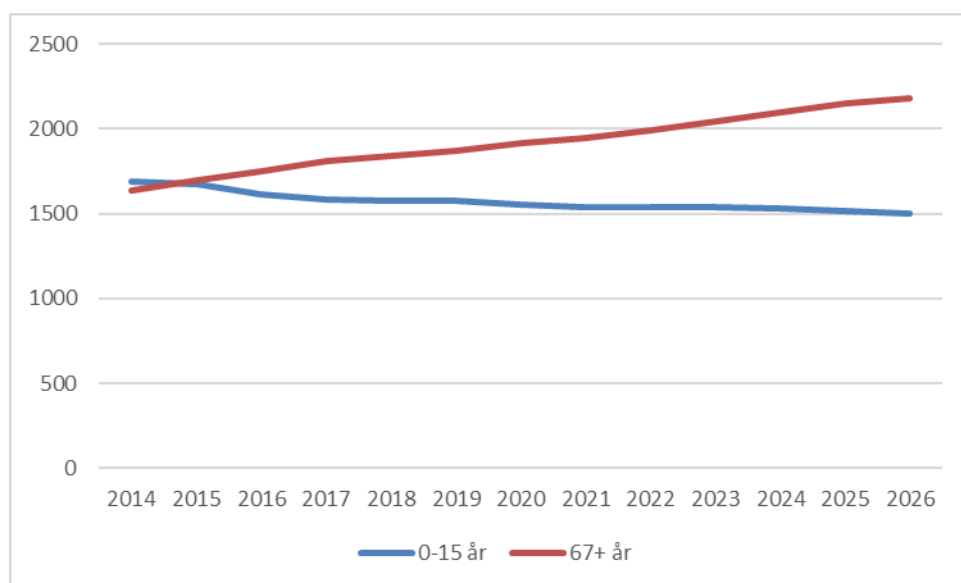
SSBs befolkningsprognose har ulike alternativer i forhold til fruktbarhet, levealder, innenlands flytting og netto innvandring. Det vil være betydelige geografiske forskjeller i befolkningsveksten fremover, da det har vært en sentralisering av befolkning over lang tid. Det skyldes det innenlandske flyttemønsteret, hvor strømmen først og fremst går til storbyområdene. I prognosene for befolkningsutviklingen i Fauske kommune frem til 2026 er SSBs hovedalternativ lagt til grunn, den såkalte “Middels-modellen”.

Tabell 6 – Prognose befolkning 2016-2026

	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024	2025	2026
0-5 år	513	503	513	525	520	533	548	551	552	553	552
6-15 år	1105	1085	1067	1051	1034	1004	991	986	983	967	953
16-19 år	510	540	516	486	487	468	461	457	440	439	448
20-66 år	5725	5664	5669	5677	5651	5643	5602	5552	5522	5483	5461
67-79 år	1264	1322	1340	1353	1392	1403	1437	1451	1481	1510	1508
80-89 år	395	405	406	413	410	436	450	484	510	536	566
90+ år	92	87	98	102	111	105	107	107	104	103	107
Sum	9604	9606	9609	9607	9605	9592	9596	9588	9592	9591	9595
Løpende endring		2	3	-2	-2	-13	4	-8	4	-1	4
Endring fra 2016		2	5	3	1	-12	-8	-16	-12	-13	-9

I SSBs prognoser frem mot 2026 forventes det en svak nedgang i innbyggertallet totalt i Fauske kommune. Den trenden vi har sett de siste ti år der andelen 67 år eller eldre øker mest, fortsetter frem mot 2026. I løpet av 2015 ble for første gang befolkningsgruppen 67 år eller eldre større enn befolkningsgruppen 0-15 år. I den neste tiårsperioden forventes gruppen 67 år eller eldre å fortsette å vokse sammenlignet med alle de øvrige befolkningsgruppene i kommunen. Dette er illustrert i figuren nedenfor.

Figur 2 – Befolkning 2014-2016 og forventet befolkningsutvikling 2016-2026 for aldersgruppene 0-15 år og 67 år eller eldre i Fauske kommune

Befolkningsutviklingen bør gjenspeiles i utviklingen av tjenestetilbudet til de ulike gruppene i kommunen. Det er tre befolkningsgrupper som mottar de største ytelsene av kommunale

tjenester. Befolkningsgruppen 0-5 år er stabil i hele perioden 2016-2026, mens gruppen 6-15 år har en svak nedgang frem mot 2026. Når det gjelder befolkningsgruppen over 67 år er den økende i hele perioden. Når Fauske kommune i årene som kommer forventes å få flere eldre innbyggere, innebærer det at tjenestebehovet til denne gruppen vil øke. Det vil være helt avgjørende for en bærekraftig økonomi i kommunen at endringer i tjenestetilbudet gjennomføres med god og langsiktig planlegging.

Prognosen viser også en nedgang i antall innbyggere i befolkningsgruppen 16-66 år. Denne gruppen mottar mindre kommunale ytelser, men det er denne gruppen som betaler skatt. Fauske kommune har lav skatteinntang i dag, og med denne befolkningsutviklingen vil den sannsynligvis ikke øke.

I tillegg til skatteinntangen, er befolkningsutviklingen og dens sammensetning den viktigste forutsetningen for beregning av fremtidige rammeoverføringer fra staten. Overføringen av rammetilskudd forutsetter en tilpasning av tjenestetilbudet i tråd med endringer i befolkningen.

3.3 Folkehelse

Samhandlingsreformen innebærer at kommunene har fått større innflytelse over de samlede helsetjenestene. Reformen er en retningsreform for folkehelse, og en helsereform som innebærer at kommunene overtar et større ansvar for helse- og omsorgstjenester til innbyggerne.

Folkehelselovens formål er å bidra til en samfunnsutvikling som fremmer befolkningens helse, trivsel, gode sosiale og miljømessige forhold og bidra til å forebygge psykisk og somatisk sykdom, skade eller lidelse. Loven skal sikre at kommuner setter i verk tiltak og samordner sin virksomhet i folkehelsearbeidet på en forsvarlig måte.

Det er i 2016 arbeidet med et større dokument som beskriver helsetilstanden til innbyggerne i Fauske kommune, og som gir oversikt over faktorer som påvirker helsetilstanden. Oversiktsdokumentet skal brukes som kunnskapsgrunnlag i arbeidet med kommunal planstrategi og i arbeidet med øvrige planer, strategier og tiltak, heriblant kommunens økonomiplan.

Når sentrale og lokale folkehelseområder er identifisert, forutsettes det at kommunen vurderer hvilke konsekvenser dette har for folkehelsen. Helseforskjeller er et produkt av forskjeller i ressurser, levekår og muligheter, og forskjellene skapes i oppvekstmiljø, arbeidsliv, fritid og lignende.

Basert på framlagt statistikk for Fauske, lokal fagkunnskap på tvers i organisasjonen samt forskningsbaserte påviste sammenhenger, er det identifisert folkehelseutfordringer på ulike områder i kommunen. De områder som bør prioriteres i kommende planperiode fremgår nedenfor.

Sosiale ulikheter i helse: Alle faktorer som påvirker helsen, og som er sosialt ulikt fordelt i befolkningen, bidrar til å opprettholde sosiale ulikheter i helse. Sosiale ulikheter i helse vil si at en ser systematiske helseforskjeller som følger inntekt og utdanningslengde. Kommunen har gjennom skole, barnehage, kultur og helsesøstertjeneste et ansvar for å gi barn lik tilgang på de

helsefremmende faktorene, og kan bidra med utjevning gjennom læring, mestring, trivsel og levevaner. Nøkkelen til å redusere helseforskjeller ligger ikke i noen få enkelttiltak, men i en samlet innsats.

Foreldre: Foreldre har det største ansvaret for barn og unges helse, de er med på å bidra til barnas skolehverdag og kvaliteten på opplæringen. Kommunen arbeider aktivt for å skape helsefremmende skoler med god kvalitet, og trenger en foreldregenerasjon som er bevisst på faktorer som fremmer barns helse. Kommunen møter foreldrene gjennom helsesøstertjenesten, helse- og sosialtjenesten, barnehage, skole, kultur- og fritidstilbud, og har en unik mulighet til å påvirke denne utviklingen i en positiv retning. Kommunen har de siste årene hatt en bevisst strategisk satsing på foreldrestøtte, og det anbefales at satsingen videreføres i årene fremover.

Utdanning: Utdanning og mulighet for å mestre og å utvikle sine evner er grunnleggende viktig for den enkelte og for samfunnet. Forsking over tid viser at utdanning og utdanningsnivå utgjør en betydelig påvirkningsfaktor for helsetilstanden og fordelinga av helseutfordringer i en befolkning.

Psykisk helse: Årsaksforholdene til økende psykisk uhelse i befolkningen er svært sammensatte. Dagens samfunn speiler en befolkning som må forholde seg til økte krav og konkurranse, store mengder informasjon, sosiale medier, samt økte muligheter og valg. Summen av belastninger kan over tid bli for stor for mange. Kommunen har et ansvar og bør ha en hovedstrategi for å fremme psykisk helse og trivsel ved å legge til rette for mestring og deltakelse på livets mange arenaer, enten det dreier seg om barnehage, skole, arbeidsliv, de eldre år eller nærmiljø. Det å stå utenfor skole, arbeids- og samfunnsliv gir dårlige kår for helse og trivsel.

Levevane: Et av satsingsområdene for helsesøstertjenesten, skole og barnehage er å skape helsefremmende barnehager og skoler. Det er også hos disse tjenestene iverksatt strategier for å påvirke og styrke foreldrene sine forutsetninger for å gi barna god fremtidig helse gjennom sunne levevaner. Tiltak som legger til rette for å aktivisere de minst aktive er viktig, noe som gjøres ved etablering av lett tilgjengelige lavterskeltilbud, blant annet merking av turstier, opprettelse av nye turstier og markedsføring av muligheter som finnes. Det handler også om å ivareta tilbud til særskilte grupper gjennom Frisklivssentralen, og opprettholde/fornye utstyrssentralen samt tilrettelegging av grøntområder i kombinasjon med gang- og sykkelveier.

Integrering: Innvandrergupper vil ofte kunne møte sosiale og økonomiske utfordringer og vanskeligheter uavhengig av årsakene til migrasjon. Å sikre innvandrere gode boligforhold, god språkopplæring, mulighet til å delta i utdanning/arbeid, mulighet for kulturell utfoldelse samt sikre de minste barna barnehageplass, vil være god integreringspolitikk på kommunenivå.

Aktiv aldring: Aktiv aldring øker livskvaliteten, og et langt liv skal være et godt liv. Aktiv aldring er å kunne mestre hverdagen og klare seg selv, ved hjelp av egne ressurser, velferdsteknologi og tilrettelagte tjenester fra kommunen. Hvordan kan kommunen legge til rette for at et voksende antall eldre skal bli mest mulig selvhjulpne og ha et aktivt liv med god livskvalitet? Svaret for kommunen er nye og kreative løsninger.

Folkehelsearbeidet på tvers: Folkehelseutfordringene som kommunen er satt til å løse er komplekse og utfordrende med sammensatte årsaker, og ingen samhandlingsområder, enheter eller avdelinger sitter alene på løsningene. Kommunene er inndelt i samhandlingsområder og enheter med egne oppgaver og budsjett. Folkehelsearbeidet utfordrer således kommunens

tradisjonelle styringsmekanismer der enhetene har størst oppmerksomhet på egen måloppnåelse om økonomisk balanse, og mindre oppmerksomhet på de samfunnsutfordringer som krever innsats på tvers av samhandlingsområdene. Det er derfor ekstra viktig i årene fremover å ha spesielt fokus på folkehelsearbeidet i kommunen.

3.4 ROBEK

I september 2016 ble Fauske kommune meldt ut av Register om betinget godkjenning og kontroll (ROBEK). Da hadde kommunen vært innmeldt i ROBEK siden 14. oktober 2015.

Fauske kommune hadde i 2012 et regnskapsmessig merforbruk (underskudd) på kr 1 750 606,-. I 2013 hadde kommunen et regnskapsmessig underskudd på kr 2 737 733,- etter at merforbruket fra 2012 var inndekket. Fylkesmannen mener at det ikke var anledning for kommunen å dekke inn underskuddet for 2012 i regnskapet for 2013, i og med at kommunen gikk med underskudd. Det var på denne bakgrunn at Fylkesmannen meldte Fauske kommune inn i ROBEK høsten 2015.

For å komme ut av ROBEK måtte Fauske kommune i 2015-regnskapet dekke inn det samlede underskuddet fra 2012 og 2013 på 2,7 mill. kr. I tillegg hadde Fauske kommune et regnskapsmessig underskudd også i 2014 på 3,2 mill. kr, og dette måtte senest dekkes inn i 2016 for ikke å gi grunnlag for innmelding i ROBEK. Driftsregnskapet for 2015 viste et regnskapsmessig mindreforbruk på kr 310 035,-, etter inndekning av underskuddene fra 2012, 2013 og 2014. Resultatet for 2015 danner dermed grunnlaget for at Fylkesmannen har gitt Kommunal- og moderniseringsdepartementet beskjed om at Fauske kommune skal meldes ut av ROBEK.

Det positive resultatet i 2015 skyldtes i hovedsak to forhold. For det første ble skatt og rammetilskudd 9,5 mill. kr høyere enn budsjettet. Dette skyldtes en spesiell hendelse der to store selskaper ble etterlignet fra 2013 for betydelige beløp. Det andre forholdet gjaldt kommunestyrets vedtak høsten 2015 om å bosette et større antall flykninger enn det som lå til grunn i budsjett 2015. Dette medførte 10 mill. kr mer i integreringstilskudd enn beregnet i budsjettet. Netto merinntekt etter fratrekk av økte utgifter utgjorde 7,1 mill. kr.

Kommuner som er innmeldt i ROBEK må utarbeide en forpliktende plan for hvordan gapet mellom inntekter og utgifter skal tettes. Når Fauske kommune nå er utmeldt av ROBEK er det ikke lenger nødvendig å utarbeide en forpliktende plan som skal godkjennes av Fylkesmannen. Dette betyr likevel ikke at det økonomiske handlingsrommet til Fauske kommune er tilfredsstillende. Selv om det regnskapsmessige resultatet for kommunen er positivt for 2015, så viser dessverre driften av enhetene et svakt resultat i 2015. Når det justeres for integreringstilskudd utover budsjett inntektsført på integreringsenhet, er merforbruket på driftsenhetene på 18,2 mill. kr. Dette betyr at driftsnivået i Fauske kommune er for høyt sammenlignet med de inntektene kommunen har, og dette har vedvart også inn i 2016.

3.5 Statsbudsjettet 2017

Kommunesektorens frie inntekter består av skatteinntekter og rammetilskudd.

Det er særlig to ting som er nytt i statsbudsjettet 2017 sammenliknet med det økonomiske opplegget i kommuneproposisjonen. For det første er anslaget for skatteinntektene i 2016 oppjustert med 3,8 mrd. kroner. Dette gir isolert sett økt økonomisk handlingsrom i 2016, men ikke i 2017. For det andre er en større del av realveksten i 2017 bundet opp i statlige satsinger. Dette gir isolert sett lavere handlingsrom i 2017.

I 2017 utgjør veksten i frie inntekter for kommunene 3 625 mill. kr. Bindingene på de frie inntektene i form av økte demografikostnader og pensjonskostnader utgjør 2 750 mill. kr. I tillegg kommer regjeringens satsinger på tiltak finansiert innenfor de frie inntektene på i alt 600 mill. kr. Innenfor den samlede veksten i frie inntekter innebærer dette et handlingsrom for kommunene samlet sett på 275 mill. kr.

Satsinger innenfor veksten i frie inntekter:

- 150 millioner kroner til tidlig innsats i grunnskolen.
- 50 millioner kroner til helsestasjoner og skolehelsetjenesten.
- 300 millioner kroner til et bedre tilbud til rusavhengige.
- 100 millioner kroner til kommunale habiliterings- og rehabiliteringstiltak som skal bidra til at flere kan få hjelp til å mestre hverdag og jobb.

I presentasjonen av kommuneopplegget i kommuneproposisjonen/statsbudsjettet fokuseres det på reelle endringer i kommunesektorens inntekter. Dette innebærer at man i statsbudsjettet prisjusterer kommunesektorens inntekter for anslått lønnsvekst og anslått prisvekst på varer/tjenester før man legger til realveksten. Deflatoren for kommunesektoren utarbeides i Finansdepartementet i forbindelse med statsbudsjettet. Deflatoren består av en delindeks for lønnsvekst og en delindeks for kjøp av varer og tjenester. Lønnsvekst teller knapt 2/3 av deflatoren. Andelen har vært stabil over tid.

Følgende kostnadselementer er ikke dekket av deflatoren:

- Rentekostnader.
- Pensjonskostnader er dekket i budsjettdeflatoren i den grad de øker i takt med lønnsveksten. Dersom pensjonskostnadene øker mer (eller mindre) enn lønnsveksten, fanges ikke dette opp av budsjettdeflatoren.
- Demografikostnader.

Disse kostnadselementene må dekkes av veksten i frie inntekter.

Kommunesektoren er kompensert for anslått pris- og lønnsvekst på 2,5 % innenfor de foreslåtte inntektsrammer for 2017.

Kommunesektoren ligger an til å få en stor merskattevekst i 2016, anslått til 3,8 mrd. kr, som isolert sett vil øke handlingsrommet i 2016. Merskatteveksten har trolig sammenheng med ekstraordinært store uttak av utbytter til personlige skattytere, som trolig skyldes tilpasninger i forkant av skattereformen fra 2016. Denne merskatteinngangen blir imidlertid ikke videreført til 2017, men blir i stedet som en del av realveksten som regjeringen la opp til i

kommuneproposisjonen. Det er derfor rimelig å tro at netto driftsresultat vil øke fra 2015 til 2016, for så å gå tilbake til tidligere anslag fra og med 2017.

3.5.1 Omleggingen av inntektssystemet for kommunene

Nytt inntektssystem for kommunene iverksettes fra 2017, i samsvar med de prinsipper som ble vedtatt i kommuneproposisjonen. Dette betyr:

- endringer i kostnadsnøkler i utgiftsutjevningen basert på nye statistiske analyser.
- årlig revekting av delkostnadsnøklenes andel av hovedkostnadsnøkkelens basert på sist avlagte regnskap.
- innføring av et strukturkriterium for å gradere basistilskuddet.
- omlegging av regionalpolitiske tilskudd med større vekt på innbyggertall og mindre vekt på per kommune. I tillegg vil distriktsindeks også få betydning for småkommunetillegg.

Inntektsutjevningen er uendret, og innføring av eventuell selskapsskatt er utsatt.

I statsbudsjettet gjøres enkelte andre justeringer:

- Grensen for veksttilskudd reduseres fra gjennomsnittlig befolkningsvekst på 1,5 % til 1,4 %.
- Satsene for de regionalpolitiske tilskuddene, inkludert vekstkommunetilskudd og storbytilskudd, justeres med halvparten av lønns- og prisvekst.

3.5.2 Særskilte satsinger

Ut over vekst i frie inntekter, foreslås det satsinger i statsbudsjettet som berører kommunene. Nedenfor følger en oppstilling av de viktigste sakene.

Helse og omsorg

- **Opptappingsplan for rus:** Regjeringen har økt bevilgningene til rusfeltet med 681 mill. kroner i perioden 2014-2016. For 2017 foreslås en opptapping med ytterligere 345 mill. kroner. 300 mill. kroner kommer gjennom styrking av kommunenes frie inntekter og 45 mill. kroner gjennom en tverrdepartemental oppfølging av opptappingsplanen.
- **Helsestasjon og skolehelsetjeneste:** Det foreslås en økning i kommunerammen i 2017 på 50 mill. kroner begrunnet i satsingen på helsestasjon og skolehelsetjeneste. Dermed vil den samlede økningen under denne regjeringen være på 734 mill. kroner. I tillegg foreslås det å bevilge 101 mill. kroner til øremerket tilskudd over Helse- og omsorgsdepartementets budsjett. Dette gjelder kommuner som kan dokumentere at de har brukt rammetilskuddet til tjenesten. Samlet har regjeringen styrket tjenesten med om lag 836 mill. kroner i perioden.
- **Opptappingsplan for habilitering og rehabilitering:** Regjeringen vil styrke innsatsen på habiliterings- og rehabiliteringsområdet gjennom en opptappingsplan. Planen skal sette kommunene i stand til å gi et godt og tilrettelagt rehabiliteringstilbud til sine innbyggere, og over tid overta flere rehabiliteringsoppgaver fra spesialisthelsetjenesten. 100 mill. kroner av veksten i de frie inntektene til kommunene

begrunnet med økt satsing på habilitering og rehabilitering. I tillegg foreslås det å øremerke 100 mill. kroner til opptrappingsplanen, hvorav 91 mill. kroner til et nytt øremerket stimuleringsstilskudd for kommunene over Helse- og omsorgsdepartementets budsjett. Det legges opp til at midlene til opptrappingsplanen økes til 300 mill. kroner innen 2019.

- **Personer med demens:** Det foreslås å legge til rette for om lag 750 flere dagaktivitetsplasser til personer med demens i 2017, svarende til om lag 45 mill. kroner. (øremerket tilskudd)
- **Styrking av tilskuddet til rekruttering av psykologer:** I 2017 styrkes tilskuddet til kommuner som rekrutterer psykologer med 20 mill. kroner. Dette tilsvarer minst 65 nye årsverk. I perioden 2014-2016 er tilskuddet økt med 85 mill. kroner. Mer enn halvparten av landets kommuner og bydeler har nå psykologkompetanse på plass.
- **Investeringsstilskudd til heldøgns omsorgsplasser:** Regjeringen foreslår investeringsstilskudd til om lag 1 800 heldøgns omsorgsplasser i 2017. I årene som kommer vil det være behov for å øke kapasiteten av heldøgns omsorgsplasser i kommunene. Regjeringen foreslår derfor å endre investeringsstilskuddet, slik at det kun gis støtte til prosjekter som øker det totale antall plasser. Det betyr at det etter en overgangsperiode ikke vil bli gitt tilskudd til rehabilitering av eksisterende plasser. For å sikre at kommuner som fortsatt har behov for å fornye eksisterende bygningsmasse gjennom utskiftning eller renovering skal ha mulighet til det, legges det opp til en gradvis innfasing av den nye ordningen i statsbudsjettene for årene 2017-2020. I denne perioden foreslås det at henholdsvis 20 pst., 40 pst., 60 pst. og 80 pst. forbeholdes tilsagn om tilskudd til plasser som gir netto tilvekst. Dette er to år lengre innfasing enn det som ble varslet i kommuneproposisjonen for 2017. Fra 2021 gis det kun tilskudd til nye plasser. Det er etablert samarbeid med KS om et løpende planarbeid for å kartlegge og utrede framtidige behov med sikte på videre utbygging av sykehjem og omsorgsboliger innenfor planperioden for Omsorg 2020. Statistisk Sentralbyrå (SSB) har samtidig utarbeidet nye framskrivninger av behovet for arbeidskraft og heldøgns omsorgsplasser helt fram mot 2060. Regjeringen vil samarbeide med KS i arbeidet med å fastlegge fremtidig behov for omsorgsplasser.
- **Ressurskrevende tjenester:** Formålet med toppfinansieringsordningen er å legge til rette for at kommunene kan gi et godt tjenestetilbud til mottakere som har krav på omfattende helse- og omsorgstjenester. Dette kan blant annet gjelde personer med psykisk utviklingshemming, fysisk funksjonshemmede, personer med rusmiddelproblemer og mennesker med psykiske lidelser. I takt med at behovene til brukerne har økt, har kostnadene skutt i været. I 2004 var statens utgifter til ordningen 1½ milliarder kroner. I 2016 er utgiftene økt til 8,6 milliarder kroner. Reelt sett er utgiftene mer enn tredoblet i perioden. Den underliggende veksten i ordningen er fortsatt sterk. På bakgrunn av utgiftsveksten de siste årene foreslår regjeringen å stramme inn ordningen i 2017. Innslagspunktet prisjusteres med anslaget i veksten i lønnsutgiftene fra 2015-2016 (2,4 pst.). I tillegg økes innslagspunktet med 50 000 kroner utover dette. Det nye innslagspunktet blir da 1,157 mill. kroner. Kompensasjonsgraden foreslås uendret på 80 pst.
- **Aktivitetsplikt for sosialhjelpsmottakere:** Stortinget har vedtatt å innføre plikt for kommunene å stille vilkår om aktivitet ved tildeling av økonomisk stønad etter sosialtjenesteloven. Aktivitetsplikten skal styrke den enkeltes muligheter for å komme i arbeid og bli selvforsørget. Det er særlig viktig å hjelpe unge ut av en passiv tilværelse, og vilkår om aktivitet har vist seg å ha særlig god effekt for yngre mottakere. Regjeringen mener derfor det er mest hensiktsmessig at det i første omgang innføres en

aktivitetsplikt for mottakere under 30 år. Regjeringen foreslår å bevilge 60 mill. kroner for å dekke kommunenes merkostnader som følge av innføringen.

- **Øyeblikkelig hjelp:** Psykisk helse og rus skal prioriteres minst like høyt som somatiske helsetjenester. Pasientens eller brukerens behov, ikke diagnose, skal være utgangspunktet for helsehjelpen. Fra 2017 får kommunene en plikt til å tilby øyeblikkelig hjelp døgnopphold for brukere med psykisk helse- og rusproblematikk. Den kommunale plikten skal kun omfatte pasienter og brukere kommunen har mulighet til å utrede, behandle eller yte omsorg til. Det foreslås å innlemme 86,5 mill. kroner i kommunenes rammetilskudd. Dette tilsvarer 16 700 liggedøgn fra psykisk helsevern og 600 liggedøgn fra tverrfaglig spesialisert rusbehandling til kommunenes frie inntekter.

Barnevern

- Refusjonsordningen for kommunale barnevernstiltak legges om til en ordning med fast tilskudd for hver enslig mindreårig som bosettes. Tilskuddet slås sammen med det særskilte tilskuddet som kommunene mottar ved bosetting av enslige mindreårige flyktninger. Tilskuddssatsen skal være høyere for de yngste barna, slik at det blir insentiv til å bosette disse. Omleggingen gir staten bedre kostnadskontroll og kommunene mer fleksibilitet, fordi de kan prioritere midlene slik de finner mest formålstjenlig. Det stilles ikke lenger krav om barneverntiltak.

Flyktninger og integrering

- Regjeringen foreslår å videreføre ekstratilskudd til kommuner ved bosetting av flyktninger. Kommunene vil i 2017 motta ekstratilskudd for personer som bosettes innen utgangen av september 2017. I tillegg gis det ekstratilskudd på 500 000 kroner per person som bosettes fra institusjon/tilrettelagt avdeling. Regjeringen vil også videreføre ekstra engangstilskudd på 100 000 kroner per enslig mindreårig som blir bosatt i 2017.

Momskompensasjon

- Regjeringen foreslår at borettslag og sameier som samarbeider med kommunen om helse- og omsorgstjenester, tas inn i momskompensasjonsordningen. Dette vil gi økt fleksibilitet i valg av samarbeidsløsninger mellom kommuner og private aktører. Utvidelsen av ordningen finansieres gjennom et trekk i rammetilskuddet på 35 mill. kroner.
- Sakene med kulturhusene i Stavanger og Kristiansand har vist at det har vært et stort behov for en avklaring av hva som gir og ikke gir rett til momskompensasjon på kulturfeltet. Dette er nå avklart. Skattedirektoratets tilbakebetalingskrav fra kulturhusene i Stavanger og Kristiansand er blitt betydelig redusert, fra om lag 500 til knapt 60 mill. kroner.

Forenkle og forbedre

- Regjeringen foreslår å innlemme tilskudd knyttet til boligsosialt arbeid i rammetilskuddet til kommunene. 10 mill. kroner fra Arbeids- og sosialdepartementets budsjett, og 5,7 mill. kroner av det boligsosiale kompetansetilskuddet på Kommunal- og moderniseringsdepartementets budsjett innlemmes i rammetilskuddet til kommunene i 2017. Regjeringen tar sikte på å innlemme ytterligere midler i 2018 og 2019.
- Regjeringen foreslår også å innlemme midler til frivilligsentraler. Stortinget har sluttet seg til at ansvaret for tilskuddet til frivilligsentraler bør overføres til kommunene. Midler fra Kulturdepartementets budsjett (131 mill. kroner) innlemmes i kommunerammen, og i tillegg foreslår regjeringen å øke bevilgningen med 20 mill.

kroner. Dette tilsvarer en økning på 47 000 kroner per sentral og er den største økningen av tilskuddet noensinne. Midlene fordeles særskilt innenfor rammetilskuddet, og dette innebærer en forventning om at kommunene prioriterer frivilligsentraler.

3.6 Rentenivået

Fauske kommune er i en fase med høyt investeringsnivå. Med relativ høy lånebelastning er rentenivået en faktor som påvirker kommunens driftsutgifter direkte.

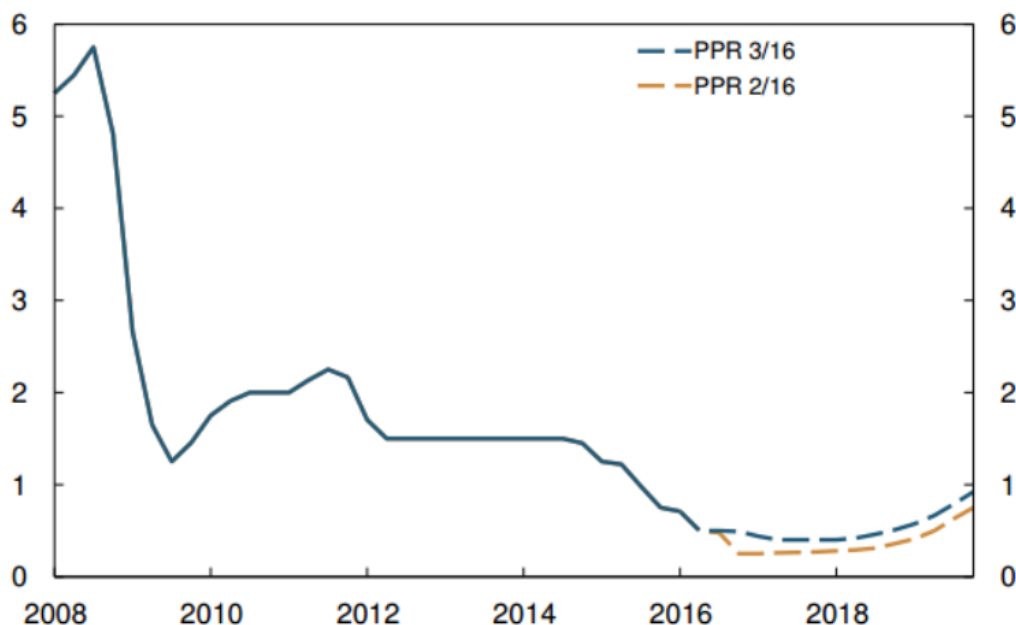
Norges Bank oppjusterte rentebanen i siste pengepolitiske rapport marginalt. Sannsynligheten for et ytterligere rentekutt er blitt redusert, selv om den fortsatt er tilstede. Det forventes uansett et svært lavt rentenivå i flere år fremover. Norges Bank legger til grunn en reduksjon i Nibor 3 måneder ut i 2017 i forhold til det nivået vi nå ser. Differansen mellom Nibor 3 måneder og styringsrenten er nå svært høy. Dette innebærer at fremover kan pengemarkedsrentene bevege seg uavhengig av utviklingen i styringsrenten.

På rentemøtet 22. september 2016 holdt Norges Bank styringsrenten som ventet uendret. Hovedstyret viser bl.a. til høyere vekst i norsk økonomi enn anslått i forrige pengepolitiske rapport, høyere kapasitetsutnyttning enn ventet, tross sprikende indikatorer for utviklingen i arbeidsmarkedet, samt høyere prisvekst enn anslått i forrige rapport.

Det vises også til at sannsynligheten for at styringsrenten settes ned er noe større enn for at den settes opp det nærmeste året. Bunnen på rentebanen er nå hevet fra 0,25% til 0,40% og forskjøvet til 2. kvartal neste år.

Figur 3 viser styringsrenten i prosent i rentebanen fra 1. kvartal 2008 til 4. kvartal 2019. Anslag for 3. kvartal 2016 og ut 2019 er vist med en stiplede linjer. I Pengepolitisk Rapport 3/16 fra september, heves rentebanen noe (blå stiplet linje) i forhold til rentebanen som ble presentert av Norges Bank i Pengepolitisk Rapport 2/16 før sommeren (gul stiplet linje).

Figur 3 – Styringsrenten i rentebanen 2008-2019

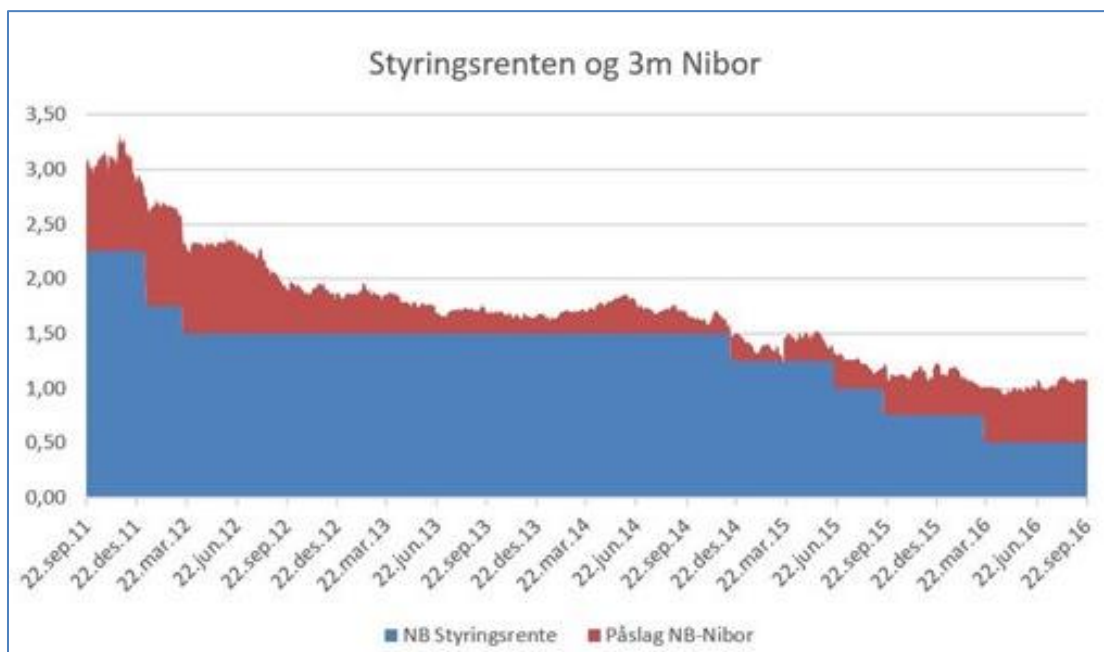

3.6.1 Nibor-påslag

Norges Bank gir følgende beskrivelse av Nibor: «Nibor skal uttrykke prisen på et usikret lån i norske kroner til en ledende bank som er aktiv i det norske penge- og valutamarkedet.» I praksis blir Nibor fastsatt gjennom budgivning mellom banker hver dag. Et panel på seks banker stiller hver sin pris, hvorpå høyeste og laveste strykes, og snittet av de resterende blir til dagens Nibor-rente.

Grafen nedenfor viser utviklingen i styringsrenten og 3 måneder Nibor de siste fem årene.

Figur 4 – Utvikling i styringsrenten og 3 måneder Nibor

3.6.2 Kredittpåslaget

Bankenes påslag på 3 måneder Nibor, kredittpåslaget, avhenger i stor grad av løpetid på lånet. Prisvariasjoner er vanskelig å forutse, men korte lån er generelt mer ustabile i prisene.

Ved bruk av Nibor-tilknytning på langsiktige lån skilles det mellom såkalt flytende margin, der marginpåslaget i teorien kan endres for hver periode, og fastmargin i ett eller flere år. Fastmargin i flere år vil normalt ligge noe høyere enn flytende margin. For tiden er flytende margin i Kommunalbanken på 70 rentepunkter som påslag på Nibor.

Det er vanskelig å mene noe om utviklingen i framtidige lånemarginer fordi det er mange faktorer som spiller inn. Kommunalbanken anslår i sin vurdering følgende prognose for flytende rente i økonomiplanperioden:

Tabell 7 – Renteprognose 2017-2020

År	Anslag Nibor Norges Bank	Estimert påslag på Nibor i bankene	Anslag lånerente inkl. margin
2017	0,80 %	0,70 %	1,50 %
2018	0,80 %	0,70 %	1,50 %
2019	1,10 %	0,70 %	1,80 %
2020	1,10 %	0,70 %	1,80 %

3.7 Pensjonsutgifter

De reelle utgiftene til de kommunale pensjonsordningene er blitt en uforutsigbar og vanskelig håndterbar post i norske kommuners budsjetter. Innbetalingene til KLP har variert svært mye, spesielt de fire siste årene. Kommunene får som kjent ikke kompensert de reelle utgiftene, men må i stedet forholde seg til et system med såkalte premieavvik som fører til at regnskapsresultatene «pyntes», mens likviditeten svekkes tilsvarende inntektsført premieavvik.

Mer om premieavvik og amortisering

Premieavvik er definert som differansen mellom innbetalt pensjonspremie til pensjonskassene og en beregnet pensjonskostnad fastsatt ut fra kriterier fastsatt av Kommunal- og moderniseringsdepartementet. Hvis betalt pensjonspremie overstiger pensjonskostnaden får vi et positivt premieavvik, som inntektsføres i sin helhet det året det oppstår. Dette akkumulerte premieavviket skal imidlertid kostnadsføres med like deler over 15 år. (Over 10 år for premieavvik som oppstår fra og med 2011.) For avvik oppstått fra og med 2015 er amortiseringstiden redusert ytterligere til 6 år. Dette medfører at nye premieavviks påvirkning på regnskapene vil begynne å flate ut, og det er selvsagt positivt.

Tabell 8 – Pensjonskostnad 2017

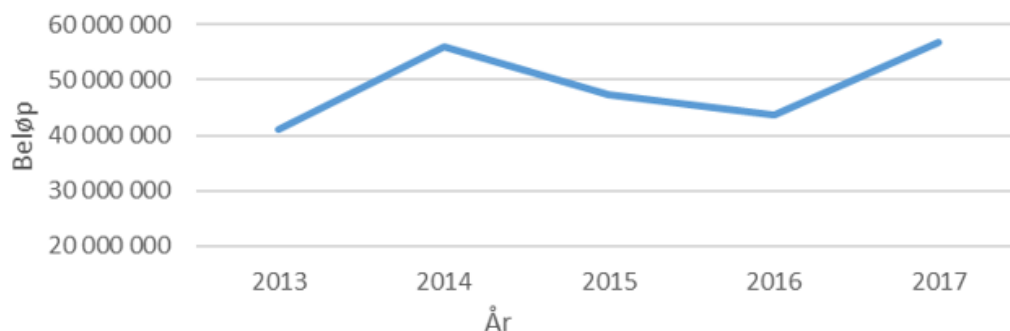
Beskrivelse	Budsjett 2017
Pensjon sykepleiere	7 674 810
Pensjon Fellesordning	48 023 977
Statens pensjonskasse	8 800 000
Sum Arbeidsgivers reelle innbetaling pensjon	64 498 787
Premieavvik 2017	-21 122 076
Tilbakeført tidligere års premieavvik	7 006 405
Sum kostnad i budsjett 2017	50 383 116
Differanse - netto premieavvik 2017	14 115 671

Tabell 8 viser hvordan pensjonskostnaden i budsjett 2017 fremkommer.

Mens den reelle utgiften som Fauske kommune må betale til pensjonskassene utgjør 64,5 mill. kr, belastes budsjettet med kun 50,4 mill. kr. Differansen som utgjør netto premieavvik

framkommer som en «besparelse» i forhold til de reelle utgiftene. Så lenge staten beregner overføringene til kommunene basert på denne måten er det som sagt blitt veldig vanskelig for de fleste kommuner, inkludert Fauske kommune, å finne egen dekning for differansen.

Figur 5 – Utvikling av akkumulert premieavvik KLP

Det opparbeidede premieavviket er i realiteten det samme som et lån til drift. Som tabellen ovenfor viser er det balanseførte premieavviket redusert de to siste årene. KLPs prognose for 2017 tilsier som nevnt ovenfor en økning på ca. 14 mill. kr. Det må likevel bemerkes at KLPs prognoser de to siste årene har vist seg å være for pessimistisk slik at de faktiske innbetalingene har blitt vesentlig lavere enn budsjettet.

3.8 KOSTRA

KOSTRA står for Kommune-Stat-Rapportering og gir statistikk om ressursinnsatsen, prioriteringer og måloppnåelse i kommuner, bydeler og fylkeskommuner. Det finnes tall om f.eks. pleie- og omsorgstjenester, barnehagedekning og saksbehandlingstid, og man kan sammenligne kommuner med hverandre, med regionale inndelinger og med landsgjennomsnittet.

Fauske kommune tilhører kommunegruppe 12 som kjennetegnes ved at det er mellomstore kommuner med middels bundne kostnader per innbygger og relativt høye frie disponible inntekter. Følgende kommuner er representert i kommunegruppe 12 i tillegg til Fauske: Tynset, Nord-Fron, Tinn, Kvinesdal, Tysvær, Odda, Lindås, Luster, Sunndal, Alstahaug, Vefsn, Meløy, Lenvik, Vadsø, Hammerfest, Alta, Sør-Varanger og Årdal.

Telemarksforskning har utviklet systemet iKOSTRA som er tilgjengelig for kommuner på Internett. iKOSTRA gir oversikt over sentrale nøkkeltall i den enkelte kommune og inneholder:

- 38 nøkkelindikatorer
- Rangering av kommuner for samtlige indikatorer
- Søk etter kommune
- Sammenligning mot enkeltkommuner, kommunegruppe og landsgjennomsnittet
- Trend og graf for de siste tre årgangene (2013-2015)
- Endelige/reviderte data for 2013-2015

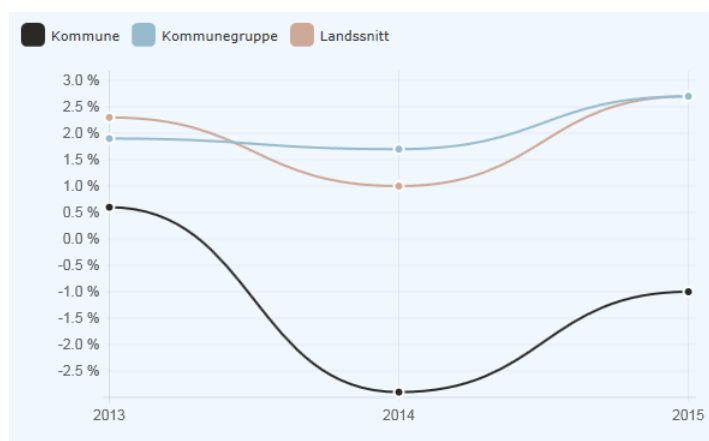
Nedenfor følger en gjennomgang av utvalgte KOSTRA-tall hentet fra iKOSTRA for Fauske kommune sammenlignet med kommunegruppe 12 og landsgjennomsnittet. I figurene viser den svarte kurven benevnt «Kommune» eller «Fauske» nivået for Fauske kommune.

3.8.1 Netto driftsresultat i prosent av brutto driftsinntekter

Netto driftsresultat kan enten brukes til finansiering av investeringer eller avsettes til senere bruk, og blir brukt som et mål på kommunenes økonomiske handlingsfrihet. Teknisk beregningsutvalg for kommunal og fylkeskommunal økonomi (TBU) har tidligere anbefalt at denne størrelsen over tid burde ligge på rundt 3 prosent. Som konsekvens av den regnskapstekniske endringen er det anbefalte nivået for kommunal sektor nå nedjustert til om lag 1,75 prosent.

Som figuren nedenfor viser så har Fauske kommune et netto driftsresultat som ligger under både kommunegruppen og landssnittet. Et negativt netto driftsresultat betyr også at Fauske kommune per definisjon ikke har økonomisk handlefrihet. Det er også et uttrykk for at driftsnivået i kommunen er for høyt, og at det må reduseres før vi får den økonomiske handlefriheten tilbake. I et slikt perspektiv er det viktig at kommunen ikke pådrar seg høyere driftsutgifter enn nødvendig i 2017. Dette reflekteres i rådmannens forslag til årsbudsjett.

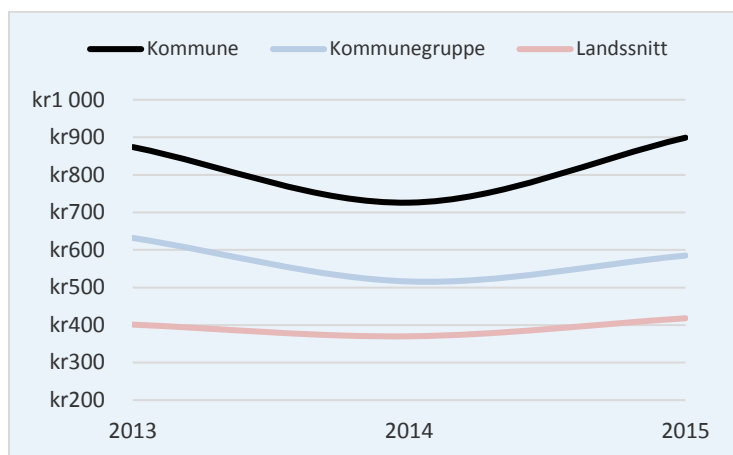
Figur 6 – Netto driftsresultat i prosent av brutto driftsinntekter

3.8.2 Netto driftsutgifter til politisk styring i kr per innbygger

Indikatoren viser de nettoutgiftene som er direkte relatert til politisk styring. Trenden viser en økning fra 2014 til 2015, og Fauske ligger høyere enn snittet i KOSTRA-gruppe 12 og over dobbelt så høyt som landsgjennomsnittet.

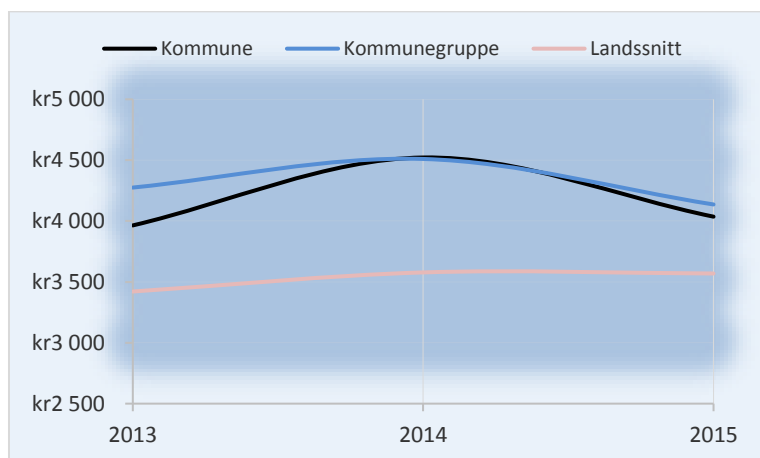
Figur 7 – Netto driftsutgifter til politisk styring i kr per innbygger

3.8.3 Netto driftsutgifter til administrasjon i kr per innbygger

Indikatoren viser de nettoutgiftene som er direkte relatert til administrasjon. Fauske kommune ligger noe lavere enn kommunegruppen, men høyere enn landssnittet. Trenden har vært fallende fra 2014 til 2015.

Figur 8 – Netto driftsutgifter til administrasjon i kr per innbygger

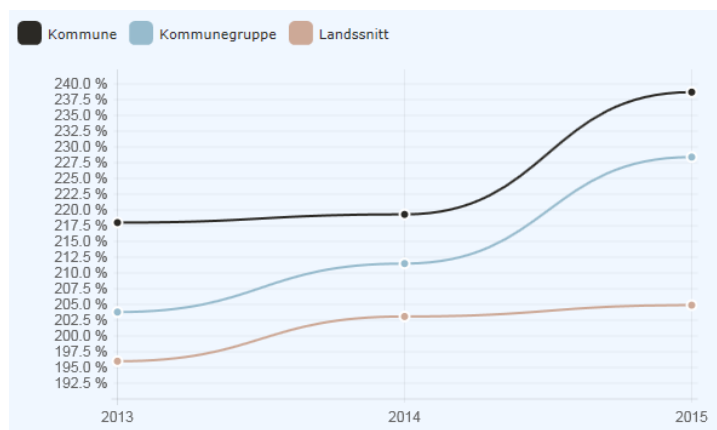

3.8.4 Langsiktig gjeld i prosent av brutto driftsinntekter

Indikatoren viser langsiktig gjeld i prosent av driftsinntektene. Ordinære renter og avdrag på lån skal finansieres av driftsinntektene, og indikatoren viser langsiktig gjeldsbelastning i forhold til disse. Lån beregnet for videreformidling til andre instanser/innbyggere, såkalte formidlingsutlån, inngår også i indikatoren. Pensjonsforpliktelser inngår også i tallene. Tallene viser at Fauske kommune har hatt en negativ utvikling sammenlignet med de andre gruppene.

Fauske kommune er i en fase med høye investeringer, og dette gjenspeiles i tallene der den langsiktige gjelden øker sett i forhold til brutto driftsinntekter. Fauske kommune ligger i 2013-2015 over både kommunegruppen og landssnittet på denne indikatoren.

Figur 9 – Langsiktig gjeld i prosent av brutto driftsinntekter

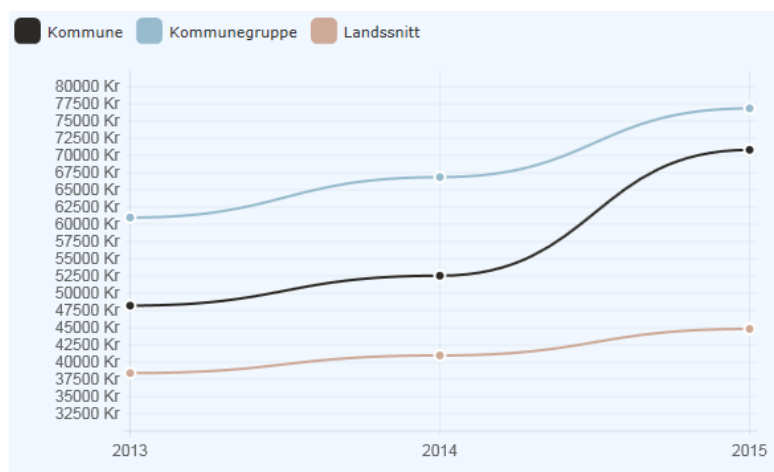

8.3.5 Netto lånegjeld i kroner per innbygger

Indikatoren viser netto lånegjeld i kroner per innbygger. Netto lånegjeld er definert som langsiktig gjeld (eksklusive pensjonsforpliktelser) fratrasket totale utlån og ubrukte lånemidler. I totale utlån inngår formidlingslån og ansvarlige lån (utlån av egne midler). Indikatoren omfatter dermed utlån hvis mottatte avdrag skal inntektsføres i investeringsregnskapet, i tillegg til innlån som skal avdras i driftsregnskapet.

Også denne indikatoren har en stigende kurve ettersom Fauske kommune er i en fase med høye investeringer. Kommunen ligger likevel under kommunegruppen, men har en markert økende trend fra 2014-2015 slik at vi nå nærmer oss nivået for kommunegruppa. I forhold til landssnittet ligger Fauske kommune betydelig over.

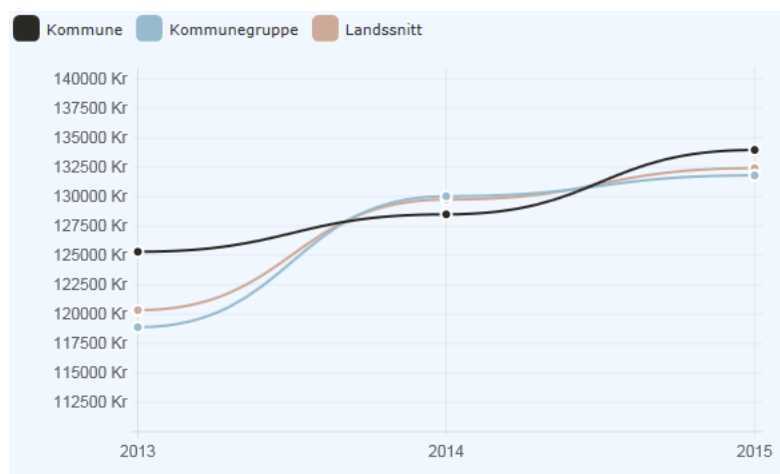
Figur 10 – Netto lånegjeld i kroner per innbygger

3.8.6 Netto driftsutgifter barnehager per innbygger 1-5 år i kr

Netto driftsutgifter for barnehageområdet viser en negativ utvikling de siste årene. Utgiftsnivået per innbygger 1-5 år har vært stigende i hele perioden. Sammenlignet med kommunegruppa og landsgjennomsnittet så lå Fauske kommune over i 2013, mens vi i 2014 var like under. I 2015 er Fauske kommune igjen noe høyere enn både kommunegruppa og landsgjennomsnittet.

Figur 11 – Netto driftsutgifter barnehager per innbygger 1-5 år i kr

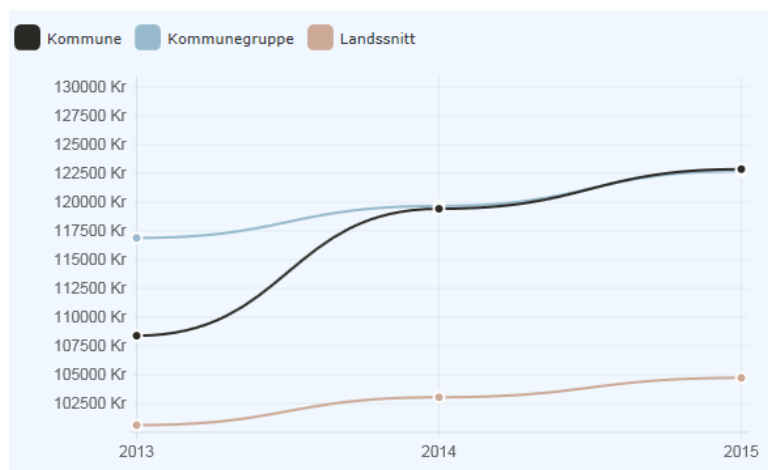

3.8.7 Netto driftsutgifter til grunnskolesektor per innbygger 6-15 år

Indikatoren viser netto driftsutgifter til grunnskolesektor per innbygger 6-15 år, etter at tilskudd fra staten og eventuelle andre direkte inntekter er trukket fra. I driftsutgifter til grunnskolesektor inngår driftsutgifter til grunnskolen, skolefritidstilbud, skolelokaler og skoleskyss.

Elevtallet i Fauske-skolen synker, så det blir færre elever å fordele utgiftene på. Fra å ligge betydelig under kommunegruppa i 2013, så har Fauske kommune samme nivå som kommunegruppa både i 2014 og 2015. Landssnittet er betydelig lavere i hele perioden.

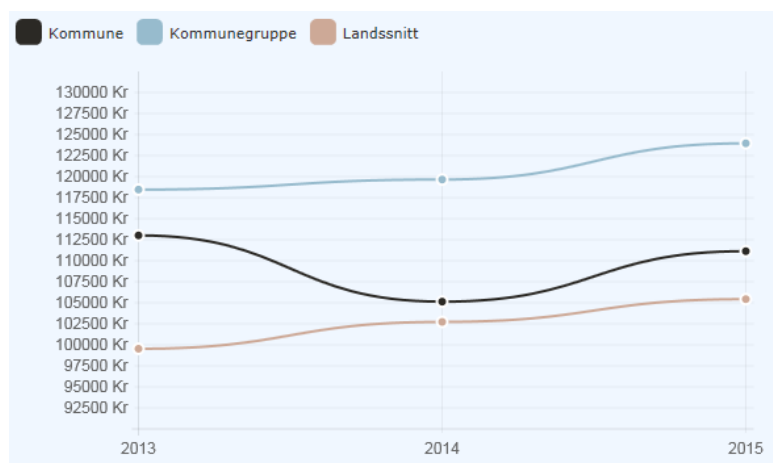
Figur 12 – Netto driftsutgifter til grunnskolesektor per innbygger 6-15 år

3.8.8 Korrigerte brutto driftsutgifter til grunnskole, skolelokaler og skoleskyss

Indikatoren viser korrigerte brutto driftsutgifter til grunnskole, skolelokaler og skoleskyss, per elev. Nøkkeltallet sammenligner hvor mye ressurser som brukes for å produsere det samlede skoletilbudet når en tar hensyn til alle «produksjonsfaktorer». Tallene viser at Fauske kommune for 2015 ligger noe over landssnittet og betydelig under kommunegruppe 12.

Figur 13 – Korrigerte brutto driftsutgifter til grunnskole, skolelokaler og skoleskyss

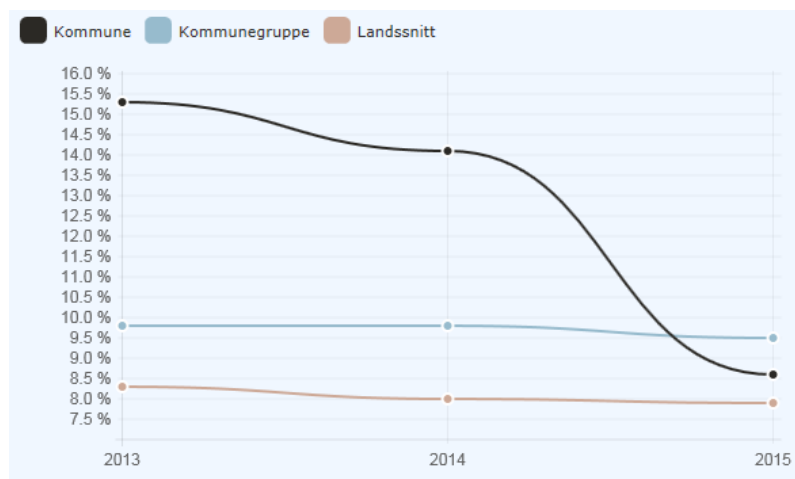

3.8.9 Andel elever i grunnskolen som får spesialundervisning

Indikatoren viser andelen elever i grunnskolen som får spesialundervisning, sett i forhold til alle elever i ordinær grunnskole.

Fauske kommune har hatt svært høy andel spesialundervisning i grunnskolen slik figuren viser, men utviklingen er nå meget positiv ved at andelen spesialundervisning er betydelig redusert. Denne trenden har fortsatt i 2015, og KOSTRA-tallene viser dette tydelig ved at andelen spesialundervisning nå er ca. 8,5 prosent, som er like over landssnittet og under kommunegruppa.

Figur 14 – Andel elever i grunnskolen som får spesialundervisning

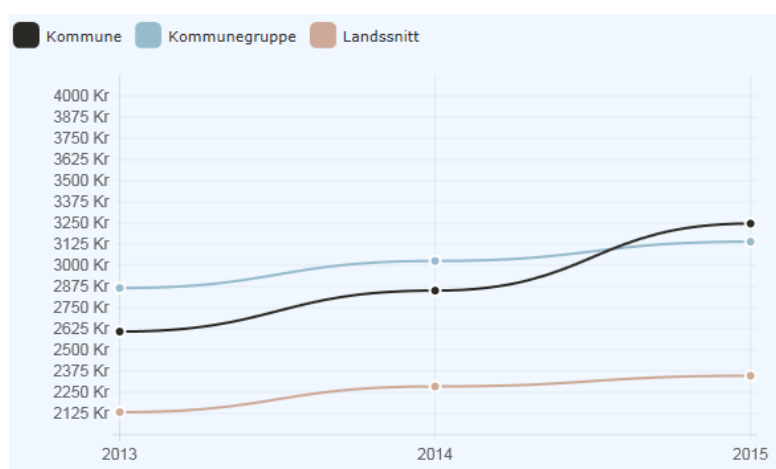

3.8.10 Netto driftsutgifter per innbygger i kroner, kommunehelsetjenesten

Indikatoren viser netto driftsutgifter til kommunehelsetjenesten i kroner per innbygger. Inntektene som er trukket fra inneholder bl.a. øremerkede tilskudd fra staten og andre direkte inntekter. De resterende utgiftene må dekkes av de frie inntektene som skatteinntekter, rammeoverføringer fra staten mv., og indikatoren viser dermed prioritering av disse inntektene til kommunehelsetjenesten.

Som figuren nedenfor viser har Fauske kommune i 2015 benyttet en større andel av de frie inntektene til kommunehelsetjenesten sammenlignet med årene før. Vi ligger nå like over kommunegruppen, og langt over landssnittet.

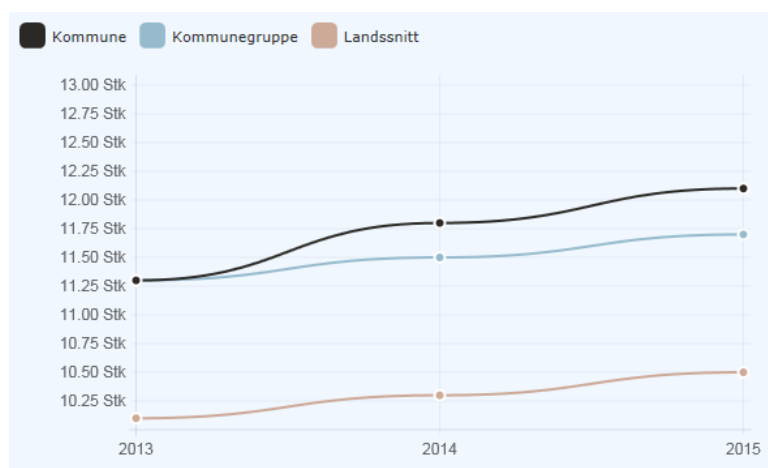
Figur 15 – Netto driftsutgifter per innbygger i kroner, kommunehelsetjenesten

3.8.11 Legeårsverk per 10 000 innbyggere, kommunehelsetjenesten

Indikatoren viser legedekningen (både kommunalt ansatte og privatpraktiserende) målt i antall beregnede årsverk i forhold til antall innbyggere. Figuren viser at Fauske kommune har god legedekning sammenlignet både med kommunegruppen og landssnittet. Legedekningen er stabil over de siste årene.

Figur 16 – Legeårsverk per 10 000 innbyggere, kommunehelsetjenesten

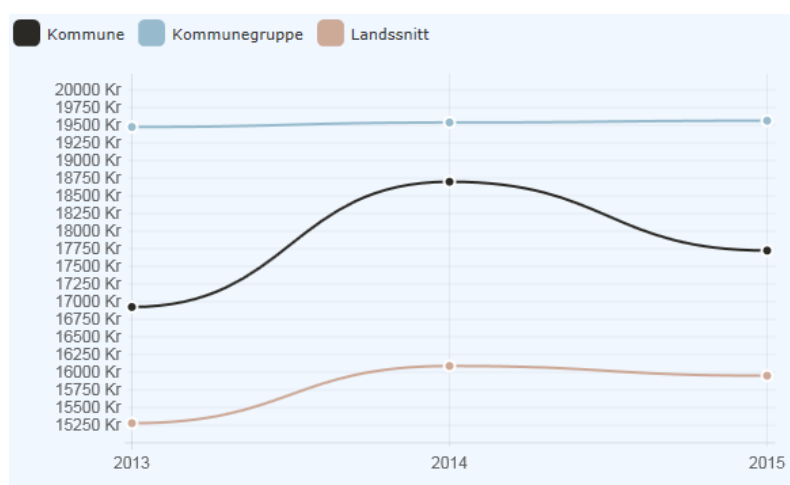

3.8.12 Netto driftsutgifter per innbygger i kroner, pleie- og omsorgstjenesten

Indikatoren viser driftsutgiftene til pleie og omsorg inkludert avskrivninger etter at driftsinntektene som bl.a. inneholder øremerkede tilskudd og eventuelle andre direkte inntekter, er trukket fra. De resterende utgiftene må dekkes av de frie inntektene som skatteinntekter, rammeoverføringer fra staten mv. Indikatoren viser dermed også prioritering av kommunens frie inntekter.

Som figuren viser har kommunen brukt en større andel av de frie inntektene til pleie- og omsorgstjenester i 2014 sammenlignet med de foregående årene. I 2015 er nivået noe redusert, og Fauske kommune ligger ca. midt mellom kommunegruppen og landssnittet.

Figur 17 – Netto driftsutgifter per innbygger i kroner, pleie- og omsorgstjenesten

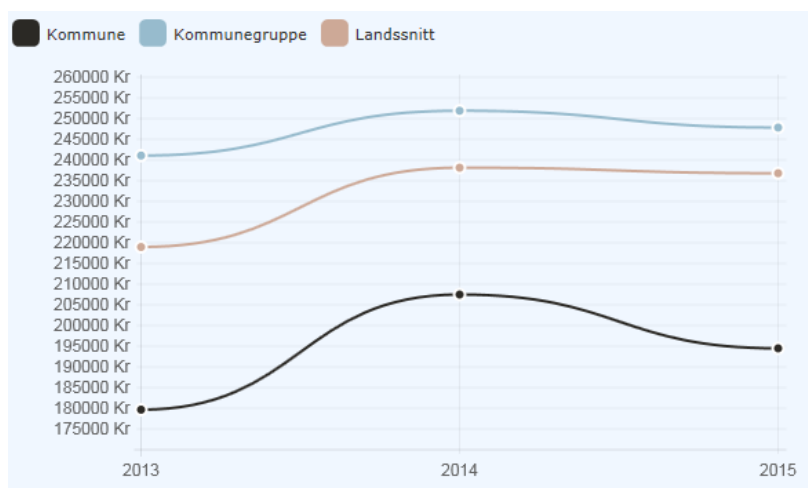

3.8.13 Korrigerte brutto driftsutgifter per mottaker av hjemmetjenester i kroner

Indikatoren viser driftsutgiftene inkludert avskrivninger ved egen tjenesteproduksjon korrigert for dobbeltføringer som skyldes viderefordeling av utgifter/interntkjøp mv. per hjemmetjenestebruker. Indikatoren viser dermed enhetskostnadene eller produktiviteten ved den aktuelle tjenesten. Produktivitet sier noe om hvor mye man bruker per tjenestemottaker/plass.

Figuren nedenfor viser at Fauske kommune har høy produktivitet i hjemmetjenesten sammenlignet både med kommunegruppen og landssnittet, og produktiviteten har i tillegg økt noe fra 2014 til 2015. Det betyr at vi har lave utgifter per bruker av hjemmetjenesten.

Figur 18 – Korrigerte brutto driftsutgifter per mottaker av hjemmetjenester i kroner

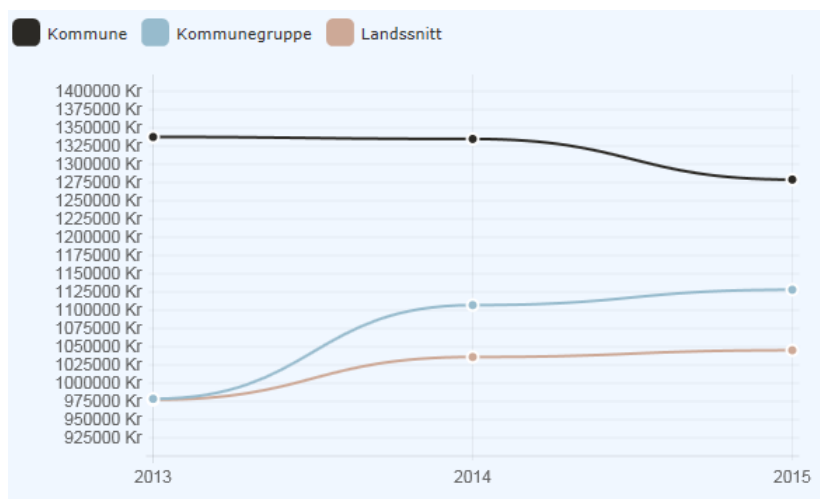

3.8.14 Korrigerte brutto driftsutgifter for institusjon per kommunal plass

Indikatoren viser driftsutgifter i kr, inkludert avskrivninger ved egen tjenesteproduksjon korrigert for viderefordeling av utgifter/internekjøp per plass registrert ved utgangen av året i institusjoner med kommunal drift. Indikatoren viser dermed enhetskostnadene eller produktiviteten ved tjenesten. Produktivitet sier noe om hvor mye man bruker per tjenestemottaker/plass.

Produktiviteten innenfor institusjon er lav i Fauske kommune ettersom hver institusjonsplass i Fauske koster betydelig mer å drifte sammenlignet både med kommunegruppen og landssnittet. Dette indikerer at institusjon er et område der det kan være mye å hente i forhold til utgiftsreduksjon for kommunen. Sammenlignet med foregående år er trenden likevel positiv.

Figur 19 – Korrigerte brutto driftsutgifter for institusjon per kommunal plass

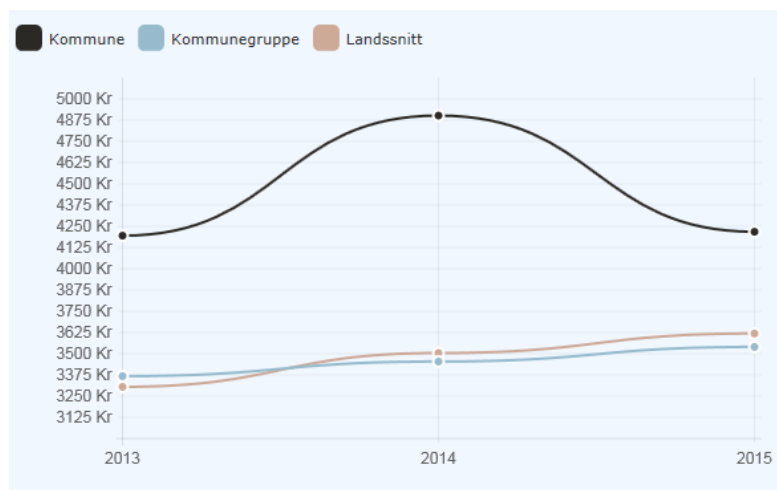

3.8.15 Netto driftsutgifter til sosialtjenesten per innbygger 20-66 år

Netto driftsutgifter til sosialtjenesten i kroner per innbygger 20-66 år viser driftsutgifter inkludert avskrivninger etter at driftsinntekter er trukket fra. De resterende utgiftene må dekkes av de frie inntektene som skatteinntekter, rammeoverføringer fra staten mv. Indikatoren viser dermed også prioritering av kommunens frie inntekter.

Som indikatoren viser ligger Fauske kommune høyere enn både kommunegruppen og landssnittet, men differansen har minket fra 2014 til 2015. Dette indikerer også at en større andel av kommunens frie inntekter går med til å dekke utgifter til sosialtjenesten, på bekostning av andre tjenesteområder i kommunen.

Figur 20 – Netto driftsutgifter til sosialtjenesten per innbygger 20-66 år

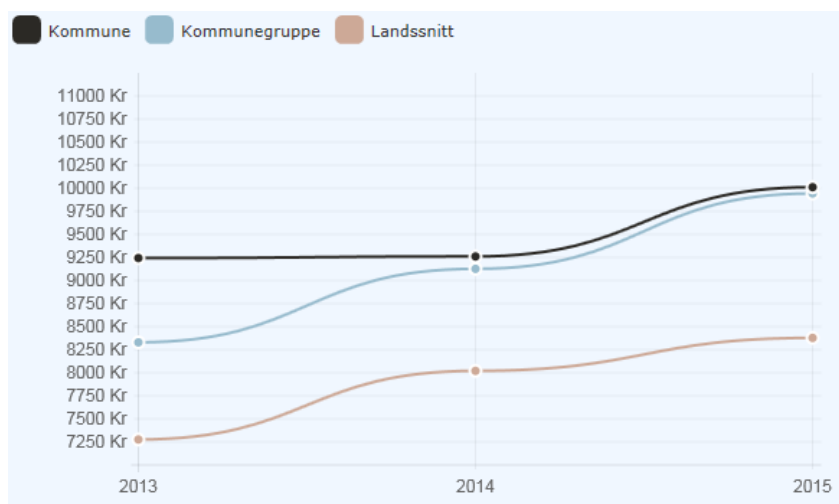
3.8.16 Netto driftsutgifter per innbygger 0-17 år, barnevernstjenesten

Indikatoren viser driftsutgiftene inkludert avskrivninger etter at driftsinntektene, som bl.a. inneholder øremerkede tilskudd fra staten og andre direkte inntekter, er trukket fra. De resterende utgiftene må dekkes av de frie inntektene som skatteinntekter, rammeoverføringer fra staten mv., og indikatoren viser dermed også prioritering av disse inntektene.

Driftsutgifter til barneverntjenesten har hatt en negativ utvikling fra 2014 til 2015. Denne økningen er identisk med økningen i kommunegruppen, og også landsgjennomsnittet har økt tilsvarende fra 2014 til 2015. Økende driftsutgifter til barnevernstjenesten skyldes hovedsakelig tre forhold.

2015/2016 har gitt en kraftig økning i tilmeldinger til barnevernet som det må opprettes sak på og behandles innenfor en gitt tidsfrist for å unngå fristoverskridelser. Det er også iverksatt flere tiltak utenfor hjemmet ved plasseringer av barn utenfor kommunen i fosterhjem og institusjoner, samt at det har vært behov for økt ressursbruk på juridisk bistand knyttet til saker kommunen har vært involvert i.

Figur 21 – Netto driftsutgifter per innbygger 0-17 år, barnevernstjenesten

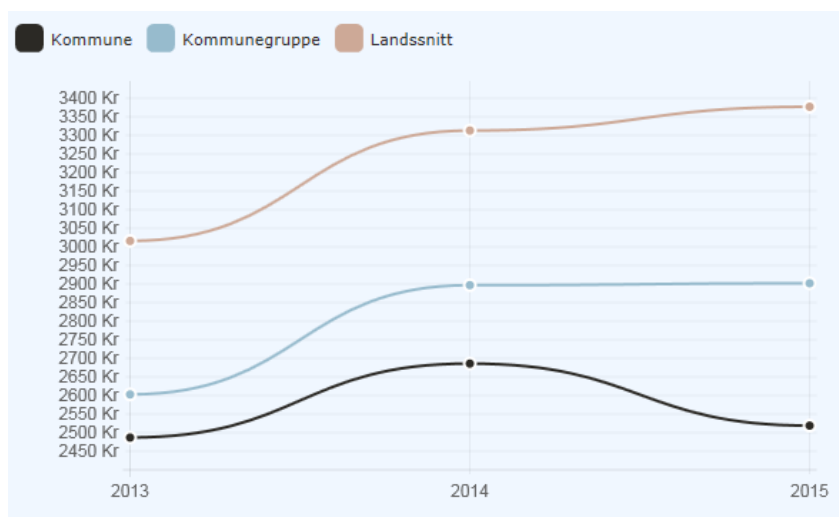

3.8.17 Årsgebyr for vannforsyning

Gebyret er oppgitt for år n+1, dvs. at for år 2015 oppgis gebyret per 1. januar 2016. Gebyret oppgis uten merverdiavgift. Dersom stipulert årsgebyr er mest utbredt i kommunen er det dette som oppgis for en standardbolig på 120 m² bruksareal. Dersom vannmåler er mest utbredt oppgis prisen for et forbruk på 150 m³.

Figuren nedenfor viser at Fauske kommune har lav vannavgift sammenlignet både med kommunegruppen og landssnittet, og selv om den er økt betydelig i 2016 så vil den likevel være under landssnittet.

Figur 22 – Årsgebyr for vannforsyning

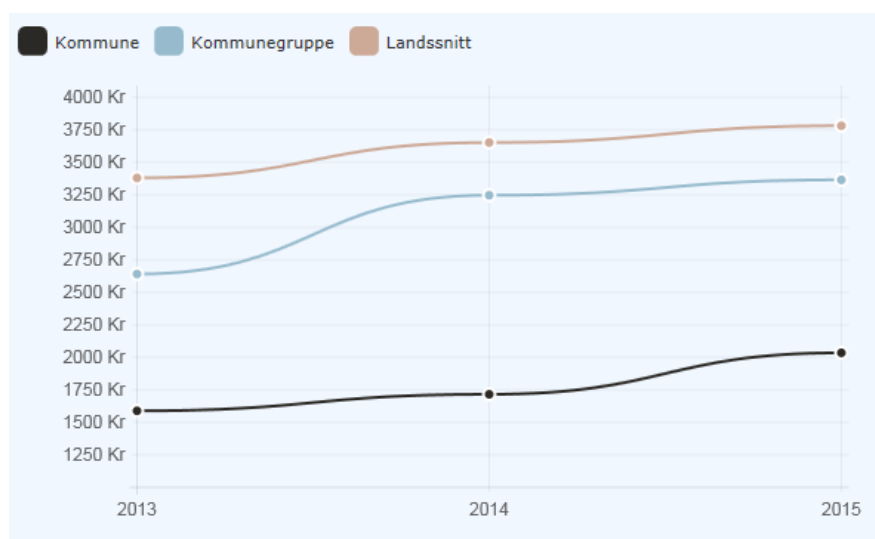

3.8.18 Årsgebyr for avløpstjenesten

Gebyret er oppgitt for år n+1, dvs. at for år 2015 oppgis gebyret per 1. januar 2016. Gebyret oppgis uten merverdiavgift. Dersom stipulert årsgebyr er mest utbredt i kommunen oppgis dette for en standardbolig på 120 m² bruksareal. Dersom vannmåler er mest utbredt oppgis prisen for 150 m³ avløpsvann.

Avløpsgebyret i Fauske kommune er fortsatt lavt sammenlignet med både kommunegruppen og landssnittet. Som følge av høyt investeringsnivå de siste årene er avgiften økt i 2016, men den er likevel lav sammenlignet med mange andre kommuner.

Figur 23 – Årsgebyr for avløpstjenesten

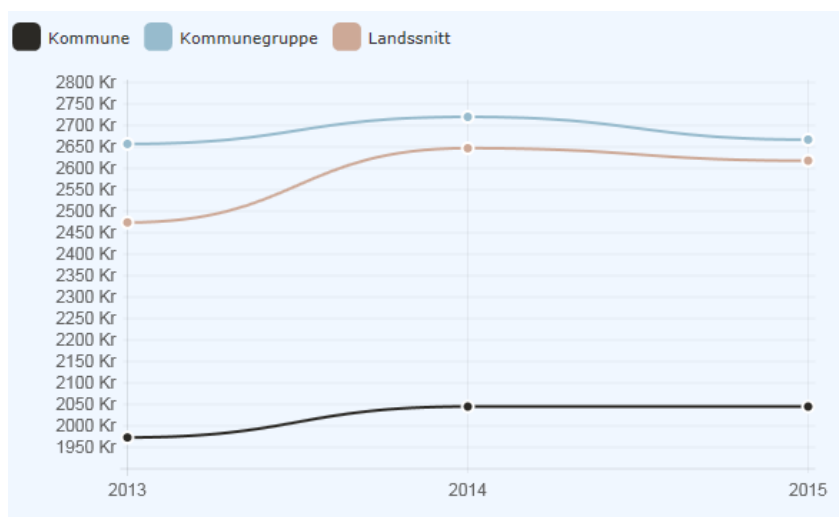

3.8.19 Årsgebyr for avfallstjenesten

Gebyret er oppgitt for år n+1, dvs. at for år 2015 oppgis satsen per 1. januar 2016. Gebyret oppgis uten merverdiavgift. Det oppgis den hyppigst forekommende sats for en standardbolig på 120 m² bruksareal.

Avfallstjenesten i Fauske kommune leveres av IRIS Salten IKS. Som figuren viser er gebyret som betales lavt sammenlignet både med kommunegruppen og landssnittet.

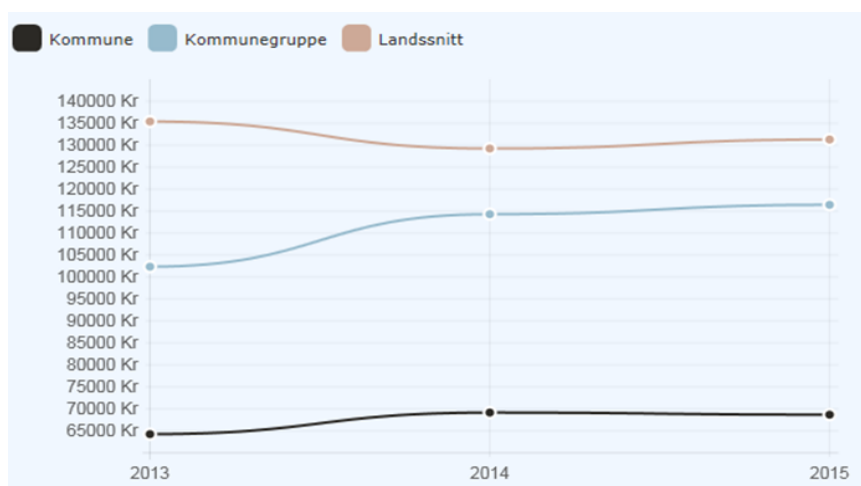
Figur 24 – Årsgebyr for avfallstjenesten

3.8.20 Brutto driftsutgifter i kr per km kommunal vei og gate

Figur 25 viser at Fauske kommune benytter betydelig mindre på vedlikehold og oppgradering av vei og gatenett, enn både kommunegruppen og resten av landet.

Figur 25 – Brutto driftsutgifter i kr per kommunal vei og gate

4.0 Fellesområder

4.1 Fellesinntekter

4.1.1 Rammetilskudd og skatt

Kommunesektorens frie inntekter består av skatteinntekter og rammetilskudd. Rammetilskudd og skatt er de klart største inntektene i kommunenes budsjett, og utviklingen på disse postene er helt avgjørende for tjenestetilbudet. Inntektssystemet for kommunene er beskrevet i Grønt hefte som følger Kommunal- og moderniseringsdepartementet (KMD) sitt forslag til statsbudsjett. For å gjøre en mer nøyaktig beregning av rammetilskudd og skatt benytter rådmannen i tillegg en prognosemodell som administreres av KS. Tabellen nedenfor viser utviklingen i rammetilskudd og skatt fra 2014 til 2017 basert på KS' prognosemodell. Skatt i 2016 og 2017 er anslag, og totalsummen er derfor avrundet disse årene.

Tabell 9 – Rammetilskudd og skatt i 2014-2017

	2014	2015	2016	2017	Endring 2016-2017
Innbyggertilskudd	217 779 000	214 986 000	218 432 000	224 455 000	6 023 000
Utgiftsutjevning	8 198 000	13 403 000	9 952 000	2 185 000	-7 767 000
Overgangsordning INGAR	-587 000	-608 000	4 000	5 948 000	5 944 000
Saker med særskilt fordeling	310 000	679 000	1 163 000	1 604 000	441 000
Nord-Norge tilskudd	15 192 000	15 720 000	16 252 000	16 423 000	171 000
Skjønnsmidler	502 000	300 000	1 510 000	711 000	-799 000
Endringer saldert budsjett 2014/2015	-1 121 000	-518 000	1 192 000		-1 192 000
Kompensasjon Samhandlingsreformen	1 735 000				
Ekstra skjønn tildelt av KMD		777 000			
RNB	251 000	1 811 000			
Sum rammetilskudd uten inntekstutj.	242 259 000	246 550 000	248 505 000	251 326 000	2 821 000
Netto inntekstutjevning	22 368 000	6 225 000	25 482 000	25 891 000	409 000
Sum rammetilskudd	264 627 000	252 775 000	273 987 000	277 217 000	3 230 000
Skatt på formue og inntekt	205 253 000	238 903 000	232 930 000	236 644 000	3 714 000
Sum skatt og rammetilskudd	469 880 000	491 678 000	506 900 000	513 900 000	7 000 000

Rammetilskudd og skatt - endring i %	2,5 %	4,6 %	3,1 %	1,4 %
--------------------------------------	-------	-------	-------	-------

De siste årene har KS' prognosemodell gitt et godt bilde på de forventede skatteinntektene, med unntak av i 2015. I og med at skatteinntekten var unormalt høy i desember 2015, er skatteprosenten i forhold til landsgjennomsnittet i modellen justert ned til nivået for 2014. I statsbudsjettet er det skatteprosenten per desember 2015 som er lagt til grunn ved beregning av forventet skatteinnngang for 2017. Tallene i tabellen ovenfor er derfor ikke i samsvar med tallene som fremgår av Grønt hefte. Oppdatert prognose per oktober 2016 viser at sum skatt og rammetilskudd vil bli 3,8 mill. kr høyere enn budsjettet i 2016 som følge av økt skatteinnngang. Også sum skatt og rammetilskudd for 2017 blir høyere enn prognosen i vår tilsa.

Kommunesektoren ligger an til å få en stor merskattevekst i 2016, anslått til 3,8 mrd. kroner, som isolert sett vil øke handlingsrommet i 2016. Merskatteveksten har trolig sammenheng med ekstraordinært store uttak av utbytter til personlige skattytere, som trolig skyldes tilpasninger i forkant av skattereformen fra 2016. Denne merskatteinnngangen blir imidlertid ikke videreført til 2017, men blir i stedet som en del av realveksten som regjeringen la opp til i kommuneproposisjonen. Det er derfor rimelig å tro at netto driftsresultat vil øke fra 2015 til 2016, for så å gå tilbake til tidligere anslag fra og med 2017.

4.1.2 Kraftinntekter

Kraftinntektene utgjør en betydelig del av kommunens driftsinntekter, og inngår i sin helhet til å finansiere kommunens årlige drift.

Tabell 10 – Oversikt ulike kraftinntekter 2012-2017

	2012	2013	2014	2015	2016	2017	Endring 2015-2016
Kvotekraft	4 300 000	4 300 000	4 300 000	4 300 000	4 300 000	4 300 000	-
Konsesjonskraft	22 300 000	11 600 000	15 400 000	11 700 000	5 800 000	12 500 000	6 700 000
Utbytte SKS og Indre Salten Energi	14 700 000	13 000 000	7 800 000	6 700 000	7 800 000	8 200 000	400 000
Eiendomsskatt kraftanlegg	22 400 000	25 300 000	23 900 000	23 500 000	23 400 000	19 700 000	-3 700 000
Sum kraftinntekter	63 700 000	54 200 000	51 400 000	46 200 000	41 300 000	44 700 000	3 400 000

I 2012 var de samlede kraftinntektene på 63,7 mill. kr, og en budsjettert kraftinntekt på 44,7 mill. kr i 2017 gir en reduksjon i kraftinntektene på 19 mill. kr i perioden. 2017 viser likevel en styrking på 3,4 mill. kr i forhold til situasjonen i 2016, da samlede kraftinntekter var på 41,3 mill. kr. Kraftinntektene har blitt brukt til løpende drift i kommunen, og et inntektsbortfall på 19 mill. kr på seks år tilsier et betydelig kutt i tjenestetilbudet dersom det ikke tilføres inntekter fra andre områder i stedet.

Kvotekraft

Fauske kommunes rettigheter til kvotekraft ble i 2008 leid ut til SKS Produksjon for en tiårsperiode. Som vederlag mottok kommunen en engangsutbetaling på 60,3 mill. kr. I samråd med Fylkesmannen i Nordland ble denne inntekten ved avtalens inngåelse kun ført i balansen, og skal deretter inntektsføres med 1/10 i perioden 2010-2019.

Når nåværende leieperiode for kvotekraft går ut, kan kvotekraften leies ut for nye ti til femten år, eller man kan velge årlig utleie. Prisutsiktene i markedet vil være avgjørende for hvilken løsning som velges.

Konsesjonskraft

Det er inngått avtale med SKS om salg av konsesjonskraft i 2017 som er beregnet å gi kommunen en netto inntekt på 12,5 mill. kr. Dette er betydelig høyere enn i 2016 da netto inntekt fra salg av konsesjonskraften var på 5,8 mill. kr. Dette gir økte inntekter fra konsesjonskraften på ca. 6,7 mill. kr i 2017 sammenlignet med budsjettet foregående år.

Utbytte

Fauske kommune mottar utbytte fra Salten Kraftsamband AS (SKS) og Indre Salten Energi AS (ISE). Det er en klar sammenheng mellom prisene på kraft og inntjeningen til selskapene. Dette betyr igjen at lave kraftpriser kan føre til lavere utbytte for Fauske kommune. Fremtidig utbytte vil være bestemt av SKS' investeringsstrategi. Det samme gjelder utbytte fra ISE.

I 2014-2016 utbetalte SKS 6,7 mill. kr i utbytte, og det budsjetteres med samme beløp i 2017.

I 2016 forsøkte Bodø Energi AS å øke sin markedsandel i ISE, og gikk i den anledning ut med et tilbud til alle aksjonærer i ISE om å kjøpe aksjene i ISE til en verdi på kr 7 per aksje. Fauske kommune, Sørfold kommune og Sisomar AS, samt åtte andre aksjonærer, besluttet å benytte seg av forkjøpsretten sin, og kjøpte en proratarisk andel av de ca. 2,5 mill. aksjene som Bodø Energi AS opprinnelig kjøpte. Som følge av kommunens økte eierandel i selskapet, budsjetteres utbytte fra ISE med 1,5 mill. kr i 2017.

Eiendomsskatt på kraftanlegg

Som det framgår av tabellen over, utgjør eiendomsskatt på kraftanlegg 19,7 mill. kroner i budsjett 2017. Dette er 3,7 mill. kr lavere enn for 2016, jf. kapittel 4.1.3 nedenfor.

4.1.3 Eiendomsskatt

Fauske kommune skrev i 2016 ut eiendomsskatt på næring og verk/bruk med 7 promille og boliger og fritidsboliger med 3 promille. Satsene foreslås uendret i 2017. Tabellen nedenfor viser utlignet skatt på de enkelte objekttyper i 2016 og 2017.

Tabell 11 – Eiendomsskatt 2016 og 2017

Objekt	Promillesats	Budsjett 2017	Budsjett 2016	Endring
Kraftproduksjon	7 ‰	19 658 000	23 400 000	-3 742 000
Verk og bruk øvrig	7 ‰	3 942 000	1 700 000	2 242 000
Næring	7 ‰	5 000 000	5 500 000	-500 000
Boliger og fritidseiendom	3 ‰	17 150 000	18 150 000	-1 000 000
Sum		45 750 000	48 750 000	-3 000 000

Som tabellen viser er det beregnet en nedgang i eiendomsskatten på kraftproduksjon på 3,7 mill. kr, sammenlignet med 2016. Forklaringen er at grunnlaget for eiendomsskatt fra vannkraftverk beregnes to år etter inntektsåret. Det betyr i praksis at den beregnede skattetekniske verdien på kraftverkene i 2015, danner grunnlag for den kommunale eiendomsskatten i 2017. Hovedårsaken til nedgangen er at kraftprisen for 2010 er byttet ut med kraftprisen for 2015 i grunnlaget for verdifastsettelsen. Når verdien for 2015 skal beregnes, forsvinner prisene fra 2010 ut av grunnlaget og 2015-prisene kommer inn. I 2015 var prisene under halvparten av det de var i 2010.

På de øvrige objektene er inntekten fra eiendomsskatt budsjettet justert etter regnskapstall for 2016.

4.1.4 Andre inntekter

Momskompensasjon drift

Momskompensasjonsordningen ble innført fra og med 2004. Formålet med ordningen er å nøytralisere de konkurransevridninger som kan oppstå som følge av merverdiavgifts-systemet, ved at kommunenes kjøp av varer og tjenester fra private gjennom ordningen blir likestilt med kommunal egenproduksjon.

Ordningen skal være selvfinansierende ved at kommunene får refundert momsen på kjøp av varer og tjenester, samtidig som kommunene trekkes i rammetilskuddet med noenlunde tilsvarende beløp som momsrefusjonen utgjør.

Momskompensasjon investeringer

All momskompensasjon fra investeringer skal nå inntektsføres direkte i investeringsregnskapet, og vil dermed automatisk medgå til finansiering av investeringene.

Rentekompensasjon for investeringer

Det er budsjettet med til sammen 4,0 mill. kr i rentekompensasjon for 2017, hhv. 0,5 mill. kr for skole/svømmebasseng og 3,5 mill. kr for omsorgsboliger.

4.2 Gjeld, renter og avdrag

I budsjettet er det lagt inn en forventet snittrente på lån med flytende rente på 2,1 %. Selv om rentenivået er lavt, er marginen på lån nå økt fra Kommunalbanken.

Tabell 12 – Oversikt gjeld

Lån	Beløp	Restgjeld	Rente	Produkt	Bindingstid	Rentetype	Type	Startdato	Innløsningstermin	Løpetid år
KOMMUNALBANKEN 2009	311 244 635	140 224 350	1,98 %	Fast rente	02.03.2022	Fastrentelån	Serie	02.06.2009	03.06.2031	22
KOMMUNALBANKEN 2010	72 800 000	58 240 040	1,80 %	Flytende rente		P.t. rente	Serie	15.07.2010	16.07.2040	30
KOMMUNALBANKEN 2011	100 000 000	76 315 780	3,58 %	Fast rente	06.12.2016	Fastrentelån	Serie	06.12.2011	06.12.2030	19
KOMMUNALBANKEN 2012	64 457 000	60 159 880	1,78 %	Flytende rente		3 mnd Nibor	Serie	20.12.2012	22.12.2042	30
KOMMUNALBANKEN 2013	62 900 000	60 803 330	1,78 %	Flytende rente		3 mnd Nibor	Serie	19.12.2013	21.12.2043	30
KOMMUNALBANKEN 2015	47 540 000	45 757 220	1,96 %	Fast rente	23.02.2022	Fastrentelån	Serie	23.02.2015	23.02.2055	39
KOMMUNALBANKEN 2015	153 300 000	147 551 220	1,96 %	Fast rente	23.02.2022	Fastrentelån	Serie	23.02.2015	23.02.2055	39
KOMMUNALBANKEN 2015	57 780 000	54 570 000	1,97 %	Fast rente	03.03.2022	Fastrentelån	Serie	03.03.2015	03.03.2042	27
KOMMUNALBANKEN 2016	148 850 000	148 850 000	1,76 %	Flytende rente		3 mnd Nibor	Serie	28.02.2016	28.02.2056	40
KLP 2016	148 850 000	148 850 000	1,76 %	Flytende rente		3 mnd Nibor	Serie	28.02.2016	28.02.2056	40
Til sammen	1 167 721 635	941 321 820								

Av samlet gjeld er 50 prosent bundet opp i fast rente. Ca. 85 prosent av fastrentelånene er bundet for 6 år med en effektiv rente på under 2 prosent. Renterisikoen for Fauske kommune er dermed redusert ved at vi har valgt fastrente på en stor andel av våre lån. Det vil likevel vurderes om en enda høyere andel bør bindes opp med fast rente.

Tabell 13 – Oversikt beregnede renter og avdrag per lån i 2017

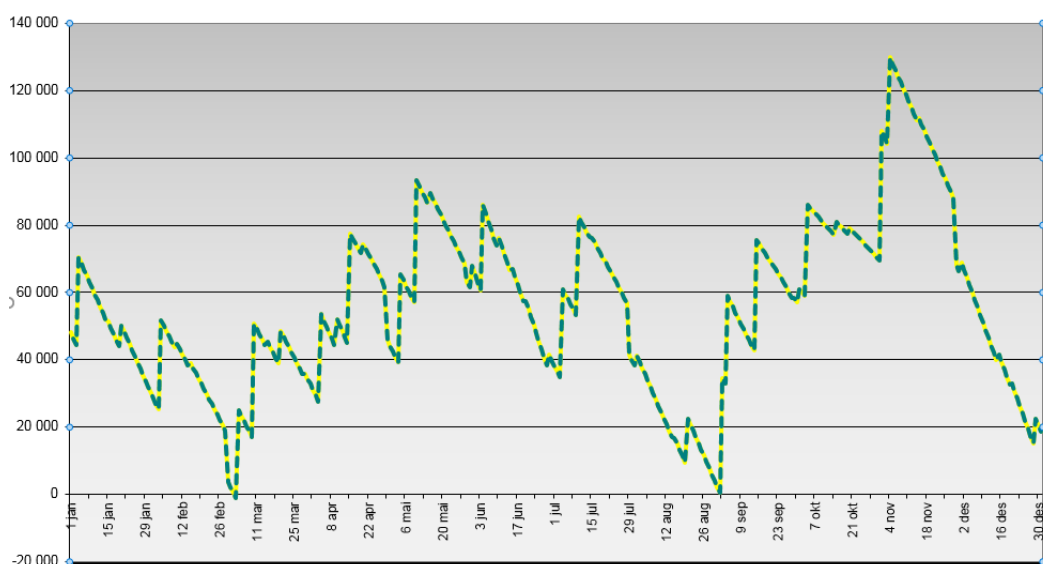
	Beregnet rente 2017	Beregnet avdrag 2017
KOMMUNALBANKEN 2009	2 700 000	9 348 290
KOMMUNALBANKEN 2011	2 971 359	5 263 000
KOMMUNALBANKEN 2010	1 750 000	2 427 000
KOMMUNALBANKEN 2012	1 300 000	
KOMMUNALBANKEN 2013	1 250 000	
KOMMUNALBANKEN 2015	4 500 000	7 161 040
KOMMUNALBANKEN 2016	2 850 000	3 792 360
KLP 2016	2 850 000	2 862 501
Nytt lån 2017	1 700 000	2 500 000
Totalt	21 871 359	33 354 191

4.3 Likviditet

Figuren nedenfor viser prognose for likviditetsutvikling 2017 basert på kjente inn- og utbetalinger i driftsregnskap og anslag over inn- og utbetalinger på investeringsprosjektene.

Fauske kommunes grunnlikviditet er fortsatt meget svak. Låneopptak til store investeringsprosjekter (Vestmyra og Valnesfjord skoler) fungerer som likviditet i fasen mellom låneopptak og utbetalinger på investeringene. Innvilget kassekreditt på 140 mill. kr er nesten ikke benyttet i 2016 som følge av at ny skole i Valnesfjord med låneopptak på 92 mill. kr enda er i oppstartsfasen. Det må bemerkes at det på nåværende tidspunkt er knyttet usikkerhet rundt tidspunkt for utbetalinger på flere av investeringsprosjektene, og dermed bruken av lånemidler. Dette gjør at prognosen er usikker, og må justeres i løpet av året. Dette håndteres gjennom vurdering av tidspunkt for låneopptakene for 2017.

Figur 26 – Likviditetsbudsjett 2017

4.4 Bunde og frie egenkapitalfond

Kommunens fondsmidler består av såkalte frie fond og bundne fond. Frie fondsmidler kan benyttes fritt til drifts- og investeringsformål (disposisjonsfond) og investeringsformål (investeringsfond). De bundne fondene består av avsatte midler som det er knyttet betingelser til bruken av. Eksempler her er Nærings- og hjemfallsfond på driftssiden og innbetalte ekstraordinære avdrag på formidlingslån på investeringssiden (kan kun benyttes til ekstraordinære avdrag på lån).

Som tabellen nedenfor viser er de frie fondene så å si oppbrukt de to siste årene. Dette gjør Fauske kommune svært sårbar, fordi det ikke lenger finnes midler til å dekke utgifter utover budsjett, noe som igjen medfører at eventuelle fremtidige merforbruk må dekkes inn over kommende års drift.

Tabell 14 – Fondsoversikt ved siste årsskifte (regnskapstall i kr)

	Regnskap	Regnskap	Regnskap
	2016*	2 015	2 014
Bundne driftsfond	-16 833 864	-30 073 056	-49 590 714
Herav næringsfondet	-275 000	-1 481 046	-3 636 532
Herav hjemfallsfondet	-8 279 432	-20 579 432	-30 886 807
Herav øvrige bundne driftsfond	-8 279 432	-8 012 578	-15 067 375
Disposisjonsfond	-9 500 000	-4 693 881	-704 250
Ubundne investeringsfond	-3 242 138	-3 242 138	-4 323 958
Bundne investeringsfond	-22 383 065	-20 383 065	-15 640 403
Herav ekstraordinære innbetalinger videreutlånte midler	-21 500 000	-19 500 000	-14 757 338
Sum fond	-51 959 067	-58 392 140	-70 259 325

4.5 Finansforvaltning

Fauske kommune har hjemfallsinntekter som er plassert i aktiv forvaltning. Verdiendring på den delen av plasseringene som gjelder hjemfallsinntekter skal føres mot eget bundet driftsfond under egenkapitalen. Driften av Fauske kommune er dermed ikke eksponert mot risiko ved verdiendringer.

4.6 Interkommunalt samarbeid

Budsjettert tilskudd til interkommunalt samarbeid er budsjettert på flere ansvarsområder på både fellesområder og driftsområder. Tabellen nedenfor er en oppsummering.

Tabell 15 – Tilskudd interkommunalt samarbeid (i kr)

	Budsjett 2017	Budsjett 2016	Budsjett 2015
Nordlandsmuseet	670 000	668 500	659 000
Salten Regionråd sekretariat	376 740	379 010	371 000
Felles Ansvar	196 630	196 630	191 000
Karrieresenter Salten	120 000	115 000	105 000
Salten Friluftsråd	111 397	108 680	105 820
Sekretariat kontrollutvalg	165 000	151 000	151 000
Salten Kommunerevisjon	1 563 200	1 525 000	1 485 000
Helse- og miljøtilsyn Salten	375 000	366 000	344 000
RKK Indre Salten	750 000	700 000	700 000
Interkommunalt arkivsamarbeid i Nordland	133 000	130 000	127 000
Salten interkommunale regnskapskontroll	560 000	383 000	540 000
Utmarkskommunenes Sammenslutning	49 000	47 000	45 000
Salten IUA (akutt forurensning)	46 000	43 000	40 000
Felles legevakt Fauske-Sørfold	5 025 000	4 326 000	4 086 000
Salten Brann	7 828 818	7 355 626	6 703 001
Samordnet innkjøp i Salten	100 000	100 000	100 000
Salten Kultursamarbeid	151 649	147 950	144 060
Samisk bokbuss	17 000	15 000	15 000
Sceneinstruktøren Indre Salten	50 000	46 000	42 000
Krisesenteret i Bodø	730 743	730 743	711 000
Overgrepsmottak Bodø	331 718	331 718	288 000
Legevaktsentral AMK	1 125 514	1 097 395	580 000
Sum	20 476 409	18 963 252	17 532 881

4.7 Selvkost

Med selvkost på kommunale tjenester menes enkelt sagt at kommunen ikke kan ta mer i betaling enn det koster å produsere tjenesten. Dette gjelder for følgende tjenesteområder:

- Vannproduksjon/-distribusjon
- Avløp og slamtømming
- Renovasjon

Vann og avløp administreres sammen med vei i enhet VVA. Renovasjon administreres og leveres av Iris Salten IKS.

4.8 Fauske kirkelige fellesråd

Kommunens økonomiske ansvar for Den norske kirke er nedfelt i kirkeloven § 15. Forståelsen av kommunenes økonomiske ansvar etter kirkeloven § 15 bygger på den forutsetning at de kommunale bevilgninger til kirken skal gi grunnlag for tilfredsstillende drift og vedlikehold av kirker og kirkegårder og for utgiftsdekningen i kirkelige stillinger med tilhørende driftsposter. Budsjettrammen til disse formål vil imidlertid være gjenstand for ordinære kommunale prioriteringer innenfor lovens rammer. Tabellen nedenfor viser utviklingen i Fauske kommunes budsjetterte tilskudd til kirken i perioden 2012-2017. Investeringer kommer i tillegg.

I 2015 var 85,3 % av innbyggerne i Fauske kommune medlem av den norske kirke. I forhold til forutgående år har det vært en liten økning i antall døpte og vigslede. Det var 9 % økning i gravlagte personer og balanse i antall konfirmerte. Tilbakemeldinger fra innbyggerne og brukerne ift. kirkelig forvaltning, drift og gravferd, viser at tjenesten fungerer tilfredsstillende.

Kirkegårdsanleggene er av en slik størrelse (170 000 kvm) at grunnbemanningen ikke på noen måte er i stand til å ivareta de arbeidsoppgavene og forventningene som påkreves gjennom vekst- og sommersesongen. Dette har vært løst gjennom en avtale hvor Fellesrådet har fått tilført ressurser i form av skoleungdommer til klipp og trimming av grøntarealene. I 2016 ble kirkegårdene på Fauske ikke tilgodesett med skoleungdommer til dette arbeidet, mens ressurser til Sulitjelma og Valnesfjord ble stilt til disposisjon som avtalt. For å sikre tilstrekkelig arbeidskraft ønsker kirken tilført ekstra midler til sommerjobb for skoleungdommer.

Driftssiden fungerer akseptabelt, og for 2016 forventes det et resultat i balanse. I 2017 er det estimert høyere pensjonsutgifter til KLP enn i 2016. Planlagt oppstart og etablering av minnelund ved Erikstad kirkegård beregnes gjennomført 2016/17. Utgiftene for tiltaket er ikke belastet investeringssiden, og forsøkes finansiert over den ordinære driften. I 2017 er det likevel behov for midler til andre investeringer. Prosjekter som ønskes gjennomført i 2017 er rehabilitering av gjerder, maling av kirka i Sulitjelma, nytt orgel i Valnesfjord kirke, reparasjon av adkomstområde ved Erikstad kirkegård, nytt tak på kapellet i Sulitjelma samt energieffektive varmepumper i kirkene.

Tabell 16 – Tilskudd kirkelig fellesråd 2011-2017 (i kr)

År	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017
Beløp	6 621 000	6 756 000	6 979 000	7 189 000	7 674 000	7 674 000	7 924 000
Vekst %		2,04 %	3,30 %	3,01 %	6,75 %	0,00 %	3,26 %

Budsjett 2017

I budsjettet for 2016 ble tilskuddet til Fauske kirkelige fellesråd holdt uendret fra 2015, og det ble heller ikke tilført investeringsmidler. Rådmannen foreslår at det i budsjettet for 2017 gis en økning tilsvarende kommunal deflator på 2,5 %. Driftsbudsjettet foreslås også styrket med kr 60 000,- som øremerkes til sommerjobb for skoleungdommer til klipp og trimming av grøntarealene. I tillegg foreslår rådmannen at det bevilges kr 850 000,- til investeringer i 2017.

5.0 Samhandlingsområder

5.1 Generelt for samhandlingsområdene

5.1.1 Rekruttering

Årlig utarbeider personalkontoret en oversikt over antatt rekrutteringsbehov for de fire neste årene, basert på ansattes alderssammensetning. Dette gir en grov oversikt over hvor mange seniorer som potensielt kan gå ut i pensjon i nærmeste fremtid.

Tabell 17 – Antatt rekrutteringsbehov faste stillinger per oktober 2016

Stillingstype	Antall	Årsverk	Antatt rekrutteringsbehov							
			2017		2018		2019		2020	
			Ansatte 63-66 år	Ansatte 67 år	Ansatte 63-66 år	Ansatte 67 år	Ansatte 63-66 år	Ansatte 67 år	Ansatte 63-66 år	Ansatte 67 år
Barne og ungdomsarbeidere	45	33	2	0	3	0	2	2	3	0
Ufaglærte	35	22	4	0	6	0	8	0	12	0
Lærere	134	127	14	2	16	2	17	4	16	6
Barnehagelærere	21	18	1	0	3	0	3	0	7	0
Helsefagarbeidere	141	97	11	0	15	2	22	1	25	3
Ufaglærte	39	24	5	0	8	1	8	0	7	2
Sykepleier	83	70	0	1	3	0	4	0	10	0
Lege	10	4,4	0	0	0	0	0	0	0	0
Ingeniør	8	6,8	0	0	1	0	1	0	1	0
SUM			37	3	55	5	65	7	81	11

Fauske kommune benytter seg også av KS sin rekrutteringsmodell. Modellen tar utgangspunkt i historiske data både for den enkelte kommune og landet som helhet. Disse dataene hentes fra PAI-registeret som administreres av KS. Data hentes både fra lønns- og personaldatabasen og fravær databasen. Dessuten hentes kostnadsdata fra KOSTRA.

Ved hjelp av modellen kan kommunen lage prognoser for rekrutteringsbehovet for de ulike stillingsgruppene ti år frem i tid forutsatt at tjenestetilbudet relativt sett forblir som i dag kvantitativt og kvalitativt. KS har basert dette på historiske data og anslag på endringer i kommunens innbyggertall og aldersstruktur.

Innen medio 2017 vil Fauske kommunes rekrutteringsplan være ferdig utarbeidet. Planen vil beskrive rekrutteringsbehovet ut fra vedtatte tjenestetilbud på kort og lang sikt samt kvalitative krav. Rekrutteringsmodellen blir et viktig hjelpemiddel i dette arbeidet.

Partssammensatt utvalg gjorde 20.09.2016 følgende vedtak i sak 18/16/Aktuelle tiltak for å rekruttere flere sykepleiere/helsepersonell til å jobbe i Fauske kommune.»:

Partssammensatt utvalg anbefaler at rådmannen innarbeider følgende i kommende budsjetter:

- Lønn til ansatte sykepleiere og helsepersonell i Fauske kommune skal være minimum lik 8 års ansiennitet etter Hovedtariffavtalen i KS-området
- Grunnbemanningen i pleie/omsorg økes gradvis over fire år til alle stillinger er minimum 80 %

Med bakgrunn i dette har rådmannen i 2017 lagt inn 1 mill. kr til ansiennitetsjustering av lønn.

5.1.2 Kompetanseutvikling

Kompetanseplanen for 2012-2020 er veiledende og retningsgivende for kommunens kompetanseutvikling.

Planen er et verktøy for å videreutvikle lokale kompetansestrategier for å gi langsiktig forutsigbarhet. Den synliggjør de viktigste kompetanse-, innovasjons- og utviklingstiltakene kommunen må gripe fatt i. Den enkelte enhet utarbeider årlig sammen med rådmannen en aktivitetsoversikt over nødvendige kompetansetiltak. Kommunen leverer i tråd med dette en samlet oversikt over kompetansebehov til RKK Indre Salten. Oversikten leveres innen utgangen av november og legger føringer på hva RKK skal prioritere kommende år.

5.1.3 Vikarbruk

For 2017 er vikarutgiftene justert opp samtidig som rådmannen fortløpende jobber med å redusere bruken av vikarer mest mulig. Totalt for alle enheter er det budsjettert med 18,5 mill. kr i vikarutgifter, etter fradrag for refunderte fødsels- og sykepenges. Dette skal dekke innleie ved sykefravær, overtid, ferieavvikling samt øvrig fravær. Oppjusteringen er med bakgrunn i at driftsbudsjettet på denne posten har sprukket år etter år, det vil si at anslaget har vært urealistisk.

Tabell 18 – Utvikling netto vikarutgifter 2015-2017

	Regnskap 2015	Budsjett 2016	Budsjett 2017
Netto vikarutgifter inkl. overtid	26 365 025	14 625 522	18 447 427

Med bakgrunn i partssammensatt utvalgs vedtak 20.09.2016, med anbefaling om at grunnbemanningen i pleie/omsorg økes gradvis over fire år til alle stillinger er minimum 80 %, vil rådmannen løpende vurdere omdisponering av midler fra vikarutgifter til faste stillinger for å nå denne målsettingen.

Per 30. september 2016 er sykefraværet i snitt 0,3 % lavere enn tilsvarende periode for 2015. Utviklingen følger stort sett samme variasjonsmønster fra måned til måned, med unntak av februar og april.

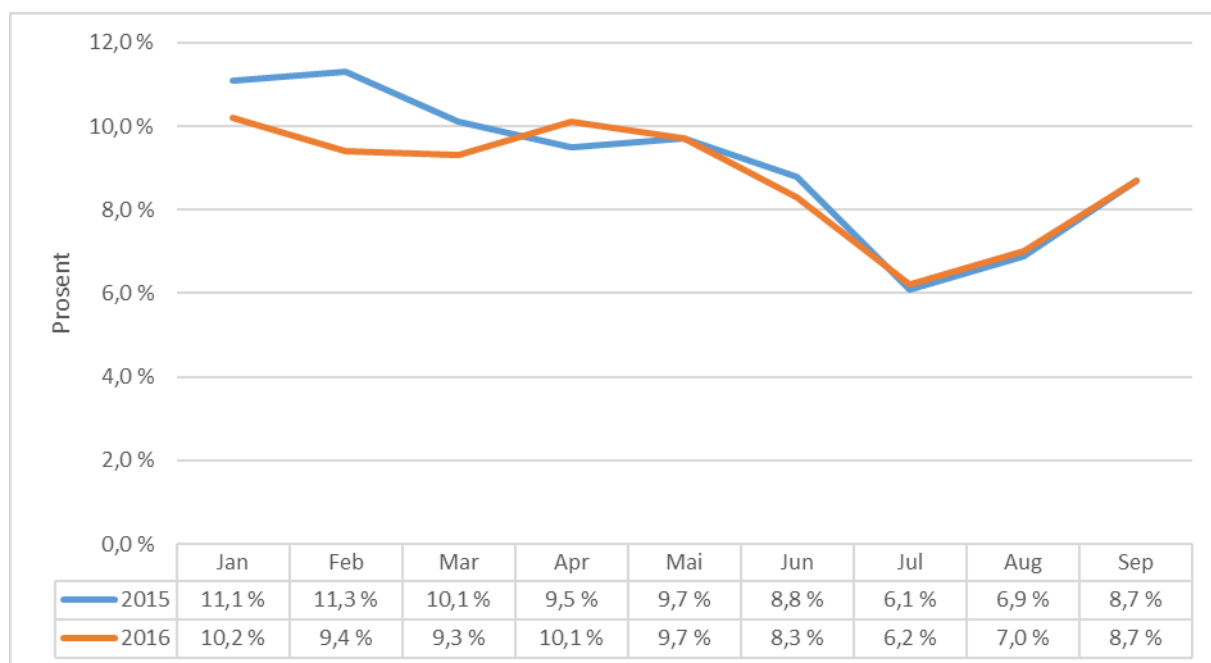
Tabell 19 – Nøkkeltall sykefravær 2015 og 2016

Nøkkeltall			
	Korttidsfravær	Langtidsfravær	Totalt fravær
2015	3,1 %	5,6 %	8,8 %
2016	2,9 %	5,6 %	8,5 %
Endring	-0,2 %	0,0 %	-0,3 %

Vi ser av tallene at den største utfordringen ligger i å redusere langtidsfraværet. Sykefraværet påvirker bruken av vikarer og gir til dels store utfordringer i enkelte enheter. Fauske kommune er IA-bedrift og har klare planer iht. IA-målene. Det ble i 2015 utarbeidet ny HMS-plan og det

pågår et aktivt HMS-arbeid ute i organisasjonen. AMU mottar årlig en samlet HMS-rapport fra enhetene.

Figur 27 – Utvikling sykefravær 2015 vs. 2016

Økt grunnbemanning vil redusere vikarbehovet, jf. partssammensatt utvalgs vedtak i sak 18/16 av 20.09.2016 under avsnitt 5.1.1.

Det må inngås avtale med arbeidstakerorganisasjonene om at ansatte som ut fra økt grunnbemanning vil gå på topp i turnus, må være fleksible. De må kunne påta seg oppgaver på tvers av avdelinger. Innleie av vikar vil til enhver tid bli nøye vurdert og kun benyttes etter uttrykt behov.

For ytterligere å få ned vikarbruken foreslår rådmannen å omdisponere ressurser til en felles kommunal stilling som skal jobbe med sykefraværsoppfølging. Den skal ha hovedfokus på å bidra til å redusere sykefraværet innad i, og på tvers av, samhandlingsområdene. Målet er først og fremst å bistå lederne ute i enhetene og avdelingene med tett oppfølging av ansatte som er, eller står i fare for å bli, sykemeldt. Det vil bl.a. være viktig å følge opp ansatte med kroniske lidelser, slik at de kan være mest mulig på jobb.

Stillingen skal også jobbe tett opp mot Arbeidslivssenteret og andre støtteinstanser som Bedriftshelsetjeneste, NAV mv. Dette for at rådmannen til enhver tid skal kunne ta i bruk de muligheter og tjenester som finnes for å redusere sykefraværet.

Det er lagt inn en utgift på kr 500 000,- for 2017. Liknende stilling er opprettet i annen kommune der den i sin helhet blir finansiert gjennom ordningen med fritak for arbeidsgiverperioden. Dette betyr at en kan budsjettere med kr 0,- i 2018 og med besparelser i 2019 og 2020.

5.2 Oppvekst og kultur

Samhandlingsområdet Oppvekst og kultur har vært gjennom et år preget av omstillingsprosesser og økt press på tjenesteapparatet innenfor mange av de ulike tjenesteområdene. Utfordringene har i all hovedsak vært knyttet opp mot omgjøring av vedtatt skolestruktur samt etablering av tre flyktningmottak i kommunen i løpet av kort tid.

Omgjøring av tidligere vedtatte skolestruktur ga seg utslag i nye omstillingsprosesser knyttet til personell- og elevforflytninger mellom skolene i sentrum. For å rekke skolestart 2016/17 måtte disse prosessene forseres noe, men var akkurat klare til skoleferien 2016 startet. De nye strukturendringene medførte at det ble noen flere klasser i sentrum av kommunen enn først antatt, og dermed ble den planlagte tilbakeføringen av ressurser til skolene mindre enn forutsett utfra de siste 4 års nedtrekk på totalt 16 stillinger innenfor enheten. Dette bør fortløpende vurderes kompensert i forhold til fremtidige ressurstildelinger til skole, da all erfaring tilsier at for lave ressurser gir økt sykefravær.

I løpet av 2016 ble det opprettet tre flyktningmottak i kommunen. Ett ordinært mottak i Sulitjelma og to mottak for enslige mindreårige flyktninger på Fauske (Brygga hotell og Røvika). Alle mottakene er drevet av private aktører, men beboerne har krav på helsetjenester og opplæring i regi av kommunen. Dette har utfordret tjenesteapparatet kraftig. Både Barne- og familieenheten og skoleenheten, med Sulitjelma skole og Fauske voksenpedagogiske senter, har i løpet av året utvidet både antall ansatte og leid større lokaler for å kunne levere det tilbudet som kreves. Når nå to av de tre mottakene er varslet avviklet innebærer det at kommunen må nedskalere deler av tjenesteapparatet for å tilpasse oss behovet og endringen i inntekts-/utgiftsstrøm. Noen av utgiftene kommunen har pådratt seg i perioden vil følge med et godt stykke inn i 2017. Dette gjelder blant annet leiekontrakter på undervisningslokaler for voksenpedagogisk senter, samt arbeidskontrakter på personell for undervisning, tolketjenester og helserelaterte oppgaver.

2016 har også vært året da kommunens hittil største satsing på skolebygg er åpnet og tatt i bruk. Nye Vestmyra skole stod ferdig til skolestart i august, om enn med knappest mulig margin. Uteområdet ferdigstilles i løpet av inneværende skoleår, og hele prosjektet skal stå ferdig i august 2017. Det er også fattet endelig vedtak om bygging av nye Valnesfjord skole og flerbrukshall. Her settes spaden i jorda før året er omme, og kommunen vil når denne utbyggingen er unnagjort, stå igjen med meget moderne formålsbygg knyttet til skoledrift i alle kommunens tre sentre. Prosjekter som gjenstår for skoleenheten, og ikke har endelige vedtak eller finansiering, er uteområdet til Sulitjelma skole og Finneid skole.

Dette forutsetter at det vedtas en løsning for ny barnehage i Sulitjelma slik at uteområdet til Sulitjelma skole kan ferdigstilles i samme prosess. I 2017 ønsker man også å finne løsning for barnehagen på Erikstad som har driftet mange år i rigg. Andre større prosjekter innbefatter å se på mulighet for etablering av Familiens hus, som er en samlokalisering av tjenestene innenfor barnevern, familiesenter og PPT slik det er forutsatt i samhandlingsplanen for oppvekst og kultur. Da vil kommunen kunne redusere betydelig på antall kvadratmeter leid areal og leiekostnader til private.

Kommunestyret har i 2016 vedtatt bosetting av 48 flyktninger i kommunen. Dette tallet må ikke ses i sammenheng med flyktninger knyttet til mottakene, selv om noen av de er bosatt i kommunen etter innvilget opphold. Nytt av 2016 er at det nå også er bosatt flyktninger i Sulitjelma, og det ses på mulighet for bosetting i Valnesfjord. Utfordringen i Valnesfjord er å

finne ledig boligareal. Når dette eventuelt er gjennomført vil man ha tatt i bruk alle tre sentre til bosetting av flyktninger, selv om de aller fleste fortsatt bosettes i sentrum av Fauske.

5.2.1 Tiltak

Tabell 20 – Tiltak per enhet for samhandlingsområde Oppvekst og kultur (i kr)

Tiltak	2017	2018	2019	2020
Skole				
Lokal leirskole	-200 000	-200 000	-200 000	-200 000
Nedleggelse Newtonrom	-350 000	-850 000	-850 000	-850 000
Økning av betalingssatser i SFO	-500 000	-1 100 000	-1 100 000	-1 100 000
Sum tiltak skole	-1 050 000	-2 150 000	-2 150 000	-2 150 000
Barnehager				
Nedleggelse Kosmo barnehage fra 01.07.2017	-670 000	-1 600 000	-1 600 000	-1 600 000
Erikstad barnehage inn i Erikstad skole fra 01.08.2017	-270 000	-660 000	-660 000	-660 000
Sum tiltak barnehage	-940 000	-2 260 000	-2 260 000	-2 260 000
Barn og familie				
10 % stilling fysioterapeut, vakant	-50 000			
Sum tiltak barn og familie	-50 000			
Kultur og idrett				
Reduksjon i kulturtilskudd	-350 000	-350 000	-350 000	-350 000
Sum tiltak kultur og idrett	-350 000	-350 000	-350 000	-350 000
Sum tiltak Oppvekst og kultur	-2 390 000	-4 760 000	-4 760 000	-4 760 000

5.2.2 Skole

Ansvarsområde

Alle barn har både rett og plikt til grunnskoleopplæring fra det kalenderåret de fyller 6 år og til de har fullført det tiende skoleåret. Elevenes opplæring skal være i samsvar med Læreplanverket for Kunnskapsløftet. For grunnskolen består læreplanverket av en generell del, prinsipper for opplæringen, læreplaner for fag og fag- og timefordeling. Det skal i tillegg være et tilbud om skolefritidsordning.

Voksenpedagogisk senter er nå lagt inn under enhet skole og har som primæroppgave å sikre god språkopplæring på en slik måte, at de som blir elever der får reelle muligheter for å ta del i norsk samfunnsliv og bli selvhjulpen. Også flyktninger med rett til grunnskoleopplæring undervises av voksenpedagogisk senter.

Utfordringer i 2017 og årene fremover

Skolen i Fauske står overfor flere utfordringer i fremtiden. En av hovedutfordringene er ressurstilgang. Det er viktig at skolen sikres nok ressurser for å ivareta ordinær undervisning samt spesialundervisning. I tillegg er bruk av vikar kostnadskrevende for organisasjonen, og det må vurderes om en sterkere grunnbemanning kan gi en positiv effekt på sykefraværstallene. Per i dag har ikke skolene nok ressurser i forhold til reelle behov innenfor spesialundervisning og til oppdekking med vikar.

Den negative elevtallsutviklingen for skoleenheten fortsetter. Det totale elevtallet har vært synkende over mange år, og det forventes en stabilisering rundt 1000 – 1050 elever frem mot år 2020. Nedgang i elevtall gir årlig lavere rammeoverføring fra staten, og hvis ikke antall klasser etter hvert kan reduseres tilsvarende, vil dette gi lavere ressurstilgang til hver enkelt klasse selv om klassestørrelsen avtar.

Videre er rekruttering av fagpersonell en utfordring som kommer sterkere og sterkere. Dette vises gjennom lavere søkertall og gjennomstrømming på lærerskolene, men også gjennom det faktum at også andre kommuner sliter med rekruttering av lærere; vi ender opp med å hente fagfolk hos hverandre. Det kan virke som om at behovet for andre typer kompetanse i skolen er økende; dette i møte med komplekse saker hvor flerfaglighet kreves og systemet utfordres på håndtering av sakene.

Videreutdanning av lærere står sentralt fra statlig hold. For Fauske kommune gjelder det å få videreutdannet sine lærere i tråd med de krav og retningslinjer staten har satt for lærerne. Innen år 2025 må dette være på plass, og dette krever en ekstra innsats fra kommune, skoler og ansatte i de kommende årene.

Skolene arbeider hardt for å gjøre undervisningen mer variert, praktisk og relevant. Dette vil kunne føre til økte utgifter til læremateriell, men avstedkomme mer motivasjon og mestring hos elevene i Fauskeskolen.

Skolene opplever det som utfordrende å finne midler til ekskursjoner i lokalsamfunnet i forhold til kultur og historie.

Tiltak budsjett 2017

- Avvikle leirskole utenbys.
Ved å opprette et lokalt leirskoletilbud kan det spares ressurser i forhold til ansatte som deltar på slike ekskursjoner med overnatting. Per i dag er praksis slik at foresatte dekker reise til/fra opphold på leirskole i Lofoten.
- Nedleggelse av Newtonrommet.
Newtonrommet tilfører skolesektoren variert, praktisk og relevant undervisning. Likevel oppleves hverdagen i skolen så stram økonomisk at nedleggelse av Newtonrommet foreslås som ressursparende tiltak.
- Økning av SFO-satser kan gi økte inntekter for Fauske kommune.

Budsjett 2017

Tabell 21 – Budsjett 2017-2020 for enhet Skole (i kr)

	Økonomiplan 2017-2020				Budsjett 2016
	Budsjett 2017	Budsjett 2018	Budsjett 2019	Budsjett 2020	
Sum inntekter	-17 109 184	-17 795 048	-17 883 488	-17 974 580	-18 092 605
Sum utgifter	136 815 746	139 512 828	142 546 173	145 695 452	133 097 702
Netto	119 706 562	121 717 780	124 662 685	127 720 872	115 005 097

5.2.3 Barnehage

Ansvarsområde

Kommunen er lokal barnehagemyndighet og er ansvarlig for veiledning av barnehagene, og skal også påse at barnehagene drives i samsvar med gjeldende regelverk. Barnehagens innhold styres gjennom lov og rammeplan for barnehager. Kommunen har et overordnet ansvar for å sikre at barna får et godt pedagogisk og trygt barnehagetilbud, samt å skape barnehager med god kvalitet. Kommunen skal også oppfylle retten til barnehageplass, noe som innebærer at alle barn som fyller ett år innen utgangen av oktober i opptaksåret, og som søker om plass ved hovedopptaket, har rett til barnehageplass. Som barnehagemyndighet skal man også sikre at barn under skolepliktig alder, som har rett til spesialpedagogisk hjelp, får den hjelpen de har krav på uavhengig av om de går i barnehage.

Utfordringer i 2017 og årene fremover

Antall barn i barnehage

Antall barn i barnehage har gått noe ned de siste årene. Utfordringen er å tilpasse antall tilgjengelige barnehageplasser til behovet, og vurdere om det skal være ledig kapasitet for å ta høyde for tilflytting og flere opptak gjennom året. Nedgang i antall barn i kommunale barnehager fra 2015 til 2016 er i hovedsak nedgang i barnetallet i Valnesfjord, der det nå er ledig kapasitet både på Kosmo og på Strømsnes.

Tabell 22 – Antall barn i barnehage fra 2012-2016, fordelt på kommunale og private barnehager

	2012	2013	2014	2015	2016
Kommunale barnehager	201	217	208	204	190
Små barn	75	74	67	69	67
Store barn	126	143	141	135	123
Andel små barn	37 %	34 %	32 %	34 %	35 %
Ikke kommunale barnehager	238	238	228	213	215
Små barn	70	69	80	79	74
Store barn	168	169	148	134	141
Andel små barn	29 %	29 %	35 %	37 %	34 %
Alle barnehager	439	455	436	417	405
Små barn	145	143	147	148	141
Store barn	294	312	289	269	264
Andel små barn	33 %	31 %	34 %	35 %	35 %
Andel kommunale barnehager	46 %	48 %	48 %	49 %	47 %
Andel private barnehager	54 %	52 %	52 %	51 %	53 %

Tabell 23 – Forventet utvikling i barnetall ut fra prognose SSB for Fauske kommune

Alder	2016	2017	2018	2019	2020
0 år	72	86	86	88	88
1 år	76	74	88	88	90
2 år	97	78	77	89	90
3 år	79	99	80	79	90
4 år	83	81	99	81	80
5 år	106	85	83	100	82
6 år	106	108	86	83	101

Som befolkningsframskrivingen fra SSB viser, vil det være en økning i antallet fødsler i Fauske i de kommende år. Det kan dermed se ut som vi, per i dag, er på det laveste nivået i forhold til barnetall. Vi har i de senere årene også tilbudt barn uten rett til barnehageplass, tilbud om plass i barnehage. Dette kan endre seg i årene fremover, da vi i første omgang må sikre at vi oppfyller lovens bestemmelser mht. hvem som har rett på barnehageplass.

Det har tidligere, fra regjeringens side, blitt gitt signaler om mer fleksibelt barnehageopptak. Innføring av et fleksibelt barnehageopptak vil føre til at det må være ledig kapasitet i barnehagene for å ta høyde for dette. Ledig kapasitet medfører økte utgifter for kommunen.

Voksentesetthet

Regjeringen har varslet at de i løpet av våren 2017 vil sende på høring forslag om bemanningsnorm i barnehagene, med ambisjon om ikrafttredelse fra år 2020. Voksentesettheten i dag i kommunale barnehager i Fauske er nedfelt i kommunens vedtekter, og er satt til 6 og 3 barn per årsverk, avhengig av om barna er over eller under 3 år. I signalene som tidligere er gitt i NOU 2012:1, Til barnas beste, vil sannsynligvis anbefalt voksentesetthet samsvare med dagens voksentesetthet i Fauske kommune. Utfordringen kan være hvis det også blir sett på pedagognormen i forbindelse med bemanningsnormen, der har vi i dag én pedagog per 18 og 9 barn, mens anbefalingen i NOU 2012:1 er en pedagog per 12 og 6 barn.

Tilskudd til private barnehager

Kommunen skal yte tilskudd til private barnehager basert på gjennomsnittskostnadene knyttet til en kommunal barnehageplass. Dermed er det en direkte sammenheng mellom forbruk i kommunale barnehager og beregning av tilskudd. I tillegg mottar private barnehager et påslag på tilskuddssatsen på 4,3 % for administrasjon samt kapitaltilskudd per barnehageplass, basert på barnehagens byggeår og godkjenning.

Barnehagebyggene

Flere av de kommunale barnehagebyggene er slitt og har behov for betydelig oppgradering både innvendig og utvendig. Barnehagene er i ulike lokasjoner, der noen er i leide lokaler, andre i bygg som har behov for både oppussing og renovering. Den tidligere foreslåtte barnehagestrukturen var ment å sørge for at de kommunale barnehagene i sentrum skulle inn i egne, egnede lokaler. Det må finnes en snarlig løsning for Erikstad barnehage, som er i midlertidige leide lokaler. Også Vestmyra barnehage hvitt hus, må sees på, da bygget ikke er hensiktsmessig til barnehage slik det fremstår i dag. Ny barnehage i Sulitjelma har vært under planlegging over lang tid, og det må komme et endelig vedtak i saken, slik at ny barnehage kan bli en realitet i løpet av kommende år. Investeringene til de foreslåtte løsningene fremkommer i investeringsbudsjettet.

Det har i 2016 blitt brukt midler til oppgradering av uteområdene, for å få disse godkjent iht. gjeldene regelverk. Arbeidet med uteområdene i barnehagene vil fortsette i 2017.

Tiltak budsjett 2017

- Nedleggelse av Valnesfjord barnehage avdeling Kosmo.
Nedleggelse gjennomføres ved å flytte barna som i dag har barnehageplass på Kosmo til Valnesfjord barnehage på Strømsnes. Kostnadene ved å opprettholde barnehageplassene på Kosmo er i gjennomsnitt det dobbelte av en ordinær barnehageplass i øvrige kommunale barnehager. Ved å opprettholde kostbare barnehageplasser, vil disse være en kostnadsdriver i beregning av tilskudd til private barnehager. Tilskuddssatsen skal gjenspeile gjennomsnittskostnaden av hva en kommunal barnehageplass koster. Slik barnetallene i Valnesfjord er per i dag, er det mulig å tilby plass på Strømsnes, uten at det krever ombygging av barnehagen og flytting vil også gi en bedre driftsoptimalisering.
- Erikstad barnehage flyttes inn i Erikstad skole.
Ved å få Erikstad barnehage inn i eide lokaler, så vil det føre til innsparing på dagens leiekostnad på ca. kr 650 000,- per år. En flytting av barnehagen vil også medføre investeringsutgifter for Fauske kommune. Det vil likevel lønne seg i et langsiktig perspektiv, samt at det fører til en reduksjon i leid areal og de kostnadene Fauske eiendom KF har knyttet til forvaltning og drift av leide lokaler.

Budsjett 2017

Tabell 24 – Budsjett 2017-2020 for enhet Barnehage (i kr)

	Økonomiplan 2017-2020				Budsjett 2016
	Budsjett 2017	Budsjett 2018	Budsjett 2019	Budsjett 2020	
Sum inntekter	-8 904 059	-9 067 651	-9 236 152	-9 409 708	-10 020 395
Sum utgifter	70 159 817	71 074 871	72 682 884	74 170 708	71 269 627
Netto	61 255 758	62 007 220	63 446 732	64 761 000	61 249 232

5.2.4 Barn og familie

Ansvarsområde

Barne- og familieenheten er delt inn i ansvarsområdene familiesenteret, barneverntjenesten, PPT og flyktningkontoret. I tillegg har enheten ansvaret for rapportering på området mottak flyktninger.

Målsettinger:

- PPT skal jobbe for å senke den høye andelen spesialundervisning i skolen, og dreie arbeidet mer mot systemjobbing enn individjobbing.

- Barnevernet skal jobbe systematisk og langsiktig for å dreie tiltakskostnadene mot mer tiltaksarbeid i hjemmene. Økning i antall meldinger er den største utfordringen.
- Målsettingen er at familien skal møte en helhetlig og familiestøttende tjeneste i ett og samme hus. Mål for arbeidet i familiesenteret er å fremme trivsel og god helse hos barn, unge og deres familie, samt styrke barn og unges oppvekstsvilkår og tidlig identifisere fysiske, psykiske og sosiale utfordringer hos barn og i familien. I familiesenteret inngår svangerskapsomsorgen, helsestasjon 0-5 år, skolehelsetjenesten i grunn- og videregående skole, samt helsestasjon for ungdom. Helsestasjon for ungdom er godt besøkt, og helsesøster både i videregående skole og grunnskolene har mange lovpålagte oppgaver knyttet til forebygging og helsefremmende arbeid. Familiesenterets satsing på foreldrestøtte skal videreføres til alle skolene. Gjennom økt støtte på statsbudsjettet har vi kommet opp på nasjonal norm for skolehelse-/helsestasjonstjenesten. Største utfordringen for familiesenteret har vært etableringen av mottakene i kommunen. Store oppgaver med kartlegging og oppfølging av psykisk og fysisk helse for disse har vært krevende, men kommunen får meget gode tilbakemeldinger fra UDI på hvordan kommunen har løst utfordringene.
- Flyktningkontorets oppgave er å koordinere kommunens arbeid med bosetting av flyktninger, og gi hjelp og veiledning til den enkelte flyktning slik at hun/han raskest mulig blir selvhjulpne og en aktiv deltaker i lokalsamfunnet. Satsing på tverretattlig samarbeid på tvers av sektorer og avdelinger for å få flyktningene ut i praksis og jobb. Tjenesten ble styrket med 1 stilling i 2016 med bakgrunn i økt bosetting. En av de store utfordringene er tilgang på boliger. Det er derfor nå etablert bosetting i Sulitjelma, og i løpet av 2017 vil det bli bosetting også i Valnesfjord.

Utfordringer i 2017 og årene fremover

PPT

- PPT skal sørge for at det blir utarbeidet sakkyndige vurderinger der loven krever dette. Det gjelder både før skolepliktig alder og i forhold til grunnskolens elever. Tjenesten skal hjelpe skolen i arbeidet med kompetanseutvikling og organisasjonsutvikling for å legge opplæringen til rette for elever med særlige behov. Det er forventninger til at PPT i større grad skal jobbe systemrettet, med tidlig innsats og i samhandling med øvrige kommunale tjenester. Målsettingen er å heve terskelen for henvisning og senke terskelen for veiledning til barnehager og skoler.
- De siste års arbeid med å få ned prosentandelen spesialundervisning har medført nærmere en halvering, men er fortsatt over landsgjennomsnittet. Det vil derfor være et satsingsområde fortsatt.

Barnevern

- Økende antall meldinger er en stor utfordring for tjenesten. Det høye antall meldinger har medført en gradvis opphopning av undersøkelsessaker, og status for første halvår 2016 er en fristbruddprosent på 28, mot 22,5 % andre halvår 2015. Fordi fristbrudd rapporteres inn i etterkant av at undersøkelsessakene blir ferdigstilt, er det grunn til å tro at fristbruddprosenten vil være høyere når vi skal rapportere for andre halvår 2016. Statistikken under viser økninger over år, der tall for 2016 er etter 9 mnd.

Tabell 25 – Nye meldinger 2007-2016

	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016
Nye meldinger	83	97	105	102	108	105	99	114	137	143

- Etableringene av mottak for enslige mindreårige asylsøkere skaper utfordringer for tjenesten. 13 av årets meldinger gjelder ungdom fra mottakene. 2 av disse er plassert i fosterhjem.
- Det er et fokus på å satse på forbyggende arbeid, og hjelpetiltak i hjemmet. Det er likevel en del saker der eneste løsning er å ta barnet ut av hjemmet. For hver slik plassering nærmer vi oss en budsjettsprikk, og det er vanskelig å sette en sikker prognose på hvor mange slike plasseringer vi får i løpet av et år.
- Fra 01.07.16 har barneverntjenesten i Fauske fått tildelt midler fra Fylkesmannen til ytterligere én saksbehandlerstilling i barneverntjenesten. Tilskuddet utgjør kr 700 000 per år og er tilstrekkelig til å fullfinansiere en 100 % stilling. Tilsagnet gjelder fom. siste halvår i 2016 og hele 2017. Tilskuddet vil ventelig bli videreført så lenge ordningen med øremerkede midler blir opprettholdt.

Familiesenteret

- Det er jobbet godt med foreldrestøtte i samarbeid med barnehagene. Satsingen på foreldrestøtte skal videreføres til alle skolene, og samhandlingen med skolene skal være mer målrettet.
- Skolehelse-/helsestasjonstjenesten ble i 2016 styrket gjennom at 1 163 mill. kr av rammetilskuddet er øremerket til dette formålet. Dette videreføres med en ytterlig styrking nasjonalt på 50 millioner for 2017. For Fauske kommune er 1 239 mill. kr øremerket til dette formålet i 2017. Tjenesten har blitt styrket med 1,5 stillinger i 2015/16 og er nå oppe på nasjonalt normtall.
- To departement utlyste en belønningsordning for alle kommuner som kunne dokumentere en økt i satsing på skolehelse-/helsestasjonstjenesten. Her ble Fauske kommune tildelt kr 750 000,- for en ytterligere styrking. Denne styrkingen er enda ikke gjennomført.
- Den store utfordringen med etablering av flyktningmottak har nå avtatt. Konsekvensene i 2016 var at dette gikk på bekostning av bl.a. skolehelsetjenesten. Nå kan ressursen omprioriteres.

Flyktningkontoret

- Hovedoppgaven for flyktningkontoret er å bosette de flyktningene som kommer, jobbe dem inn i introduksjonsprogrammet og få dem inn i skole og arbeid.
- Med bakgrunn i boligsituasjonen i Fauske sentrum, er det startet bosetting i Sulitjelma. Dette medfører økte utgifter og ressursbruk, og logistikkutfordringer for både de ansatte og de bosatte. All undervisning i introduksjonsprogrammet forgår i Fauske sentrum, noe som gir mye transport. Det forhandles nå med utleier i Valnesfjord for bosetting i 2017, men her er offentlig transport bedre. Bosetting utenfor Fauske sentrum har likevel et innsparingspotensial på grunn av lavere leiepriser.

Tiltak budsjett 2017

- 10 % stilling som barnefysioterapeut ved familiesenteret holdes vakant.

Budsjett 2017

Tabell 26 – Budsjett 2017-2020 for Barn- og familieenheten (i kr)

	Økonomiplan 2017-2020				Budsjett 2016
	Budsjett 2017	Budsjett 2018	Budsjett 2019	Budsjett 2020	
Sum inntekter	-46 613 355	-46 619 116	-46 625 050	-46 631 162	-44 288 883
Sum utgifter	68 467 067	69 892 369	71 027 571	72 199 120	72 282 241
Netto	21 853 712	23 273 253	24 402 521	25 567 958	27 993 358

5.2.5 Kultur og idrett

Ansvarsområde

Kommunens ansvar innenfor kultur er nedfelt i § 4 i kulturloven: «Fylkeskommunen og kommunen skal syta for økonomiske, organisatoriske, informerende og andre relevante verkemiddel og tiltak som fremjar og legg til rette for eit breitt sprekket av kulturverksemd regionalt og lokalt.»

Kultur- og idrettsenhetens oppgaver og utfordringer er å legge til rette for et aktivt kulturliv, og et kultur- og idrettstilbud preget av mangfold og kvalitet. Som folkehelsekommune er det viktig at alle kan gjennomføre sin aktivitet etter egne forutsetninger. Å ha tilrettelagte arenaer for kulturaktiviteter er et viktig element i så henseende.

Utfordringer i 2017 og årene fremover

I tillegg til de spesialiserte tjenestene er beskrevet nedenfor så inngår også administrasjon av enheten med kulturmidler.

Fauske bibliotek

På grunn av flyktningssituasjonen i kommunen har vi måttet kjøpe inn store mengder bøker tilpasset behovet. Dette har utgjort en stor del av mediebudsjettet. Fauske bibliotek er godt utbygd teknologisk sett. Når det oppstår uforutsette utgifter i forhold til innkjøp av f.eks flere datamaskiner enn planlagt ett år, eller det må gjøres oppgradering på programvarer eller kjøpes nytt, får det betydning for tjenesteleveranse.

Det ønskes i stadig økende grad å definere biblioteket som et «kunnskapstorg og møteplass» for kommunens innbyggere. Et ledd i dette er å arrangere bokslipp, foredrag, eventyrstund, temadager samt mindre konserter.

Idrett og friluftsliv

Avdelingen har ansvaret for grøntanlegg, kommunale idrettsanlegg, tilrettelegging for friluftsliv, svømmehaller og løypepreparering av kommunale traseer. Mye av avdelingens

arbeid på vinterstid skjer i samarbeid med frivillige. En del av driftsmateriellet er slitt og trenger fornyelse. Løypemaskin i Valnesfjord er derfor en prioritert investering i 2017.

Kino- og arrangementsavdeling

Fauske kino har de siste årene hatt en stor vekst på arrangementer. Kinotilbudet i Fauske er meget godt, og kinoen tilbyr profesjonelle tjenester som blir verdsatt av brukerne. Det nevnes spesielt her økende interesse for «bursdagskino».

Utfordringene for kinoen er at huset er gammelt, samt at deler av scenen og garderobene er stengt. Som arena for levende konserter/forestillinger er kinoen dessverre ikke adekvat. Publikumsområdet og toalettene trenger en oppgradering. Det er også utfordringer knyttet til ventilasjon og oppvarming av lokalet.

Kulturkontoret/kinoen planlegger etablering av ny informasjonsplattform der kommunen oppsøker brukerne på en annen måte enn tidligere. Ved å ha monitører/skjermer på strategisk viktige steder i kommunen (butikken i Sulitjelma, Amfisenteret og kinoen i Fauske samt butikken på Strømsnes, Valnesfjord) får man en aktiv informasjonskanal for relevante nyheter med rask oppdatering.

Teknologisk sett er det nå mulig å overføre konserter/forestillinger/store evenementer live fra andre steder – såkalt alternativt innhold. Mulighetene for å slutte seg til en slik ordning vil vi se nærmere på i 2017.

Fritidsklubber og ungdomstiltak

Under denne avdelingen ligger de tre ungdomsklubbene (Sulitjelma, Fauske og Valnesfjord), samt ferietiltak som «Aktiv sommer», «Alpin vinterferie» og «Månedens aktivitet» for ungdom. Det finnes også musikkbinge med de mest relevante band-instrumenter for utlån.

Ungdomsklubben i Sulitjelma leier lokaler i Samfunnshuset. Disse er i meget dårlig forfatning, og det søkes andre lokaliteter.

Fauske kulturskole

Kulturskolen har tilbud innenfor musikk, teater og tegning/maling. Undervisningen foregår desentralisert. Kulturskolen har hovedtyngden av sine elever i grunnskolealder. Det er interesse for tilbudet også hos den voksne del av befolkningen. Eldste elev på ordinært tilbud er pensjonist, og vi har lavterskeltilbud til godt voksne (sanggruppe med gjennomsnittlig alder på 75 år).

Kulturskolen har behov for egnede framvisningsarenaer med tilgjengelighet av nødvendig utstyr, blant annet i forhold til lyd-, opptaks- og visningsutstyr. I dagens leide lokaler er lydlekkasje mellom undervisningsrom en stor utfordring.

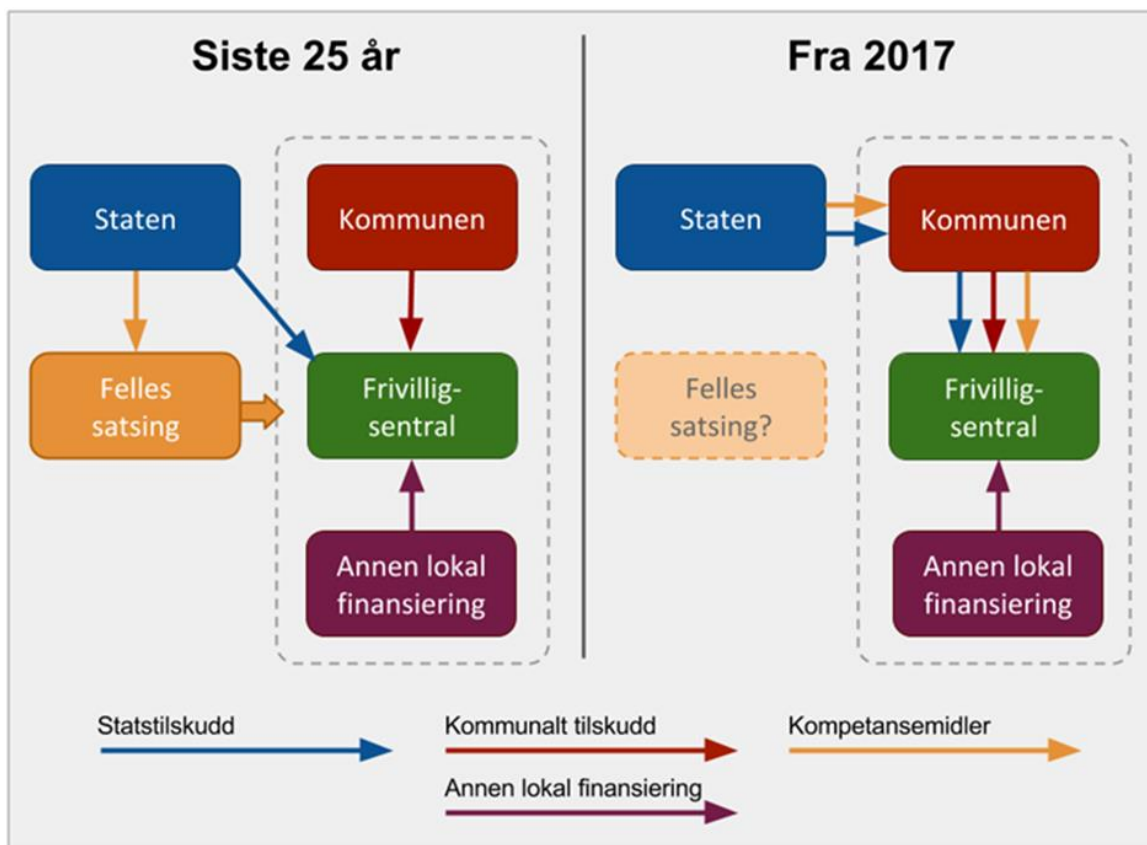
Frivillighetssentralen

De fleste av dagens 419 frivilligsentraler har utgifter til lønn for daglig leder, samt ulike driftsutgifter. Dette har normalt vært dekket gjennom tilskudd fra stat, kommune og annen lokal finansiering. Finansieringsformene er ulike fra sentral til sentral, og noen sentraler har f.eks. ikke tilskudd fra kommunen.

De siste 25 årene er det departementet som har overført statstilskuddet direkte til den enkelte sentral, basert på søknad og rapportering. Fra og med 2017 er det foreslått at midlene overføres

via kommunen. Midlene fordeles særskilt innenfor rammetilskuddet i en overgangsperiode på fire år. Regjeringen foreslår at tilskuddet trappes opp i fireårsperioden. Dette betyr altså kun en administrativ endring av utbetaling av statstilskuddet til frivilligsentralene. For de sentraler som har kommunal finansiering, er forutsetningen som før: Kommunen gir sitt lokale tilskudd til frivilligsentralen i tillegg til det som kommer fra staten. Figuren nedenfor viser endringene som kommer i 2017 når det gjelder finansiering av frivillighetssentralene. Figuren må leses ut fra lokale forutsetninger.

Figur 28 – Endring i finansiering av frivillighetssentralene

Departementet har i hele frivilligsentralenes historie også bevilget tilskudd til felles satsing. Dette handler bl.a. om drift av nettverk for daglige ledere, drift av regioner og regionsamlinger, nasjonal satsing på profil, nettsider og kompetanseheving, samt etablering av nye frivilligsentraler. Disse midlene har vært utbetalt til nettverksledere og basisgruppene i hver enkelt av de fire regionene. Slik forslaget nå foreligger fra regjeringen, skal også disse felles midlene fordeles og overføres til hver enkelt frivilligsentral gjennom kommunen. Dette dreier seg om ca. 4 mill. kr per år, eller kr 8 000,- per sentral. Dette betyr at i rammen til kommunen for 2017 ligger det nå inne kr 365 000,- til Frivillighetssentralen.

Tiltak budsjett 2017

- Kutt i tilskudd til lag og foreninger. Signalverdien/-effekten av denne ordningen bør diskuteres. Tidligere har kommunen fjernet tilskudd til foreninger med voksne medlemmer. Støtte gis i dag til foreninger som har medlemmer under 18 år eller personer med nedsatt funksjonsevne. I summen ligger også faste tilskudd til Sulitjelma samfunnshus og Sjønstå Gård.

Budsjett 2017

Tabell 27 – Budsjett 2017-2020 enhet Kultur og idrett (i kr)

	Økonomiplan 2017-2020				Budsjett 2016
	Budsjett 2017	Budsjett 2018	Budsjett 2019	Budsjett 2020	
Sum inntekter	-6 675 733	-6 765 470	-6 857 900	-6 953 104	-6 974 306
Sum utgifter	22 800 819	23 480 007	23 984 298	24 496 227	23 065 629
Netto	16 125 086	16 714 537	17 126 398	17 543 123	16 091 323

5.3 Helse og omsorg

Samhandlingsområdet Helse og omsorg leverer en rekke tjenester til personer i Fauske kommune. Tjenestene spenner i fra økonomiske ytelser til personer i en vanskelig livssituasjon til lindrende behandling ved livets slutt. Tjenestene har en høy kvalitet med engasjerte og dyktige medarbeidere, som leverer faglige gode og tilpassede tjenester til den enkelte borger, bruker og pasient. Den demografiske utviklingen og endringer i sykdomsbilde, samt innføring av samhandlingsreformen, setter imidlertid kommunens tjenester under press både i forhold til kapasitet og innhold. I kombinasjon med stadig mindre tilgang til frie økonomiske ressurser og tilgang på kvalifisert arbeidskraft, blant høyskole- og fagutdannede, gir dette oss noen umiddelbare og fremtidige utfordringer.

Samhandlingsområdet har for de neste 2-3 årene store utfordringer. Utfordringene er spesielt i forhold til bruk av dobbeltrom ved langtidsavdelingene, kapasitet i de hjemmebaserte tjenestene, demensomsorgen og rehabilitering og forebygging. I tillegg er det økte krav til vår kapasitet og innhold i psykiatri- og rustjenesten gjennom samhandlingsreformen og tjenesteavtalene med spesialisthelsetjenesten. Til slutt utfordres vi i forhold til lindrende behandling og økt grad av spesialisering i den ordinære pleie- og omsorgstjenesten.

Budsjettet for 2017 og økonomiplan 2017-2020 forsøker å svare på de neste års utfordringer gjennom å legge opp til investeringer i bygningsmasse spesielt rettet inn mot demensomsorgen og de hjemmebaserte tjenestene. Gjennom å bygge nye boenheter som er tilpasset en moderne og fremtidsrettet demensomsorg vil en heve kvaliteten i tjenestene betydelig, samtidig som behovet for personell ikke vokser i samme takt. Spesielt vil en ta i bruk velferdsteknologiske løsninger for å kunne arbeide smartere og med et tydeligere siktemål om å holde funksjonsnivået til den enkelte så høyt som mulig. I økonomiplanperioden etableres Buen for brukere med større grad av fysisk funksjonsnedsettelse og sykdom. Buen bygges som fleksible bygg som både kan huse bofelleskap og bokollektiv. Bokollektivenhetene skal i tillegg bygges slik at de kan omgjøres til institusjonsplasser ved behov. Det første byggetrinnet vil kunne fjerne bruken av dobbeltrom ved å tilby institusjonsplasser ved innflytting. Disse plassene vil senere kunne hjemles om til kollektiv når situasjonen tilsier det. Etableringen av Buen og Eiaveien vil frigjøre kapasitet ved Helsetunet. Den frigjorte kapasiteten kan både brukes til å styrke rehabiliterings- og korttidskapasiteten i kommunen og som bygningsmessig slakk for å rehabilitere og modernisere Helsetunet som et helse- og velferdsbygg for Fauskes innbyggere. Intensjonen er å skape bygningsmessige forutsetninger for en god faglig og ressursvennlig drift.

Driftsbudsjettet for 2017 legger opp til en kraftig vridning av innsatsen i alle deler av tjenestene. For det første legges det opp til en betydelig satsing på tidlig intervensjon, hverdagsrehabilitering og mestring samt etableringen av en helsetjeneste for eldre. Hensikten er å komme tidlig inn og hjelpe til å skape en så rik alderdom med stor grad av selvstendighet og egenbestemmelse i eget liv for den enkelte. Dette må skje i tillegg til at det er etablert en trygghet for at en får den hjelpen som er nødvendig når en har behov for det. Lykkes en med vridning av tjenestene i denne retningen vil en over litt tid ta ned behovet for varige institusjonsplasser. En vil også korte ned ventelister og bruken av dobbeltrom. Sagatun vil spille en vesentlig rolle i å minke behovet for langtidsplasser i institusjon. Sagatun vil inneholde et bofelleskap/-kollektiv som en ved behov kan gi mer avanserte tjenester på noe sikt. Etableringen vil kunne sørge for en tidligere intervensjon for noen innbyggere med et lite, men økende behov for kommunale tjenester, og på denne måten utsette og i noen tilfeller hindre varig institusjonsplassering. Utgifter til drift av bofelleskap/-kollektiv ved Sagatun er innarbeidet i budsjettforslaget.

Til slutt søker en å maksimere inntekter og tilskudd fra staten gjennom å gjennomføre et prosjekt for å sikre tilskudd ifm. ressurskrevende brukere under 67 år. Prosjektets siktemål er todelt. For det første gjøre en gjennomgang av rutiner og prosedyrer samtidig med en gjennomgang av alle aktuelle brukere. Rutiner og prosedyrer vil endres for å sikre inntektene. For det andre vil prosjektet innebære opplæring for flere aktører i helse- og omsorgstjenestene.

5.3.1 Tiltak

Tabell 28 – Tiltak per enhet for område Helse og omsorg (i kr)

Tiltak	2017	2018	2019	2020
Institusjon				
100 % stilling nattevakt KAD, legevakt, Helsetunet 1	700 000	700 000	700 000	700 000
Nye arbeidsformer institusjon	-50 000	-125 000	-150 000	-150 000
Oppdekking helg, somatisk avd.	400 000	400 000	400 000	400 000
Sum tiltak institusjon	1 050 000	975 000	950 000	950 000
Hjemmetjenesten				
Etablering av eldrehelsetjeneste	680 000	680 000	680 000	680 000
Implementering av hverdagsrehabilitering	1 600 000	50 000	-600 000	-1 150 000
Implementeringsutgifter innføring av velferdsteknologi	750 000	750 000	750 000	750 000
Avvikle praktisk bistand	-2 000 000	-3 000 000	-3 000 000	-3 000 000
Endring arbeidsformer i hjemmetjenesten	-75 000	-250 000	-350 000	-500 000
Forsterking demensomsorg	400 000	400 000	400 000	400 000
Ny struktur hjemmetjenesten	-100 000	-500 000	-500 000	-500 000
Inntektssikring statlige refusjoner	-2 450 000	-2 450 000	-2 450 000	-2 450 000
Sum tiltak hjemmetjenesten	-1 195 000	-4 320 000	-5 070 000	-5 770 000
Helse				
Reduksjon tilskudd til private leger	-1 040 000	-2 000 000	-2 000 000	-2 000 000
Barnefysioterapeut	160 000	390 000	390 000	390 000
Kommunepsykolog	300 000	300 000	300 000	740 000
Reduksjon husleie psykiaritjenesten	-150 000	-150 000	-150 000	-150 000
Statlige overføringer KAD, rus og psykiatri	-450 000	-450 000	-450 000	-450 000
Sum tiltak helse	-1 180 000	-1 910 000	-1 910 000	-1 470 000
NAV				
Tilpasset innsats	-50 000	-100 000	-150 000	-150 000
Vridning mot aktivitetsplikt	-400 000	-400 000	-400 000	-400 000
Sum tiltak NAV	-450 000	-500 000	-550 000	-550 000
Sum tiltak Helse og omsorg	-1 775 000	-5 755 000	-6 580 000	-6 840 000

5.3.2 Institusjon

Ansvarsområde

Fauske sykehjem sine hovedoppgaver er å gi døgnkontinuerlig helsefaglig behandling og pleie til personer med akutt og kronisk sykdom og vesentlig nedsatt funksjonsevne. Enheten fungerer som et varig hjem for personer med svekket helse, redusert førlighet og omfattende hjelpebehov eller kortvarig opphold i form av avlastning. Tjenesten gis innenfor to hovedretninger, somatiske avdelinger som gir et tilbud til personer med fysiske sykdommer og avdelinger tilrettelagt for personer med demens.

Utfordringer i 2017 og årene fremover

Bevisstheten om tjenestekvaliteten har økt de siste årene på Fauske sykehjem, både som følge av nasjonale føringer og lokale initiativ. Satsningen på økt kvalitet i internkontroll, etablering av fagutviklingssykepleier, bruker- og pårørendeundersøkelse og det systemiske arbeidet med å bli sertifisert som Livsgledesykehjem er eksempler på noen av mange satsingsområder til enheten som er med på å utvikle tjenestekvaliteten. Samtidig er det noen utfordringer som må ha ekstra fokus i tiden som kommer.

- Tilbudet til personer med demens på institusjon har en økende grad av svært ressurskrevende pasienter og økte krav til tjenestetilbudet. Dette gir utfordringer innenfor den faglige tilnærmingen, personalressurser og økonomi. Dagens lokaliteter er svært dårlig tilpasset denne brukergruppen, da bygningsmassen motiverer til lite aktivitet og bevegelsesfrihet. Det er lite tilgang til terapeutiske ute- og inneområder. Videre gir lokalitetene svak utnyttelse av fagressursene. Rådmannen foreslår etablering av botilbud og dagsentertilbud i Eiaveien, noe som vil ha stor betydning for tjenestekvaliteten og for bedre kapasitet på institusjons-, dagsenter- og omsorgsboligplasser, jf. forslaget til investeringsbudsjett.
- I dag er det ikke alle som får tilbud om eget rom ved langtidsopphold, og per tiden har kommunen 8 rom der det bor to beboere. Utbyggingen av en fleksibel bygningsmasse i Buen skal bøte på dette. Ved å først bygge et bokollektiv som ved innflytting er hjemlet og bemannet som institusjon vil en øke kapasiteten på institusjonsplasser, jf. forslaget til investeringsbudsjett. Hvis behovet for institusjonsplasser minker kan disse boenhetene benyttes som bokollektiv med en annen type bemanning.
- Enheten har lykket med å rekruttere helsepersonell med å søke etter *rekrutteringsstillinger*, en ordning der vi tilbyr små stillinger til studenter innenfor helsefag i studenttiden. På den måten sikrer vi fagressurser og rekruttering når de er ferdig utdannet. Dette tiltaket vil enheten fortsette med. Samtidig ser man i økende grad utfordringer med å rekruttere sykepleiere og helsefagarbeidere, noe som medfører mer bruk av vikarbyrå og ufaglærte vikarer.
- Sykehjemmet har en lav andel timer til legetilsyn og fysio- og ergoterapitjenester. Sykehjemsbeboere er mennesker som trenger heldøgns omsorg og pleie, og som gruppe betraktet er de karakterisert ved alvorlig funksjonshemming, dårlig helse og høy forekomst av aktiv sykdom. De har derfor et stort behov for gode legetjenester og fysio- og ergoterapitjenester.
- Bemanningen på de somatiske avdelingen er marginal i deler av arbeidsuken, da man har valgt en lavere bemanning i perioder for å sikre høyere bemanning på dager med mange arbeidsoppgaver. Slik situasjonen er i dag gir man et lavere tjenestetilbud på disse avdelingene enn for en tid tilbake, ettersom mer ressurskrevende brukere og flere oppgaver ikke har gitt økt bemanning de siste årene. Det meldes også om et utfordrende fysisk arbeidsmiljø på disse avdelingene med bakgrunn i bemanningssituasjonen.
- Signalanlegg på Moveien er totalt ute av drift. Det gir store utfordringer, og det bør prioriteres nytt anlegg koblet opp mot kommunenes plattform for velferdsteknologi. Det er tatt høyde for et nytt signalanlegg i investeringsforslaget for velferdsteknologi.

- Det iverksettes ulike nødvendige oppgraderinger av deler av bygningsmassen slik som skifte av gulvbelegg, ulike hjelpemidler og medisinsk utstyr og andre tiltak for å bedre arbeids- og beboermiljø. Dette er mindre utbedringer samlet i HMS-tiltak i investeringsbudsjettet.
- Personer med demens som bor på Helsetunet har i dag ingen mulighet for å komme seg direkte ut i friluft. Det er derfor ønskelig og utvide balkong og bygge en trapp som fører direkte ut i en sanshage. Dette er tiltak som vil medføre økt opplevelse av bevegelsesfrihet, forebygge uro/utagering og legge til rette for at beboere jevnlig har mulighet til å komme seg ut. Prosjektet foreslås inn i investeringspotten for småprosjekter.

Tiltak budsjett 2017

- For å dekke opp underbemanning helg økes det med 0,52 stilling på helg ved somatisk avdeling.
- Nattevakt KAD, Helsetunet 2 og legevakt er et tiltak for å trygge personell som er alene spesielt på legevakten om nettene. I tillegg ser vi at det er behov for ytterligere personell på hele Helsetunet 2 på nettene, og da spesielt knyttet til KAD. Ofte er det pasienter med krevende lidelser som krever økt grad av tilstedeværelse, noe som ikke er mulig å gjennomføre med dagens personellsituasjon.

Budsjett 2017

Tabell 29 – Budsjett 2017-2020 for enhet Institusjon (i kr)

	Økonomiplan 2017-2020				Budsjett 2016
	Budsjett 2017	Budsjett 2018	Budsjett 2019	Budsjett 2020	
Sum inntekter	-20 937 178	-21 509 568	-21 906 191	-22 321 151	-21 247 212
Sum utgifter	105 452 648	105 361 143	106 963 199	108 225 026	92 810 144
Netto	84 515 470	83 851 575	85 057 008	85 903 875	71 562 932

5.3.3 Hjemmebaserte tjenester

Ansvarsområde

Hjemmebaserte tjenester består av hjemmetjenesten, som er et samlebegrep for hjemmesykepleie og hjemmehjelp, miljø- og aktivitetstjenesten, miljø- og habiliteringstjenesten, rehabiliterings-/korttidsavdelingen med kommunal akutt døgnplass og paviljongene 3, 5 og 7.

- Hjemmetjenesten i Fauske kommune skal bidra til at brukerne gjennom hjelp og veiledning til egenmestring skal få muligheten til å bo lengst mulig i eget hjem, herunder omsorgsboliger. Tildeling av tjenester foretas etter individuell faglig vurdering av funksjonsnivå. Gjennom god faglig kompetanse og individuell kartlegging skal det utøves

rett tjeneste, til rett tid og på rett sted.

- Miljø- og habiliteringstjenesten gir bistand til mennesker med medfødt eller tidlig ervervet nedsatt kognitiv funksjonsevne. Tjenesten skal bidra til at brukerne kan utvikle og utnytte egne ressurser og til at den enkelte gis mulighet til å delta i sosiale aktiviteter.
- Miljø- og aktivitetsavdelingen gir dagtilbud til hjemmeboende eldre og andre med et omsorgsbehov. Avdelingens målsetting er å øke livskvaliteten i hverdagen til brukerne, gjennom tilpasset aktivitet.
- Rehabiliterings-/korttidsavdelingen legger til rette for rehabilitering i samarbeid med ergo- og fysioterapitjenesten, gjennomfører kartlegging av funksjonsnivå og bistandsbehov i nært samarbeid med tildelingskontoret og hjemmetjenesten for øvrig. Avdelingen har en kommunal akutt døgnplass.
- Paviljongene 3, 5 og 7 er kommunalt botilbud for 24 hjemmeboende med behov for et forsterket tjenestetilbud i form av nærhet til bemanning dag og aften. Hjemmesykepleien bistår med tilsyn og betjening av trygghetsalarm på natten.

Utfordringer i 2017 og årene fremover

Den demografiske utviklingen viser at det blir stadig flere eldre over 80 år i kommunen, jf. kapittel 3.2, tabell 6. Mange av disse er friske og klarer seg selv, eventuelt med litt tilrettelegging, mens andre har stort bistandsbehov. Vi ser også et økende antall yngre med svært store bistandsbehov. Tjenesten er ikke dimensjonert i forhold til denne veksten, og dette gjenspeiler seg i behovet for vikarer og er en svært kostbar løsning. I tillegg går det ut over kvaliteten på tjenestene.

Sosial isolasjon og ensomhet er faktorer som kan bidra til dårligere helse. Kommunens utfordring er å «fange opp» disse personene og å informere om aktivitetstilbud der man kan bygge nettverk, samt introdusere folk for andre tilbud som gis av frivillige lag og foreninger. Styrking av miljø- og aktivitetstjenesten vil være en viktig faktor i dette arbeidet. Sett i lys av at stadig yngre personer får en demensdiagnose eller får behov for omfattende tjenester, bør man tenke at tjenesten kan bygges ut til å gi et tilbud til flere også på ettermiddagstid. Dette kan virke som en avlastning til familier med store omsorgsoppgaver og kan utsette behovet for institusjonsplass. I tillegg vil et tilbud om en kartlegging av helse og boforhold for personer over 75 år kunne virke forebyggende når det gjelder behov for tjenester.

Kravet til kompetanse i hjemmesykepleien har økt etter at samhandlingsreformen trådte i kraft. Pasienter skrives tidligere ut fra sykehus, og oppgavene hjemmesykepleien forventes å skulle kunne håndtere blir stadig mer komplekse og avanserte. Det må legges til rette for kompetanseheving for yrkesgruppene. Det kreves også et spesielt fokus på hjemmeboende med demenslidelser, samt generell ernæringsmessig risiko.

Hjemmesykepleien har for lengst vokst ut av lokalene de disponerer. Det er knapt plass til at alle får sitte under rapportene. Få av vinduene lar seg åpne, det for dårlig plass til å kunne ha forskriftsmessige medisinerom. Det er heller ikke egnede rom for å ha samtaler med pårørende eller personell. Dersom man skal kunne organisere tjenesten på en annen og mer hensiktsmessig måte enn det som gjøres i dag, er det helt nødvendig at tjenesten får større og mer hensiktsmessige lokaler. Tiltaket inngår i forslaget til investeringsbudsjett for 2017.

I samarbeid med ergo- og fysioterapitjenesten planlegges det oppstart av innsats ved funksjonsfall. Det er tidsavgrensede prosesser med klare mål og virkemidler der man samarbeider om å gi nødvendig bistand til brukerens egen innsats for å oppnå best mulig selvstendighet og funksjonsevne

Hjemmebaserte tjenester opplever stadig større utfordringer når det gjelder å rekruttere kvalifisert personell, spesielt sykepleiere.

Det er et stort behov for et arbeidsrettet tilbud for mennesker som faller utenfor det ordinære arbeidsmarkedet og som heller ikke omfattes av NAVs arbeidsmarkedstilbud. Vi anslår at det dreier seg om ca. 15 personer i Fauske kommune. Mennesker med psykisk funksjonsnedsettelse har samme behov for å føle tilhørighet og verdsettelse som andre. Opplevelse av eksklusjon fører ofte til psykiske vansker og dermed økt bistandsbehov. Det ville være mulig å omdisponere noe personell fra miljø- og habiliteringstjenesten for å bemanne et slikt tilbud.

I tråd med nasjonale føringer og kommunens gjeldende helse- og omsorgsplan bør det satses mer på å styrke hjemmebaserte tjenester. Det er behov for flere omsorgsboliger for å få en mer sømløs tilpasning til omsorgstrappa. Disse boligene må være tilrettelagt for bruk av velferdsteknologi.

Kommunens plattform for velferdsteknologi gir mulighet for ulike tilpasninger til den enkeltes behov, som for eksempel døralarm og fallalarm. Dette er hjelpemidler som kan være med på utsette behovet for institusjonsplass. Installering av e-lås vil være svært tidsbesparende for hjemmetjenesten. I investeringsbudsjettet foreslås det styrking av statsingen på velferdsteknologi.

Rehabiliterings-/korttidsavdelingen har for dårlig kapasitet på korttidsplasser, og dette kan føre til at flere utskrivningsklare pasienter blir liggende på sykehus lenger enn nødvendig. På sikt bør vi øke med 4 plasser.

Tiltak budsjett 2017

- Etablering av eldrehelsetjeneste.
100 % stilling til helsefremmende og forebyggende hjemmebesøk. Tilbud til hjemmeboende 75-åringer uten etablerte tjenester.
- Styrking av dementeamnet med 60 % stilling pga. økt oppdragsmengde. Et sentralt tiltak i Helsedirektoratets Demensplan 2020 er systematisk oppfølging av pasienter og pårørende etter diagnose og gjennom sykdomsforløp. Styrkingen vil også bidra til å lukke avvik gitt av Fylkesmannen i Nordland vedrørende demensomsorgen i Fauske kommune.
- Implementering av hverdagsmestring i samarbeid med ergo- og fysioterapitjenesten. Skolering av personell til «hjemmetrenere».
- Implementering av velferdsteknologi, som for eksempel e-lås. Betydelig ressursbesparende for hjemmetjenesten.
- Avvikle praktisk bistand.
Reduksjon av praktisk bistand innebærer en strengere praksis i tildeling av disse

tjenestene. For å bidra til å snu innholdet i tjenesten ønsker en å kun tildele tjenester som har en helsemessig gevinst for den enkelte. Dette innebærer at rene servicetjenester som ikke gis med utgangspunkt i den enkeltes helse vil reduseres.

Budsjett 2017

Tabell 30 – Budsjett 2017-2020 for enhet Hjemmebaserte tjenester (i kr)

	Økonomiplan 2017-2020				Budsjett 2016
	Budsjett 2017	Budsjett 2018	Budsjett 2019	Budsjett 2020	
Sum inntekter	-20 937 178	-21 509 568	-21 906 191	-22 321 151	-21 247 212
Sum utgifter	105 452 648	105 361 143	106 963 199	108 225 026	92 810 144
Netto	84 515 470	83 851 575	85 057 008	85 903 875	71 562 932

5.3.4 Helse

Ansvarsområde

Enhet Helse ivaretar fastlegetjenester, legevakt, kommunal rus og psykisk helsetjeneste, friskliv, fysioterapi, ergoterapi, hjelpemiddellager. Enheten skal ivareta de spesialiserte helsetjenestene til kommunens innbyggere. Herunder forebygging, utredning, behandling og rehabilitering. Helsetilbudet skal følge lovens krav til forsvarlighet, og utøves med basis i nødvendig faglig kompetanse.

Utfordringer i 2017 og årene fremover

Rus- og psykiatritjenesten

I forbindelse med samhandlingsreformen vil det fra 1. januar 2017 bli lovpålagt for kommunene å tilby sine innbyggere et akutt døgntilbud for mennesker med behov for bistand innen psykisk helse og/eller rusproblemer. For kommuner som ikke kan ta imot denne pasientgruppen er det estimert en døgnmulkt på ca. kr 4 165,-. Dette iverksettes ikke fra årsskiftet 2017, men situasjonen er nært forestående for kommunene. Prosessbeskrivelsen fra statlig hold har latt vente på seg, og i juli 2016 kom den nasjonale veilederen. Som forespeilet er forventningene slik at KAD (kommunal akutt dagpost) for rus- og psykiskhelsepasienter ønskes implementert i allerede eksisterende tilbud for somatisk KAD. Slik Fauske kommunes somatiske tilbud på Rehabiliterings-/korttidsavdelingen er organisert i dag, vil ikke dette la seg gjøre av etiske hensyn til alle pasientgrupper. Dette gjelder både lokaliteter hvor de allerede har det trangt, og som vil gjøre ROP-brukere ekstra synlige på en slik avdeling. Denne brukergruppen har behov for mer enn ei seng på et rom. Det er imidlertid et ønske om interkommunalt samarbeid med våre nabokommuner når det gjelder både KAD og ettervern for denne brukergruppen. Når det gjelder det lovpålagte ettervern for ROP-brukere (rus og psykisk helsetjeneste) foreligger det ingen egen veileder fra Helsedirektoratet. I begrepet ettervern ligger et egnet botilbud med personalressurser, og et arbeid/dagtilbud for personer som skal ha en meningsfylt hverdag. Begge disse lovpålagte oppgavene må ses i sammenheng med hverandre med tanke på en best mulig ressursutnyttelse.

I dag deler rus og psykisk helsetjeneste lokaliteter med barnevernstjenesten, noe som er en uheldig kombinasjon. I tillegg begrenser dagens lokaliteter muligheten for å ivareta flere grupper i samfunnet innenfor dette tjenestetilbudet. Tjenesten ønsker å utnytte ressursene på en mer effektiv måte enn det som gjøres i dag, blant annet med å etablere flere gruppebaserte tilbud også på ettermiddagstid. Med bakgrunn i dette søker en å finne nye lokaler for tjenesten, og det er grunn til å tro at det vil kunne bli et rimeligere alternativ enn lokalene som leies i dag.

Flere enheter innenfor både helse og omsorg og oppvekst og kultur etterspør psykologtjenester både på individ- og systemnivå. Kommunepsykologtjenesten er lovpålagt fra 2020. Ved å etablere en slik tjeneste allerede i 2017 vil en tidligere kunne starte det viktige arbeidet med frafall fra skolen og andre utfordringer spesielt mange unge har. Bedre psykologtjenester til unge kan også bidra positivt til arbeidssituasjonen ute i skolene, da det for ansatte kan oppleves som belastende over lang tid å skulle håndtere elever som har behov for slik hjelp. Tiltaket kan således også få en positiv effekt på kommunens sykefravær.

Legetjenesten

Legetjenesten i Fauske kommune har vært igjennom en endringsprosess i 2016. Det ene av to private legekontor blir lagt ned 1. desember på bakgrunn av forhandlinger som har pågått og hvor det ikke kom til enighet mellom Havnegården legesenter og Fauske kommune. De kommunale legekantorene driftes godt, men man har utfordringer i forhold til lokaliteter når man nå tar imot en ny legehjemmel og en turnuskandidat på Fauske legesenter. Ombygging av underetasjen ved Helsetunet vil også innbefatte utvidelser av dagens lokaler til legekontor. Den vil innebære bedre venteromsfasiliteter, utvidet skadestue og laboratorium. Tiltaket er prioritert i investeringsbudsjettet.

Legevakten må bruke 2017 på å forberede ressursbruk og faglighet for det planlagte «blålyshuset». Det vil fra 2018 bli et pålagt krav om bakvaksordning for leger som er under veiledning. Det må jobbes for å videreføre, og få på plass et interkommunalt samarbeid med våre nabokommuner Sørfold og Saltdal i blålysbygget.

Frisklivstilbud

Frisklivssentralen lager gode helsefremmende tilbud til alle aldersgrupper i hele kommunen. Det er kostbart å leie lokaler til forskjellige aktiviteter. Spesielt leie av basseng er kostnadsdrivende. For å kunne opprettholde det gode tilbudet til kommunens innbyggere er det behov for en økt økonomisk ramme for å kunne ivareta den økende brukergruppen på frisklivstilbudene. Kvaliteten på tjenesten har økt i de siste årene både som følge av nasjonale føringer, men også innsats fra frivillige instruktører som bidrar inn i tjenesten. Antall deltagere som benytter seg av Frisklivssentralen har økt betraktelig, og de har i dag mellom 320 til 380 brukere av denne tjenesten. I tillegg er det 15-20 ungdommer som er på ukentlig trening på Frisklivssentralen.

Fysioterapitjenesten

En av de viktigste utfordringene enhet Helse står overfor sammen med hjemmebaserte tjenester, er å få hverdagsrehabilitering implementert i Fauske kommune. Dette har vært, og er en utfordring for tjenestene, da dette krever tilgang på fagkompetanse for å sette i gang. Fauske kommune har to kommunalt ansatte fysioterapeuter, hvorav 40 % av den ene stillingen skal ivareta pasienter bosatt på institusjon.

Det er 5 privatpraktiserende fysioterapeuter på driftstilskudd fra Fauske kommune. For å kunne iverksette, og i vareta hverdagsrehabilitering i kommunen, må derfor den kommunale

fysioterapeuttjenesten styrkes hvis dette skal bli en realitet. Det vil være et tett samarbeid med hjemmebaserte tjenester, som vil være en viktig brikke i hverdagsrehabiliteringstemaet sammen med fysioterapeut og ergoterapeut. For å kunne imøtekomme den demografiske utfordringen vi står overfor må det prioriteres flere kommunale fysioterapeuter slik at man kan gi tilbud på et tidlig tidspunkt ved funksjonsfall, og ikke minst forebygge for gruppen av eldre.

Behovet for en kommunal barnefysioterapeut er stort. Det er veldig sårbart for kommunens barn og unge med store utfordringer hvis de ikke får hjelp tidlig i livet, noe som igjen kan føre til at de blir varige brukere av kommunale tjenester. Det er de siste årene født barn med store og gjennomgripende behov for sammensatte tjenester, herunder fysioterapeut. I dag har kommunen en fordelingsnøkkel hvor barnefysioterapeuten i kommunen er 50 % kommunalt ansatt, og 50 % på kommunalt driftstilskudd.

Fysioterapitjenesten har i dag lokaler som er uegnet for opptrening for mange pasientgrupper på grunn av at treningssalen ligger uten tilgang til frisk luft/vinduer, og temperaturen er gjennomgående for høy. Dette gjør at flere pasientgrupper blir ekskludert fra å trene i disse lokalene. Dette gir utfordringer i forhold til den faglige tilnærmingen, og lokalene er lite egnet til terapeutisk utredning. I investeringsbudsjettet er det foreslått ombygging av lokaler for fysioterapitjenesten, slik at tilbudet ikke blir segregerende for enkelte brukergrupper.

Ergoterapeuttjenesten/hjelpemiddellager

Behovet for disse tjenestene har økt betraktelig de siste årene. Ergoterapeutene jobber tett med fysioterapeutene og hjemmetjenesten, og er en naturlig del av implementeringen av hverdagsrehabilitering i kommunen. Det er behov for å utbedre lokalene med mange smale passasjer og små rom som ikke er egnet for å ta imot bevegelseshemmede brukere av tjenesten. Tiltaket er prioritert i investeringsbudsjettet.

Tiltak budsjett 2017

- Reduksjon i tilskudd til private leger.
- Implementering av hverdagsrehabilitering i samarbeid med hjemmebaserte tjenester. Herunder økning av ressurser innenfor fysioterapitjenesten.
- Ansette kommunal barnefysioterapeut.
- Ansette kommunepsykolog.
- Reduksjon i husleie for rus og psykisk helsetjeneste ved flytting til nye lokaler.

Budsjett 2017

Tabell 31 – Budsjett 2017-2020 for enhet Helse (i kr)

	Økonomiplan 2017-2020				Budsjett 2016
	Budsjett 2017	Budsjett 2018	Budsjett 2019	Budsjett 2020	
Sum inntekter	-14 064 723	-14 176 834	-14 481 986	-14 916 072	-11 889 709
Sum utgifter	49 823 635	51 421 410	52 526 272	54 074 888	46 203 012
Netto	35 758 912	37 244 576	38 044 286	39 158 816	34 313 303

5.3.5 NAV

Ansvarsområde

NAV har som hovedoppgave å bedre levekårene for vanskeligstilte, bidra til sosial og økonomisk trygghet, herunder at den enkelte får mulighet til å leve og bo selvstendig og fremme overgangen til arbeid slik at graden av sosial inkludering og aktiv deltakelse i samfunnet blir størst mulig.

Utfordringer i 2017 og årene fremover

I løpet av de siste årene har behovet for sosialhjelpsytelser vært økende i Fauske kommune. Det er gledelig å se at denne utviklingen har snudd i 2016. Tettere oppfølging av brukere med sammensatte behov og et godt arbeidsmarked har ført til færre sosialhjelpsmottakere.

Utfordringer i årene fremover blir å avsette ressurser til brukeroppfølgning slik at flest mulig settes i stand til å bidra til felleskapet gjennom arbeid. På den måten vil vi også motvirke negative effekter av at en lavere andel av befolkningen vil være i arbeidsfør alder.

For 2017 legger Nav Fauske opp til at den positive trenden skal videreføres gjennom en styrking av ressursene til oppfølging med ett årsverk.

Tiltak budsjett 2017

- Styrke oppfølging av sosialhjelpsmottakere med sammensatte behov med ett årsverk. I 2016 har Nav hatt ett årsverk ekstra knyttet til oppfølging av nevnte målgruppe. Erfaringer fra inneværende år er svært positiv. Tettere oppfølging har ført til økt overgang til arbeid eller oppfølgingsløp i kommunal og statlig regi, med mindre forbruk av sosialhjelp.
- Gjennom å innføre aktivitetsplikt for unge sosialhjelpsmottakere, søker en å styrke den enkeltes muligheter for å komme i arbeid og bli selvforsørget. Spesielt er det viktig å hjelpe unge ut av en passiv tilværelse. Andre kommuner som har gjennomført dette viser at vilkår om aktivitet særlig har effekt overfor unge mottakere. Effekten synker med økende alder. Det vil bli søkt kompensasjon for tiltaket fra Fylkesmannen.

Budsjett 2017

Tabell 32 – Budsjett 2017-2020 for enhet NAV (i kr)

	Økonomiplan 2017-2020				Budsjett 2016
	Budsjett 2017	Budsjett 2018	Budsjett 2019	Budsjett 2020	
Sum inntekter	-696 231	-696 231	-696 231	-696 231	-4 083 053
Sum utgifter	19 694 302	20 398 029	20 805 170	21 180 685	19 429 381
Netto	18 998 071	19 701 798	20 108 939	20 484 454	15 346 328

5.4 Rådmannens stab

Rådmannens stab består av rådmann, kommuneoverlege, folkehelsekoordinator, kommunikasjonsrådgiver, politisk sekretariat, personalavdeling, IT, innkjøp, servicetorg og økonomiavdeling. I budsjettet til rådmannens stab ligger også satsing på folkehelse, samt kompetanseutvikling (herunder tilskudd RKK) og seniormidler. For å understøtte utviklingen innenfor enhetene vei, vann og avløp (VVA) og plan/utvikling, er disse lagt inn under rådmannens stab.

Budsjettet for rådmannens stab fremstår som styrket i forhold til budsjett 2016 fordi skatteoppkreverfunksjonen var utelatt i fjorårets budsjett. Dette skyldes at skatteoppkreverfunksjonen i statsbudsjettet for 2016 var foreslått overført fra kommunene til staten. Forslaget ble ikke vedtatt, og skatteoppkreverfunksjonen ble regulert inn i budsjettet igjen i økonomimelding 1/2016.

I tiltakslisten for rådmannens stab inngår det også tiltak som har virkning på tvers av flere enheter i kommunen. Dette gjelder reduksjon forsikringer og leasingbiler samt sykefraværsoppfølging i enheter og avdelinger.

Tabell 33 – Tiltak 2017 for Rådmannens stab (uten Plan/utvikling og VVA) (i kr)

Tiltak	2017	2018	2019	2020
Rådmannens stab				
Reduksjon folkehelserådgiverstilling 50 %	-375 000			
Reduksjon frikjøp tillitsvalgte med 30 %	-200 000	-200 000	-200 000	-200 000
Reduksjon konsulentttjenester	-40 000	-40 000	-40 000	-40 000
Reduksjon advokathonorar	-100 000	-100 000	-100 000	-100 000
Reduksjon porto	-50 000	-50 000	-50 000	-50 000
Reduksjon IT-lisenser	-110 000	-110 000	-110 000	-110 000
Anbud økonomi- og lønssystem		-100 000	-100 000	-100 000
Reduksjon ekstrahjelp	-75 000	-75 000	-75 000	-75 000
Fjerne flyttegodtgjørelse	-25 000	-25 000	-25 000	-25 000
Reduksjon seniortiltak	-200 000	-200 000	-200 000	-200 000
Reduksjon felles kompetansemidler	-100 000	-100 000	-100 000	-100 000
Reduksjon forsikringer og leasingbiler	-200 000	-200 000	-200 000	-200 000
Sykefraværsoppfølging i enheter og avdelinger	500 000	0	-1 000 000	-3 500 000
Sum tiltak rådmannens stab	-975 000	-1 200 000	-2 200 000	-4 700 000

Tabell 34 – Budsjett 2017-2020 for Rådmannens stab (uten Plan/utvikling og VVA) (i kr)

	Økonomiplan 2017-2020				Budsjett 2016
	Budsjett 2017	Budsjett 2018	Budsjett 2019	Budsjett 2020	
Sum inntekter	-4 427 863	-4 408 363	-4 402 863	-4 402 863	-4 585 526
Sum utgifter	34 881 631	35 779 685	36 540 825	37 376 812	33 583 113
Netto	30 453 768	31 371 322	32 137 962	32 973 949	28 997 587

5.4.1 IT

Innenfor alle kommunens enheter innføres og utvikles bruk av stadig flere IT-baserte tjenester. Alle IT-systemer medfører økte driftskostnader, så en nøye vurdering av hvilke IT-verktøy kommunen trenger vil være viktig framover. Raskt økende datamengde, og flere tjenester som krever høy grad av stabilitet og oppetid, setter krav til proaktiv drift og tilstrekkelig kapasitet.

I et beredskapsperspektiv blir tilgang til IT-systemer stadig viktigere og utfordrer oss på redundante løsninger og tilgang til nødstrøm.

Innenfor helse og omsorg er det behov for oppetid 24/7, noe som er utfordrende da IT ikke har etablert vaktordning.

5.4.2 Innkjøp

En vesentlig del av innkjøp til Fauske kommune skjer gjennom flerårige rammeavtaler. Av disse er mange etablert gjennom vår deltakelse i Samordnet innkjøp i Salten (SIIS). Både gjennom egne konkurranser, og vår deltakelse gjennom SIIS, utfordres kommunen på forventninger om tilrettelegging for lokalt næringsliv. Sentrale krav om bruk av elektroniske innkjøpsordninger og konkurransegjennomføringer ivaretas gjennom bruk av felles innkjøpsverktøy i SIIS-samarbeidet.

Kommunens egne vedtak som regulerer hvordan konkurranser skal gjennomføres bør utredes i forhold til hvilke praktiske konsekvenser dette gir. Da det i tillegg kommer mange nye forskrifter fra årsskiftet vil det være fornuftig å gjennomgå på nytt hvordan innkjøp skal organiseres, og hvilke rutiner vi skal ha. Innkjøpsansvarlig har påbegynt arbeidet med en vurdering av innkjøp som skal være klar til desember 2016.

Leiebiler

Fauske kommune disponerer per 1. november 36 leiebiler som er leaset 36 eller 48 måneder. Disse disponeres av et stort antall brukere, og kommunen har ingen felles bilansvarlig med oppfølging av drift og vedlikehold. Dette er en oppgave som ligger hos hver enkelt enhet. Generelt utsettes bilene for mange skader gjennom leasingperioden, og mange er relatert til hendelser som kunne vært unngått ved bedre kunnskap og rutiner. Resultatet er at mange biler får store innbyttekostnader i tillegg til reparasjoner i leasingperioden. Fauske kommune vil se på hvilke rutiner og krav som bør ligge til grunn for de som disponerer kjøretøyene. Brukere av leiebiler skal bl.a. gjennomføre sjåfør opplæring i regi av KLP. Målet er å få redusert innbytteutgiftene og egenandelen ved skader.

5.4.3 Personalavdelingen

Personalavdelingen er en stab-/støtteavdeling i forhold til lov, avtaleverk og lønn. Den har ansvar for relevante retningslinjer, rutiner og reglement, pensjon, personalpolitiske planer og HMS.

For å få ned vikarbruken foreslår rådmannen å omdisponere ressurser til en felles kommunal stilling. Den skal ha hovedfokus på å bidra til å redusere sykefraværet innad i og på tvers av

samhandlingsområdene. Målet er først og fremst å bistå lederne ute i enhetene og avdelingene med tett oppfølging av ansatte som er, eller står i fare for å bli, sykemeldt. Det vil bl.a. være viktig å følge opp ansatte med kroniske lidelser, slik at de kan være mest mulig på jobb. Det er lagt inn en utgift på kr 500 000,- for 2017. Liknende stilling er opprettet i annen kommune der den i sin helhet blir finansiert gjennom ordningen med fritak for arbeidsgiverperioden. Dette betyr at en kan budsjettere med kr 0,- i 2018 og med besparinger i 2019 og 2020.

5.4.4 Økonomiavdelingen

Økonomiavdelingen har ansvar for regnskap, fakturering, innkreving og eiendomsskatt. Skatteoppkreveren og Salten interkommunale regnskapskontroll (SIRK) er også en del av Økonomiavdelingen.

Fauske kommune har økonomisystem fra Visma. Det er nå kommet nye aktører på dette markedet, og det økte tilbudet har medført endring i prisen på tjenesten. Det er derfor sannsynlig at vi gjennom en ny anbudskonkurranse for økonomisystemet kan oppnå besparelser på de årlige driftsutgiftene, både om vi får en ny leverandør eller om Visma forblir kommunens systemleverandør. Det foreslås derfor å gjennomføre en anbudsrunde ift. økonomisystemet i løpet av 2017. Besparelser som følge av denne prosessen vil tidligst komme fra 2018.

5.4.5 Servicetorget

I Servicetorget inngår kommunens dokumentsenter. Dokumentsenteret håndterer all post og journalføring, samt arkivering innenfor de områder dette gjelder. Her arbeider man blant annet ut fra arkivlovens bestemmelser. Dette skal sikre at kommunen har et sak- og journalsystem som er innrettet slik at dokumentene er trygget som informasjonskilde for nåtid og ettertid. På servicetorget er målet å sikre én «dør inn» til Fauske kommune. Her skal innbyggere, offentlige og private aktører få hjelp videre til rett instans, eller ved at de får løst sine oppgaver hos servicetorget.

2016 har vært et år preget av oppgraderinger av sak- og journalsystemet. Store ressurser har gått med til planlegging, gjennomføring og opplæring. Fauske kommune gjør dette for å sikre mer offentlighet. Oppgraderingen har ført til en enklere postjournal for allmenheten.

Dokumentsenteret har mål om at postlistene skal ligge åpne like etter årsskiftet.

Hovedutfordringer for 2017 blir som i 2016, å få ferdigstilt Fauske kommunes arkivplan. Til dette er det søkt midler hos Fylkesmannen. Arkivplan er en lovpålagt oppgave, som i henhold til forskrift om offentlige arkiv § 2.2 skal sikre at kommunen til enhver tid har en ajourført samleplan som viser hva arkivet omfatter og hvordan dette er organisert.

5.4.6 Plan/utvikling

Ansvarsområde

Enhet plan/utvikling ivaretar kommunens arealplanlegging/-forvaltning, bygge- og delingssaker, forvaltningsoppgaver innen landbruk (jord- og skogbruk), vilt, fisk, miljø, motorferdsel i utmark med mer. Enheten har en sentral rolle i utvikling av kommunens

infrastruktur og legger til rette for industri og næringsliv. Enheten har gjennom sine oppgaver også en rolle i kommunens folkehelsearbeid.

Utfordringer i 2017 og årene fremover

Enheten har ansvar for et omfattende saksområde og har stor saksmengde. Enheten har nå full bemanning med unntak av én stilling som står vakant. Det er en utfordring å få behandlet alle saker innenfor de frister som ligger i lover og forskrifter.

Rullering av kommuneplanens arealdel er forsinket, men forventes å bli fullført i løpet av 2017. Oppretting av feil og mangler i matrikkelen er organisert i et prosjekt som er igangsatt. Det er behov for å forlenge prosjektet ut 2018.

Digitalisering av gårds- og eiendomsarkivet er en oppgave kommunen står ovenfor. Dette er en oppgave som bør igangsettes snarest mulig og senest i fra 2018.

Tiltak budsjett 2017

- Tilskudd til boligbygging utgår.
Tilskuddsordningen gjelder førstegangsetablerere som bygger hus, har blitt benyttet i liten grad.
- Vakante stillinger.
Nettobesparelse ved å holde stillinger vakant i 2017. Vakanse vil få konsekvenser for tjenestetilbudet innen skogbruk og vil på sikt ha negative følger for næringen.
- Økning av byggesaksgebyrer ved innføring av selvkost.

Tabell 35 – Tiltak 2017 for enhet Plan/utvikling (i kr)

Tiltak	2017	2018	2019	2020
Plan/utvikling				
Fjerne tilskudd til boligbygging	-150 000	-150 000	-150 000	-150 000
Økning byggesaksgebyrer	-350 000	-350 000	-350 000	-350 000
50 % stilling skogbrukssjef, vakant	-390 000			
40 % stilling plansaksbehandler, vakant	-265 000			
Sum tiltak plan/utvikling	-1 155 000	-500 000	-500 000	-500 000

Budsjett 2017

Tabell 36 – Budsjett 2017-2020 for enhet Plan/utvikling (i kr)

	Økonomiplan 2017-2020				Budsjett 2016
	Budsjett 2017	Budsjett 2018	Budsjett 2019	Budsjett 2020	
Sum inntekter	-11 816 743	-12 232 516	-12 391 932	-12 556 131	-15 067 452
Sum utgifter	19 317 520	20 931 416	21 398 760	21 829 317	21 167 131
Netto	7 500 777	8 698 900	9 006 828	9 273 186	6 099 679

5.4.7 Vei, vann og avløp (VVA)

Ansvarsområde

Enhet vei, vann og avløp (VVA) inngår i rådmannens stab. Enheten forvalter vei, gatelys, vann og avløp. Vann og avløp er en del av selvkostområdet og er beskrevet i kapittel 6.2.

Utfordringer i 2017 og årene fremover

Sommervedlikehold kommunale veier:

Etter de seneste års reduksjoner av veibudsjettet er det ikke rom til å ivareta standarden på de kommunale veier. Siden 2006 har kommunestyret bevilget betydelige investeringsmidler til opprusting av kommunale veier. Dette i form av asfaltering av grusveier, reasfaltering og opprusting kommunale grusveier. Selv etter denne satsingen er det fortsatt stort etterslep. mht. å oppnå tilfredsstillende standard.

Kommunestyret vedtok å redusere budsjett for veimerking med kr 50 000,- i 2016. Disse midlene er øremerket merking av fotgjengeroverganger. Konsekvensen av manglende merking er at ingen fotgjengeroverganger blir merket i 2016. Dette har resultert i at de fleste fotgjengeroverganger er slitt bort. Ved å fortsette denne besparelsen vil trafiksikkerheten for myke trafikanter bli svekket.

Det ble under budsjettbehandlingen for 2016 også vedtatt å redusere innkjøp av veisalt (klorkalsium) med ca. 30 %. Ved å unnlate å påføre grusveier veisalt vil store deler av finstoffet i veibanen støve bort og dermed forringe verdien av tidligere investeringer mer enn besparelsen er ved å ikke påføre veiene veisalt. I tillegg medfører dette et miljøproblem i form av svevestøv spesielt i boligområder.

Vintervedlikehold kommunale veier:

Pga. tidligere reduksjoner av veibudsjettet mht. terskelen for utrykning etter snøfall, er denne endret fra 12 cm til 15 cm snø, samt at det ikke skal brøytes før etter kl. 04:00 (gjelder også gang-/sykkelveier). En ytterligere reduksjon av brøytestandard vil medføre at trafikanter får store problemer med framkommeligheten, og anbefales derfor ikke.

Gatelys:

Fauske kommune drifter ca. 2000 stk. gatelys som er fordelt rundt om i kommunen. Etter å ha endret frekvens med pærebytte fra to til én runde per år, er trafiksikkerheten spesielt for myke trafikanter svekket.

Tiltak budsjett 2017

- Øke budsjettet for vegmerking med kr 50 000,- slik at fotgjengeroverganger blir synlig.
- Øke posten vedlikehold utearealer med kr 100 000,- til innkjøp av veisalt.
- Overføre stilling fra vei til VA-området.

Tabell 37 – Tiltak 2017 for vei og gateløys (i kr)

Tiltak	2017	2018	2019	2020
Vei og gateløys				
Veisalt til grusveier	100 000	100 000	100 000	100 000
Oppmerking av sebrastriper fotgjengeroverganger	50 000	50 000	50 000	50 000
Overføre stilling fra vei til VA-området	-250 000	-250 000	-250 000	-250 000
Sum tiltak vei og gateløys	-100 000	-100 000	-100 000	-100 000

Budsjett 2017

Tabell 38 – Budsjett 2017-2020 for enhet Vei og gateløys (i kr)

	Økonomiplan 2017-2020				Budsjett 2016
	Budsjett 2017	Budsjett 2018	Budsjett 2019	Budsjett 2020	
Sum inntekter	-1 764 299	-1 764 299	-1 764 299	-1 764 299	-1 971 580
Sum utgifter	9 631 383	9 988 015	10 200 031	10 412 940	9 838 494
Netto	7 867 084	8 223 716	8 435 732	8 648 641	7 866 914

5.5 Politisk virksomhet

Høsten 2017 er det stortingsvalg, og i budsjettet for politisk virksomhet er det tatt høyde for utgifter til gjennomføring av valget.

I budsjettforslaget er det forutsatt endringer i frikjøpsordningen for politikerne, ved at antallet frikjøpsdager til utvalgsledere, gruppeledere og partier halveres. I tillegg er støtten til politiske partier foreslått halvert fra 2016 til 2017, til kr 45 000,-.

Tabell 39 – Tiltak 2017 for politisk virksomhet (i kr)

Tiltak	2017	2018	2019	2020
Politisk virksomhet				
Halvere antall frikjøpsdager til utvalgsledere	-170 000	-170 000	-170 000	-170 000
Halvere frikjøp gruppeledere og partier	-275 000	-275 000	-275 000	-275 000
Halvere støtten til politiske partier	-45 000	-45 000	-45 000	-45 000
Sum tiltak politisk virksomhet	-490 000	-490 000	-490 000	-490 000

Budsjett 2017

Tabell 40 – Budsjett 2017-2020 for politisk virksomhet (i kr)

	Økonomiplan 2017-2020				Budsjett 2016
	Budsjett 2017	Budsjett 2018	Budsjett 2019	Budsjett 2020	
Sum inntekter	-124 843	-124 843	-124 843	-124 843	-81 363
Sum utgifter	9 555 617	9 807 686	9 946 973	10 089 506	9 454 063
Netto	9 430 774	9 682 843	9 822 130	9 964 663	9 372 700

6.0 Investeringer

6.1 Ordinære investeringer

Investeringsplanen 2017-2020 bygger på gjeldende investeringsplan vedtatt av kommunestyret gjennom økonomiplanen for 2016-2019.

Tabell 41 – Investeringer 2017-2020 (i kr)

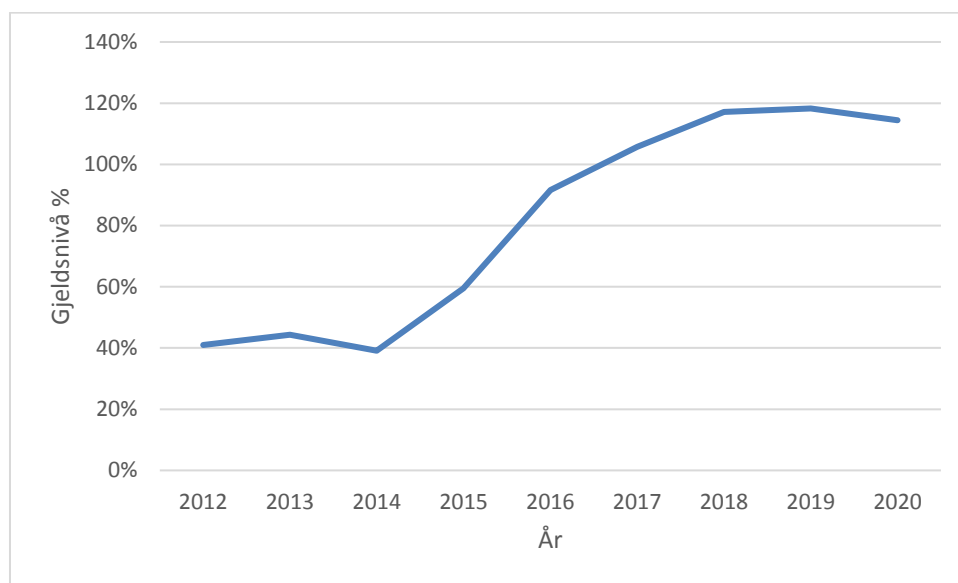
Område	Tidligere bevilget	2017	2018	2019	2020
Vestmyra (Fase 2 - riving og ferdigstilling uteområde)	351 000 000	31 200 000			
Valnesfjord skole	125 000 000	47 000 000	63 000 000		
Finneid skole uteområde (fullføre)		3 500 000			
Uteområdet Sulitjelma skole og barnehage	1 875 000	15 000 000			
Sulitjelma barnehage	9 050 000	7 000 000			
Erikstad barnehage inn i Erikstad skole		6 300 000			
Erikstad barnehage uteområdet		9 500 000			
Fra leid til eid (flytting av enheter)		13 000 000	17 000 000	17 000 000	
Svømmebasseng Sulitjelma	6 400 000	7 850 000			
Fauskebadet		15 000 000			
Oppgradering eksisterende eiendomsmasse	16 500 000	7 000 000	7 000 000	5 000 000	4 000 000
Felles teknisk driftsbygg/blålysbygg		5 000 000	70 000 000	60 000 000	30 000 000
Demensomsorg Eiaveien		3 000 000	100 000 000	30 000 000	30 000 000
Buen fase 1, institusjon/bokollektiv/bofellesskap		30 000 000	30 000 000	30 000 000	30 000 000
Ombygging fysio, legekantor, hjemmetjeneste Helsetunet		2 500 000	2 500 000	2 500 000	
Velferdsteknologi		2 000 000	500 000		
HMS-tiltak, utbedringer og småprosjekter Helse og omsorg		2 530 000			
KAD			5 000 000		
Ettervernsbolig			5 000 000		
HMS-tiltak, utbedringer og småprosjekter Oppvekst og kultur		1 700 000			
Tråkkemaskin Valnesfjord		1 400 000			
Grunnundersøkelser		1 000 000			
Småprosjekter Plan/utvikling		480 000			
Rassikring Farvikkbekken	1 600 000	600 000			
Nordvika bade- og friluftsområde		765 000			
Rehabilitering lys på strandpromenaden		850 000			
Trafikksikkerhetsmidler	1 200 000	200 000	200 000	200 000	200 000
IT-utstyr	9 520 000	2 520 000	1 000 000	1 000 000	1 000 000
Fauske kirkelige fellesråd, oppgradering kirker etc.	985 000	850 000			
Sum ekskl. VA (inkl. mva.)	523 130 000	217 745 000	301 200 000	145 700 000	95 200 000
Mva kompensasjon		-43 549 000	-60 240 000	-29 140 000	-19 040 000
Bruk av investeringsfond					
Annet tilskudd		-12 000 000	-42 000 000	-23 000 000	-23 000 000
Investeringsstilskudd husbanken					
Annen finansiering (salg eiendom)					
Nye lån ekskl. VA		-162 196 000	-198 960 000	-93 560 000	-53 160 000
		2017	2018	2019	2020
Vann		7 000 000	7 000 000	7 000 000	7 000 000
Avløp		3 000 000	3 000 000	3 000 000	3 000 000
			0	0	
Sum		10 000 000	10 000 000	10 000 000	10 000 000
Nye lån VA		-10 000 000	-10 000 000	-10 000 000	-10 000 000
Nye lån Husbanken		-12 000 000	-12 000 000	-12 000 000	-12 000 000
Sum nye lån		-184 196 000	-220 960 000	-115 560 000	-75 160 000
Egenkapitaltilskudd KLP		2 500 000	2 500 000	2 500 000	2 500 000
Overføring fra driftsregnskapet		-2 500 000	-2 500 000	-2 500 000	-2 500 000

Hovedfokus i investeringsplanen er rettet mot ferdigstillelse av allerede vedtatte skoleprosjekter og igangsetting av nye investeringsprosjekter for en fremtidsrettet helse-, pleie- og omsorgssektor. Som det framgår av finansieringsplanen forutsettes investeringene i all hovedsak lånefinansiert. De nye prosjektene innenfor pleie- og omsorgssektoren er tilskuddsberettiget, men nøyaktig størrelse på tilskuddene er ikke kjent ennå. Det er derfor lagt inn sjablongmessige tilskudd basert på det antall enheter som planlegges bygd. Eventuell rentekompensasjon kommer i tillegg. Finansieringsplanen for prosjektene kan derfor bli endret etter detaljprosjektering.

6.1.1 Gjeldsnivå

Figuren nedenfor viser utvikling i gjeldsnivå fra 2012 og ut økonomiplanperioden. Gjeldsnivået beregnes som renteeksponert lånegjeld som andel i prosent av brutto driftsinntekter. Fra et beskjedent nivå på rundt 40 % øker gjelden betydelig fra 2014, og vil passere 100 % i 2017, for så å legge seg i underkant av 120 % i årene etter. Fra å være en kommune med lavt gjeldsnivå sammenlignet med andre kommuner, er Fauske kommune nå i den andre enden blant den andelen av kommuner med høyest nivå.

Figur 29 – Beregnet gjeldsnivå 2012-2020

Høy gjeld er ikke nødvendigvis et problem, dersom kommunen har forutsetninger for å betjene den samlede gjelden på både kort og lang sikt, uten at det får konsekvenser for tjenestetilbudet for nåværende og framtidige innbyggere. Det er ikke et mål at kommunene skal ha så lav gjeld som mulig hvis det for eksempel betyr at de ikke ivaretar nødvendige utbygginger eller vedlikehold av bygningsmassen. Utfordringen med et høyt gjeldsnivå inntreffer når kommunens økonomi totalt sett ikke tåler økninger i renter og avdrag utover dagens nivå. Dette er slik rådmannen ser det utfordringen for Fauske kommune i årene som kommer. Kombinasjonen av negative driftsresultat og manglende avsetninger til disposisjonsfond, innebærer at kommunen ikke tåler nevneverdige renteøkninger uten at dette vil få konsekvenser for tjenestetilbudet til nåværende og fremtidige innbyggere.

Det som i det hele tatt gjør det mulig å håndtere en slik vekst i gjelden, er det lave rentenivået. Så lenge renten holder seg på dagens nivå vil det være mulig å håndtere renter og avdrag innenfor dagens rammer. Halvparten av dagens gjeld er bundet med en snittrente rundt 2 %. Det må gjøres fortløpende vurderinger på hvorvidt en større andel av kommende låneopptak skal bindes, for å hindre at fremtidige renteøkninger vil påvirke kommunens tjenestetilbud.

Utfordringen for Fauske kommune er at alternativet til økte renteutgifter ikke er kr 0,-. Mange av investeringene er helt nødvendige for å kunne få en mer fornuftig og effektiv drift, dette gjelder særlig i omsorgssektoren der en vet at driftsutgiftene vil eskalere hvis kommunen ikke settes i stand til å møte de store utfordringene befolkningsdreiningen mot flere eldre vil medføre.

6.1.2 Om investeringsprosjektene

Nedenfor følger en gjennomgang av foreslått investeringsportefølje for 2017. Det gis en kortfattet oversikt over planer/status/fremdrift. Alle tall er oppgitt inkl. mva.

Skoleprosjekter – Vestmyra, Valnesfjord, Finneid og Sulitjelma

- Vestmyra skole:
Det gjenstår nå å fullføre del 2 av uteområdet, herunder også rivning av den gamle ungdomsskolen. Rivningsarbeidet er påbegynt og er beregnet fullført i løpet av desember 2016. Siste del av uteområdet gjøres ferdig sommeren 2017.
- Valnesfjord skole og flerbrukshall:
Anbudsprosessen for kontrahering av sideentreprenører og hovedentreprenør er nettopp gjennomført, og kommunen har inngått kontrakt med vinnerne av konkurransen. Under behandlingen av anbudene viste resultatene at avviket mellom antatte byggekostnader og pris på faktiske anbud var svært stor. Det ble derfor nødvendig å legge saken fram for ny politisk behandling i kommunestyret, med forslag om å øke budsjettrammen med 63,7 mill. kr. Et enstemmig kommunestyre fulgte rådmannens innstilling, og prosjektet videreføres i tråd med saksutredningen og tidligere vedtatte planer. Byggestart forventes å skje desember 2016. Ferdigstilling er planlagt til skolestart 2018.
- Finneid skole:
I prosjektet har det tidligere ikke vært tatt høyde for større utomhusarbeid, og det som er utført er i hovedsak oppgradering av uteområdet nærmest skolebygningen og reparasjon av skader og ødeleggelser som følge av anleggsarbeidet som har vært ved skolen. Det som gjenstår er å oppgradere utomhus mht. trafikkavvikling og uteområdet.
- Sulitjelma skole:
Uavhengig av hvor barnehagen i Sulitjelma plasseres så må uteområdet for Sulitjelma skole etableres og ferdigstilles. Det er vanskelige grunnforhold på stedet, noe som gjør prosjektet mer kostnadskrevenne enn andre sammenlignbare prosjekter.

Sulitjelma barnehage

Arbeid med prosjektering av barnehage, både bygg og uteområde, samt uteområde skole. Prosjekteringsfasen går mot slutten, og prosjektet ble sendt ut på anbud i Doffin i juni. Forhandlinger med entreprenør er i gang iht. kommunestyrets vedtak. Legges frem for kommunestyret for endelig beslutning i desember 2016.

Erikstad barnehage

Det må finnes en snarlig løsning for Erikstad barnehage, som er i midlertidige leide lokaler. Rådmannen foreslår å flytte barnehagen inn i Erikstad skole. En flytting av barnehagen innebærer også behov for å utbedre uteområdet.

Fra leid til eid (flytting av enheter)

Fauske kommune leier en del arealer på det private markedet. Det er gjort beregninger som viser at det på sikt vil lønne seg for kommunen å være i bygg vi selv eier, selv om det vil medføre investeringer for å tilpasse lokalene til annen kommunal virksomhet enn det de opprinnelig var bygd for. Det foreslås å sette av investeringsmidler til dette formålet over en treårsperiode.

Sulitjelma basseng

Renovering av Sulitjelma basseng har vært ute på anbud i Doffin og entreprenør er valgt. Oppstart i desember 2016, med ferdigstilling i 2017.

Fauskebadet

Antatt oppstart i 2016 med nye fliser i 25-metersbassenget, med ferdigstilling våren 2017. Det er estimert at flisjobben vil beløpe seg til ca. 2,5 mill. kr. Prosjektering på takkonstruksjon er igangsatt, og det antydes en prosjektramme på ca. 12,5 mill. kr. Antatt oppstart av arbeidet i mai 2017, dette for å begrense utgifter samt å prøve å holde bassenget i drift lengst mulig. Det vil bli gjennomført avbøtende tiltak i takkonstruksjonen for å sørge for god lufting gjennom vinteren. Kontraktsforhandling/kontrahering i januar 2017. Det er høy grad av usikkerhet i tallmaterialet knyttet til Fauskebadet.

Oppgradering eksisterende eiendomsmasse

I forbindelse med etableringen av Fauske Eiendom KF ble det vedtatt å gjennomføre en tiltaksplan over 10 år for opprustning av kommunal eiendomsmasse. Total bevilgning utgjør 50 mill. kr. Etter ønske fra foretaket er profilen på tiltaksplanen foreslått endret slik at de årlige bevilgningene er høyere i startfasen. Dette er innarbeidet i budsjett/økonomiplan.

Felles teknisk driftsbygg/blålysbygg

Vedtatt videreført av kommunestyret 23.06.2016, med en foreløpig investeringsramme beregnet til ca. 165 mill. kr inkl. mva. Salg av eksisterende eiendommer vil komme til fratrekk. Renter og avdrag på lån kan bl.a. betjenes med husleie fra eksterne leietakere.

Prosjektet felles teknisk driftsbygg/blålysbygg er inne i en periode med avklaringer rundt tomteeiere. Det er opprettet dialog og det skal sendes ut et brev med grundig informasjon til alle berørte grunneiere. Det er tre aktuelle tomter, sannsynlig bruk vil være to tomter for å få tilstrekkelig areal. Det er etablert kontakt med Rambøll vedrørende reguleringsendring. Hvis grunneiere går med på å avgi tomt, vil det bli detaljregulering som går over relativt kort tid, hvis ikke blir det en regulerings sak som kan ta ett år. Samtidig med dette arbeidet vil det bli laget et konkurransegrunnlag for byggene som ivaretar og kvalitetssikrer det arbeidet som er gjort tidligere mht. størrelser og behov. I tillegg skal det grunnbores vinteren 2017 for å fastsette grunnforholdene og derav eliminere usikkerhetsmoment i prosjektet. Deretter vil det bli konkurranse på Doffin og oppstart grunnarbeid.

Estimert fremdrift:

- Kontakt med grunneiere november 2016
- Tilbakemeldingsfrist fra grunneiere i løpet av desember/januar 2016/2017
- Grunnboring gjennomføres sannsynligvis i januar – mars 2017

- Konkurransenunderlag klart januar – april 2017
- Regulering av tomt februar 2017 – april 2017 (ved enighet grunneiere), februar 2017 – januar 2018 (ved uenighet grunneiere)
- Utlysning konkurranse april – mai 2017 (ved enighet grunneiere)
- Kontrahering (ved enighet grunneiere) juni/juli 2017
- Byggestart/grunnarbeid august/september 2017
- Ferdig bygg februar – april 2019

Demensomsorg Eiaveien

Det settes av midler til å starte planlegging og prosjektering av en fremtidsrettet demensomsorg i Eiaveien. Prosjektet er tilskuddsberettiget, men nøyaktig størrelse på tilskuddene er ikke kjent ennå. Det er derfor lagt inn sjablongmessige tilskudd basert på det antall enheter som planlegges bygd. Eventuell rentekompensasjon kommer i tillegg. Finansieringsplanen for prosjektet kan derfor bli endret etter detaljprosjektering.

Buen fase 1, bokollektiv/bofellesskap

Det settes av midler til å starte planlegging og prosjektering av bokollektiv og bofellesskap i Buen for brukere med fysisk funksjonssvikt og somatisk sykdom. Prosjektet er tilskuddsberettiget, men nøyaktig størrelse på tilskuddene er ikke kjent ennå. Det er derfor lagt inn sjablongmessige tilskudd basert på det antall enheter som planlegges bygd. Eventuell rentekompensasjon kommer i tillegg. Finansieringsplanen for prosjektet kan derfor bli endret etter detaljprosjektering.

Ombygging fysio, legekontor og hjemmetjeneste

Utbedring av lokaliteter for fysioterapitjenesten og Fauske legesenter for å kunne gi gode tilpassede helsetjenester. Ombyggingen omfatter bl.a. bedre treningsfasiliteter for pasientene.

Velferdsteknologi

Fauske kommune har startet investeringer og implementering av velferdsteknologiske løsninger både innenfor hjemmetjenesten og på institusjonene. Videre investeringer innenfor dette området dreier seg i første omgang om å ta i bruk eksisterende løsninger sammen med nye muligheter. Investeringene knytter seg til implementering av e-lås, e-rom, arbeidslistestyring og individuelle trygghets- og overvåkningspakker (eksempelvis digitale trygghetsalarmer, fallovervåking med mer). Samtidig med investeringene må organisasjonen, arbeidsflyt og rutiner endres.

Pasientvarslingsanlegget på Moveien er totalt ute av drift. Det gir store utfordringer, og det bør prioriteres nytt anlegg koblet opp mot kommunenes plattform for velferdsteknologi. Det er behov for å oppgradere trygghetsalarmene med ny teknologi, ettersom de analoge telelinjene fases ut og erstattes med digitale linjer.

HMS-tiltak, utbedringer og småprosjekter Helse og omsorg

Det er stadig behov for mindre utbedringer ved enhetene. Det kan dreie seg om ulike pålegg fra arbeidstilsynet, enklere HMS-tiltak og mindre justeringer av lokalene. Det foreslås derfor at Helse og omsorg tildeles investeringsmidler som kan benyttes til disse formålene. Det forventes å ha positiv effekt på arbeidsmiljøet å kunne ta tak i slike mindre forhold med en gang det oppstår behov. Av prosjekter som planlegges løst med midler fra en slik pott er pålagt ombygging ved NAV som følge av nye sikkerhetskrav, oppgradering av garderobeforhold for de ansatte ved Helsetunet og paviljong 9, bytting av gulvbelegg, vinduer og altandør ved Moveien, utskifting av løftestoler, gåstoler og hvilestoler samt gamle oppvaskmaskiner,

vaskemaskiner og tørketromler som er modne for utskifting. Utvidelse av balkong og adkomst fra demensavdeling er tatt med i rammen for småprosjekter.

KAD

Det kommer krav om at kommunen skal etablere kommunal akutt dagseng (KAD) for brukere av rus- og psykiatrispesetjenesten.

Ettervernbolig

Kommunen vil bli pålagt å etablere ettervernplasser for brukere av rus- og psykiatritjenesten.

HMS-tiltak, utbedringer og småprosjekter Oppvekst og kultur

Det er stadig behov for mindre utbedringer ved enhetene. Det kan dreie seg om ulike pålegg fra arbeidstilsynet, enklere HMS-tiltak og mindre justeringer av lokalene. Det foreslås derfor at Oppvekst og kultur tildeles investeringsmidler som kan benyttes til disse formålene. Det forventes å ha positiv effekt på arbeidsmiljøet å kunne ta tak i slike mindre forhold med en gang det oppstår behov. Av prosjekter som planlegges løst med midler fra en slik pott er bl.a. nytt inventar til bibliotekets ungdomsavdeling, nye salgsautomater ved kinoen, ny informasjonsplattform for kino- og arrangementsavdelingen og en liten hjullaster til snøbrøyting ved Vestmyra skole.

Tråkkemaskin Valnesfjord

Tråkkemaskinen i Valnesfjord er gammel og dyr i drift. Ved innkjøp av ny tråkkemaskin vil det bli søkt et samarbeid med Valnesfjord helsesportsenter (VHS) der kommunen eier maskinen, mens VHS betaler for leie av tråkkemaskinen samt oppbevarer denne innomhus. Det er viktig for kommunen å ha eierskapet til maskinen slik at den kan flyttes til andre deler av kommunen ved spesielle behov. Sambruk med VHS vil totalt sett gi lavere driftsutgifter pga. færre antall km i kommunal regi, ettersom VHS også vil kjøre opp løyper. I tillegg vil en ny maskin gi lavere generelle drifts- og vedlikeholdsutgifter.

Grunnundersøkelser

Skjerpede krav fra NVE nødvendiggjør omfattende grunnundersøkelser i forbindelse med arbeid med reguleringsplaner og klargjøring av arealer for salg.

Småprosjekter Plan/utvikling

Det er avsatt et årlig beløp i økonomiplanperioden til dekning av utgifter ved skilting av nye vegnavn og øvrige løpende behov for skilting. Det er behov for å fornye basestasjonen for oppmåling, og skjerpede krav for håndtering av fallvilt krever nytt utstyr i form av henger med kapell og vinsj.

Rassikring Farvikbekken

Kommunen skal i samarbeid med NVE skal delfinansiere sikringstiltak i området rundt deler av Farvikbekken. Prosjektet er kostnadsberegnet til 9 mill. kr fordelt over to år. Kommunens andel er 20 % av den totale kostnaden (1,8 mill. kr). Kommunens andel anslås for 2016 til å være kr. 1,2 mill. mens for 2017 beregnes andelen til kr. 0,6 mill. Arbeidet er i gang etter planen.

Nordvika bade- og friluftsområde

Kommunestyret besluttet i møte 12.11.2015 å oppgradere Nordvika bade- og friluftsområde ift. universell utforming, inngjerding mot togsquinnene og toalettfasiliteter. Investeringsrammen på prosjektet angir et maksimumsbeløp, og det forutsettes at det søkes tilskuddsmidler i størst mulig utstrekning.

Lyspunkter strandpromenaden

Det er betydelige skader og mangler på belysningen langs strandpromenaden. Fra Bygdetunet og frem til Coop Mega er lysene oppgradert, mens strekningen fra Fridahls møbelhus og frem til Brygga hotell gjenstår.

Aksjon skoleveg – trafiksikkerhetsmidler

Det er avsatt en årlig egenandel på 0,2 mill. kr. til trafiksikkerhetsprosjekter hvor det søkes/tildeles midler fra fylkeskommunen.

IT-utstyr

Det er utarbeidet en detaljert plan som innbefatter nyanskaffelser av maskinvare, programvare og nettverkskomponenter. Dette for å sikre nødvendig kvalitet i nettverk og serverpark. Leasingavtalen på IT-bilen utløper, og det vurderes som lønnsomt for kommunen å kjøpe ut bilen for kr 140 000,- fremfor å levere den inn og lease ny bil. Bilen har en del småskader som vil gi stort fratrekk i innbytteprisen, men disse skadene har ingen betydning for kommunenes bruksverdi av bilen.

Som en del av IT-investeringene foreslås det å investere i et nytt nødstrømsaggregat. Virksomheter som er kritisk avhengige av elektrisitet må ha egen beredskap for å ivareta behovet for nødstrøm. En av de største utfordringene for krisehåndteringen hos kommunene er bortfall av strøm, telefon og internett. Øvrige utfordringer som følge av strømsvikten kan i stor grad løses dersom en har tilgang til nødstrøm. Alle kommunens virksomheter bruker databehandling i sin daglige tjenesteproduksjon, og bortfall av strøm vil raskt få store konsekvenser for de fleste av enhetene. Langvarig strømbrudd vil kunne få omfattende konsekvenser for liv og helse, økonomi og viktige samfunnsfunksjoner. Tilgang til elektroniske arkiv, servere og elektroniske hjelpemidler kan sikres ved hjelp av nødstrøm. Det samme gjelder lys og oppvarming til lokaler for krisehåndtering.

Et nødstrømsaggregat for administrasjonsbygget vil dekke behovet for nødstrøm til kriseledelse, IT og evakueringslokaler. Tilgang til strøm, IT-systemer og telefoni er nødvendig for å kunne utføre nødvendig kriseledelse. Det er særlig i helse- og omsorgstjenestene at det er fare for liv og helse ved at pasientjournaler ikke er tilgjengelige. Også for skoler og barnehager vil behovet for kommunikasjon mot foreldre vektles høyt på listen over kritiske funksjoner. Økt pågang på servicetorget vil være en konsekvens av dette, slik at informasjonsbehovet må kunne dekkes gjennom sentrale systemer lokalisert i administrasjonsbygget. Om vinteren er manglende oppvarming en vesentlig trussel. Mange hjem blir kalde, mørklagte og uten varmt vann, og det kan bli behov for forpleining og innkvartering av utsatte grupper og/eller områder. Det må påregnes behov for evakuering ved langvarig strømbrudd. Fauske kommune har i dag ikke lokaler med tilgang til nødstrøm som kan brukes til evakueringslokaler. Ved etablering av nødstrøm i hele administrasjonsbygget, kan bygget også benyttes som alternativt evakueringslokale ved langvarige strømbortfall. Det tenkes en løsning der aggregatet plasseres ved siden av bygget, slik at det relativt raskt vil kunne flyttes ved behov.

Fauske kirkelige fellesråd

Investeringsprosjekter som ønskes gjennomført i 2017 er rehabilitering av gjerder, maling av kirka i Sulitjelma, nytt orgel i Valnesfjord kirke, reparasjon av adkomstområde ved Erikstad kirkegård, nytt tak på kapellet i Sulitjelma samt energieffektive varmepumper i kirkene.

6.2 Investeringer VA-området

Vann

Iht. hovedplan for vann er det avsatt 7,0 mill. kr i investeringsbudsjettet. Tabell 42 gir en oversikt over prosjekter som er planlagt gjennomført i 2017.

Tabell 42 – Prosjekt vann 2017

Sammenkoble vannledning øvre/nedre Tortenli	1.800 000
Rehabilitering vannledning Sjønståveien	575 000
Rehabilitering vannledning Fagerli	575 000
Rehabilitering vannledning Bjørkveien	1 450 000
Ny vannledning Strømhaug Valnesfjord. Noe etterarbeid gjenstår	100 000
Sanering kummer Fauske	1 500 000
Ombygging ventilhus Bremsebakken	1 000 000
Sum ramme – Vann 2017	7 000 000

Avløp

Iht. hovedplan for avløp er det avsatt 3,0 mill. kr i investeringsbudsjettet. Prosjekter som planlegges gjennomført i 2017 fremgår av tabell 43:

Tabell 43 – Prosjekt avløp 2017

Rehabilitering avløp Sjønståveien	750 000
Rehabilitering avløp Bjørkveien	1 000 000
Rehabilitering pumpestasjoner/fjernovervåking	1 250 000
Sum ramme – Avløp 2017	3 000 000

6.3 Egenkapitaltilskudd KLP

Medlemmer i KLP plikter å betale egenkapitaltilskudd i den utstrekning det er nødvendig for å gi selskapet tilfredsstillende soliditet. Tilskuddet fastsettes i forhold til premien og beregnes av KLPs styre for det enkelte kalenderår.

Egenkapitalinnskuddet skal føres i investeringsregnskapet som kjøp av andeler og kan ikke lånefinansieres. I økonomiplanperioden foreslås egenkapitaltilskuddet finansiert med salg av næringseiendom. Egenkapitaltilskuddet har de seneste årene ligget på rundt 1,5-1,7 mill. kr.

Tabell 44 – Egenkapitaltilskudd KLP (i kr)

	Budsjett 2017	Økonomiplan			Budsjett 2016
		2018	2019	2020	
Egenkapital tilskudd KLP	2 400 000	2 400 000	2 400 000	2 400 000	2 273 599
Overført fra driftsregnskap	-2 400 000	-2 400 000	-2 400 000	-2 400 000	-2 273 599
Netto	0	0	0	0	0

6.4 Husbankens videreformidlingslån

Utgifter og inntekter vedrørende videreutlånsordningene gjennom Husbanken skal føres i investeringsregnskapet. Denne ordningen er selvfinansierende og medfører ingen reelle utgifter eller inntekter for kommunen, da utgiftene dekkes av låntakerne.

Tabell 45 – Husbankens videreformidlingslån (i kr)

	Budsjett 2017	Økonomiplan			Budsjett 2016
		2018	2019	2019	
Utlån	12 000 000	12 000 000	12 000 000	12 000 000	12 000 000
Bruk av lån	-12 000 000	-12 000 000	-12 000 000	-12 000 000	-12 000 000
Avdrag på lån	2 000 000	2 000 000	2 000 000	2 000 000	5 000 000
Mottatte avdrag på utlån	-2 000 000	-2 000 000	-2 000 000	-2 000 000	-2 000 000
Netto	0	0	0	0	0

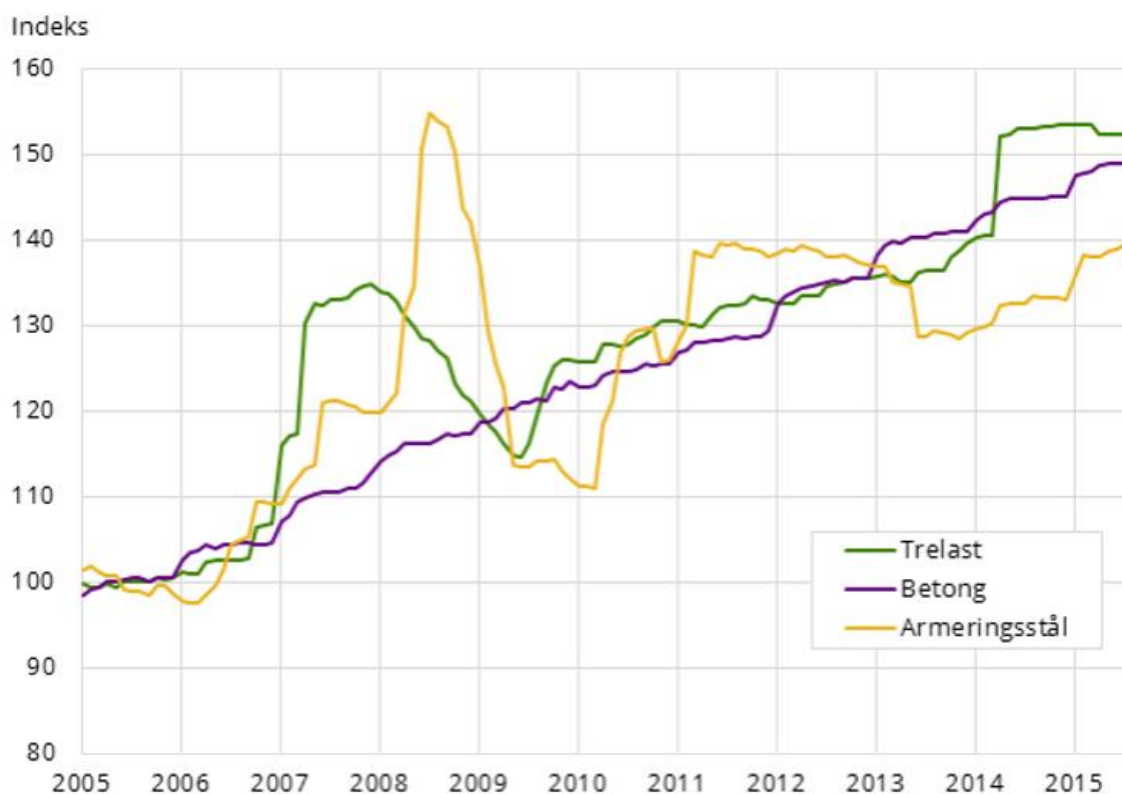
7.0 Andre områder

7.1 Fauske Eiendom KF

Fauske Eiendom KF skal et redskap for gjennomføring av Fauske kommunes eiendomspolitiske målsetninger, og skal sikre at kommunen har hensiktsmessige bygg for sin virksomhet og tjenesteyting. Eiendomsforetaket skal sørge for effektiv ivaretagelse av bygningene og forestå forvaltning, drift, vedlikehold og utvikling (FDVU). Gjennom rehabilitering av eiendommene, skal Fauske Eiendom KF sørge for at eiendomsmassen utvikles i samsvar med kommunens forutsetninger for et godt servicenivå.

Det er en tredeling av rollene i eiendomsforvaltningen; eier, bruker og forvalter. Kommunestyret har eierrollen, fagetatene tar seg av brukerrollen og Fauske Eiendom KF er forvalter. Bruksavtalen, FDVU avtale for eiendom, bygg og anlegg for kommunale bygg i Fauske kommune, omfatter alle eide formålsbygg. Retningslinjer for forvaltningen skjer etter prinsipper styrt fra Norsk Standard NS 3454. Bruksavtalen er basert på kostnadsdekkende husleie (i 2013 satt til 850 kr/kvm) og NS 3454. Kostnadsdekkende husleie skal reguleres årlig i forhold til konsumprisindeksen. Denne reguleringen ble ikke ivare tatt i 2014, 2015 eller 2016. Dette medfører at midler til vedlikehold av formålsbygg reduseres, og at de generelle driftskostnadene øker som følge. Figuren nedenfor viser utviklingen av materialkostnader de siste ti år.

Figur 30 – Prosentvis endring av byggekostnadene fra 2005 til 2015

Hovedprioriteringer 2017

For å senke kommunens totale kostnader vil en av hovedoppgavene for eiendomsforetaket være å redusere kommunens arealbruk. Dette vil i første omgang være basert på å redusere innleid

areal, og å utnytte eid areal bedre. Bedre utnyttelse av arealene på Helsetunet vil prioriteres også kommende år.

Energiforbruk og energiøkonomiske tiltak vil være en prioritert oppgave. Dette reduserer faste kostnader og frigir midler til vedlikeholdstiltak som igjen vil redusere faste kostnader.

Arbeidet med ny renholdsplan og bruk av «Jonatan Clean», som er en moderne databasert renholdsplan, er til stor hjelp for å ivareta renholdsarbeidet godt og ikke minst for å ha god kontroll på renholdskostnadene. I løpet av 2017 antar vi at innkjøringsproblemene er unnagjort, og verktøyet da skal fungere etter intensjonen.

Arbeid med helse, miljø og sikkerhet samt reduksjon av sykefravær vil alltid være prioriterte oppgaver for Fauske Eiendom KF.

Digitalisering

Kommunens FDVU-verktøy «Facilit» er i bruk og er et viktig verktøy for driftskontrollopgaver og vedlikeholdsplanlegging. Programvaren har en «help-desk»-funksjon hvor alle feil og mangler ved byggene skal rapporteres inn.

Digitalisering av tegninger over kommunens eiendommer er en prioritert oppgave. Digitale tegninger skal være en støtte for renholdsplanlegging og endringsarbeider på byggene, så vel som ved beregninger av bruksarealer og forbruk innenfor arealene. Riktig tegningsgrunnlag er også viktig i forhold til dokumentasjon for brannforebyggende tiltak. Digitaliseringen er på det nærmeste ferdig.

Boligkontorets oppgave er å samhandle med øvrige enheter ved tildeling av kommunal gjennomgangsbolig og startlån, dette for å tildele rett bolig til rett søker. Et viktig arbeid her er «samhandlingsavtaler» med helse og omsorg samt oppvekst og kultur. Det skal i tillegg være ekstra fokus på barn ved tildeling av disse tjenestene. Boligkontorets vedlikeholdsaktivitet vil i 2017 i all hovedsak bli konsentrert om å tilføre de kommunale boligene tiltrengt oppgradering, med spesiell vekt på klimaskall.

Budsjett 2017

Budsjettet som er ordnet etter FDVU-prinsipper med forvaltning, drift, vedlikehold og utvikling som hovedelementer, er delt opp i prosessnumre som angir type aktivitet innenfor de forskjellige hovedelementer.

Det er i tillegg utarbeidet et budsjett for FDVU som er delt inn etter hovedprinsippene i NS 3454. Totalt kommunalt eid areal er nå på ca. 52 000 kvm, noe som skal gi FDVU-kostnader på i overkant av 47 mill. kr.

Vedlikeholdsetterslep

Når budsjetttramme er satt til 36 mill. kr tilsier dette at kommunen opparbeider seg et vedlikeholdsetterslep på ca 10 mill. kr per år. Vedlikeholdsetterslep er således også eskalerende, og vil over en treårsperiode utgjøre ca. 36 mill. kr.

Drift

Drift er redusert til et minimum. Dette betyr at deler av anleggene, heis, ventilasjon, elektro kan være ute av drift deler av året. Tiltak som har med sikkerhet å gjøre blir ivaretatt.

Utvikling

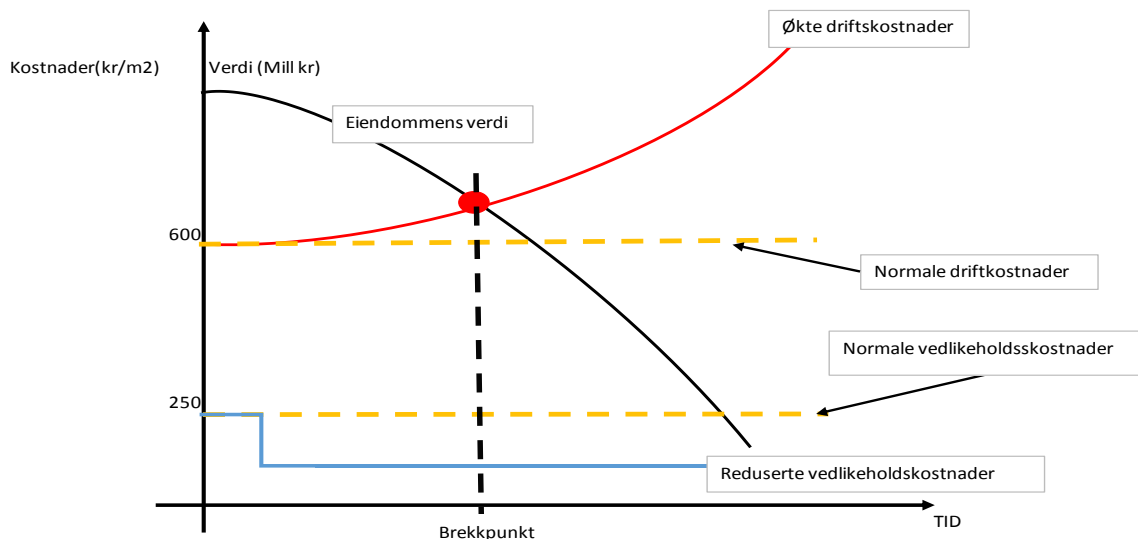
Kun direkte pålegg fra myndigheter blir utført.

Vedlikehold

Vedlikeholdsmidlene er redusert til kun å gjelde tiltak som hindrer skade på byggene. Reduserte vedlikeholdskostnader gir høyere driftskostnader på sikt.

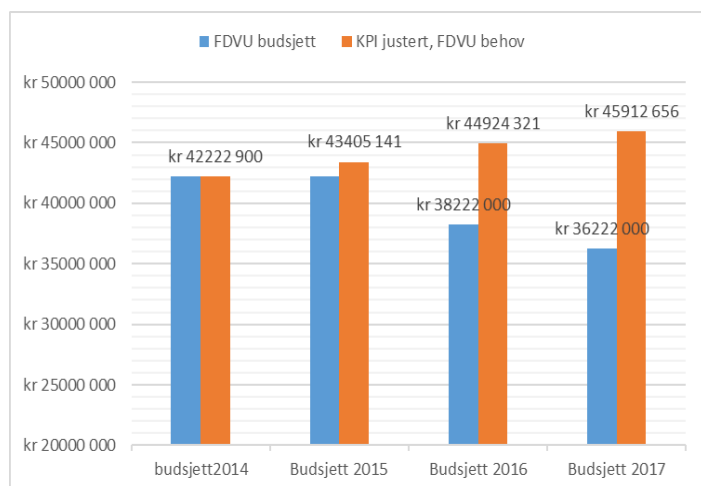
Hva som skjer med byggene og kommunens økonomi når vedlikeholdsmidler reduseres er illustrert i figuren nedenfor. Figuren viser forholdet mellom innsparing av vedlikeholdsmidler, økte driftskostnader og reduksjon av bygningens verdi. For lite midler til vedlikehold vil i en kortere periode gi innsparinger for byggeier, men etter en tid vil driftskostnaden øke og bli større enn innsparingene (brennpunkt). De antatte innsparinger blir til ekstra faste kostnader som er svært vanskelige å redusere. Samtidig vil bygningens verdi forringes. Nye investeringer med stor belastning på den kommunale økonomien må til, noe som kunne vært unngått med målrettet og tilstrekkelige vedlikeholdsmidler. Byggene blir «forbruksvarer», og vil ikke kunne opprettholde sin opprettholde sin funksjon.

Figur 31 – Hva skjer med byggene og kommunens økonomi når vedlikeholdsmidler reduseres

Figur 32 viser utviklingen av tilførte midler til FDVU de siste tre år i forhold til behovet og reelle kostnader. Differansen vil være opparbeiding av vedlikeholdsetterslep.

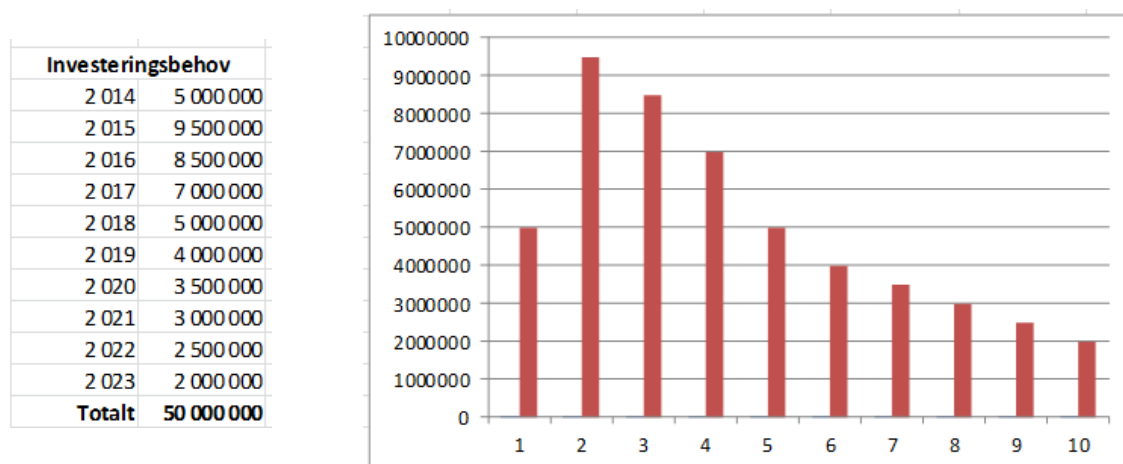
Figur 32 – Opparbeidet vedlikeholdsetterslep

Investeringer/ekstra vedlikeholdsmidler

Kommunestyret vedtok i sak 43/13, 20.6.2013, ekstra vedlikeholdstilskudd på 50 mill. kr fordelt gjennom en 10-årsperiode. Bruk av vedlikeholdsmidler samsvarer ikke helt med årsavslutningene, dette fordi vedlikeholdsprosessene flyter kontinuerlig gjennom årene. Det er derfor viktig at de midler som ikke er brukt inneværende år overføres til kommende år, da disse kan være forpliktet eller forventet.

Figur 33 – Profil på bruk av ekstra vedlikeholdsmidler

Tiltak budsjett 2017

- Husleie fra Fauske kommune reduseres med 2 mill. kr i forhold til 2016.

Tabell 46 – Tiltak 2017 for Eiendomsforvaltning (i kr)

Tiltak	2017	2018	2019	2020
Eiendomsforvaltning				
Redusert overføring til Fauske eiendom	-2 000 000	-2 000 000	-2 000 000	-2 000 000
Sum tiltak eiendomsforvaltning	-2 000 000	-2 000 000	-2 000 000	-2 000 000

Budsjett 2017

Budsjettet for 2017 fremgår av vedlegg 7. Kommunen har i tillegg innleide arealer, og disse er ikke en del av FDVU-budsjettet.

7.2 Fauna KF

Fra etableringen i 2005, og frem til 2008 var foretaket bemannet med én person i fast 100 % stilling. Derfra har det vært viktig å styrke Fauna KF med ulik kompetanse. I dag har foretaket 2 ansatte i fast stilling og 2 prosjektstillinger. For å være i stand til å påta seg oppgaver av et visst omfang, er det avgjørende at Fauna KF besitter både kompetanse og økonomisk forutsigbarhet. Dermed kan foretaket bidra til at Fauske får styrket næringsarbeidet og dermed utviklet nye arbeidsplasser. Gjennom godt samarbeid, langsiktig målsettinger og ufortrødent arbeid, bidrar Fauna KF til å utvikle eksisterende næringsliv, samt opprette nye og varige arbeidsplasser i kommunen.

I tiden framover, vil det fortsatt være viktig å ha et styrket Fauna KF, slik at Fauske kan ha en aktiv rolle i arbeidet med å styrke lokalt næringsliv. Som bindeledd mellom ulike næringsaktører og det offentlige, kan Fauske ha mulighet til å få tilført ny aktivitet. Når Fauske settes på kartet, både nasjonalt og internasjonalt, gir vi mulighet til å skape nye arbeidsplasser i tillegg til at etablerte bedrifter styrkes. Fauna KF har også påtatt seg en rolle overfor regionen, der enkeltkommuner ikke har mulighet å gjennomføre oppdrag. Dette styrker både Fauna KF og Fauske i det regionale næringsarbeidet.

I 2016 har Fauna KF hatt ulike prosjekter. Prosjekt for framtidig mineralutvinning i Sulitjelma og prosjektet Sjunkhatten folkehøgskole går fortsatt. I tillegg vil det fremover bli jobbet aktivt med å se på Fauske som lokaliseringssted for datasenter. Dette arbeidet vil bli ivaretatt som en del av mineralprosjektet. Videreføring av arbeidet med Fauske som trafikalt knutepunkt med utvidelse av dagens godsterminal, der omlegging av RV 80 og E6 vil også være sentralt i det videre arbeidet. Disse punktene samsvarer med strategiplan vedtatt. Av kommunestyret i 2016.

Dette er strategisk viktige prosjekt med planer som omfatter både etablering av nye arbeidsplasser, og styrking av allerede eksisterende virksomheter i Fauske. For å lykkes med dette arbeidet må man evne til å sette langsiktige mål og ha stayer-evne. Derfor er heller ikke disse prosjektene tidsavgrenset. Men ved bruk av betydelige menneskelige ressurser, både i og utenfor Fauna KF i form av frivillighet, forventes måloppnåelse og positive resultat.

Fauna har hatt prosjektansvar for etablereropplæringen Start Opp Salten, der det ble avsluttet kurs på våren, og nytt kull deltakere startet på høsten. Utover dette er Fauna delaktig i flere ulike prosjekt eller satsinger for å få etableringer i kommunen.

For å oppnå ønsket resultat, er det avgjørende at vi klarer å holde stø kurs med de prosjektene som er i gang. I tillegg er det avgjørende i tiden framover å se på nye muligheter som kan bidra til utvikling av kommunen. Skal vi få økt tilflytting trengs økt tiltrekningskraft. Til det trengs ambisjoner for å nå større mål. Utrekningsarbeid og kvalitetssikring til etablering av datapark vil være é av strategiene i den retning.

For å opprettholde planlagt aktivitet, er det viktig at Fauna KF har finansiering som tilsvarer denne. Samtlige prosjekt har ekstern finansiering. Før det settes i gang ytterligere nye, må finansiering være på plass.

Lønn og honorar.

Ved utgangen av 2016 har Fauna KF 4 stillinger (tre i 100% og én i 40%). For 2017 vil behovet for økt aktivitet og kompetanse bety en styrking av staben. Organisasjonen nyter godt av den brede og særskilte kompetansen hos ansatte, som bidrar til å styrke de ulike prosjektene, ettersom de ansatte utfyller hverandre på en god måte.

Konsulenttjenester

Fauna KF har også i år prosjektledelse for Start Opp Salten 2016/2017. Dette er gründeropplæring som er kommet i stand gjennom et samarbeid mellom de ni Saltenkommunene. Her vil det være behov for kjøp av konsulenttjenester. Også andre prosjekt eller oppgaver som Fauna KF pålegges av eier, gir behov for kjøp av ulike kompetansetjenester.

Inntekter

For 2017 er Fauna KF, som tidligere år, avhengig av kommunalt tilskudd for å holde et tilfredsstillende aktivitetsnivå på den daglige driften. For å få ekstra fart i ny og etablert næring i Fauske, er det førsteprioritet å få en god oversikt over disponering av næringsfondet. Slik situasjonen har vært i 2016, der næringsfondet ikke har frie midler til disposisjon, er det krevende å skulle stimulere til ny næringsaktivitet i Fauske.

Med god økonomistyring har Fauna KF finansiert den daglige driften med dagens tilskuddsramme. Ved god oversikt og disponering av næringsfondet, samt at man øremerker midler til næringsutvikling, vil dette være med på å gi Fauna KF et større handlingsrom i jobben for å utvikle næringslivet i Fauske. Totalt budsjett er i underkant av 5 mill. kr. Av dette er ca. 35 % av inntektene eksterne tilskudd, utover driftstilskudd.

Budsjett 2017

Driften av Fauna KF dekkes over næringsfondet. For 2017 foreslås det et driftstilskudd på 2,7 mill. kr, tilskudd til mineralprosjektet på kr 500 000,-, tilskudd til prosjekt datapark på kr 500 000,- og tilskudd til prosjektstilling ifm. Sjunghatten Folkehøgskole på kr 100 000,-. I tillegg foreslås det for 2017 å sette av kr 600 000,- i en pott som øremerkes tilskudd til næringsutvikling, jf. kapittel 7.

7.3 Næringsfondet

Det har så langt i 2016 ikke vært frie midler til disposisjon på næringsfondet. Derfor er det i løpet av høsten 2016 foretatt en gjennomgang av alle prosjekt som har fått støtte innvilget fra næringsfondet, men som ikke er kommet til utbetaling ennå. Tabellen nedenfor viser beholdningen for næringsfondet og hvilke prosjekter som har fått støtte, og når disse forventes å komme til utbetaling.

Rådmannen foreslår at det for 2017 settes av kr 600 000,- i en pott som øremerkes tilskudd til næringsutvikling. Innenfor denne rammen forestår Fauna KF saksbehandling av søknader om

støtte til næringsutvikling. Sakene legges på vanlig måte frem for formannskapet til beslutning. Økonomiavdelingen administrerer næringsfondet.

Tabell 47 viser oversikt over prosjekter som foreslås finansiert over næringsfondet i 2017.

Tabell 47 – Næringsfondet 2017

	Budsjett 2016		Budsjett 2017	Budsjett 2018	Budsjett 2019
Inngående beholdning per 01.01.2016	1 481 046		-161 123	193 411	-152 055
Konsesjonsavgifter	5 064 534		5 064 534	5 064 534	5 064 534
Beregnete renter	40 000		40 000	40 000	40 000
Tilskudd Fauske Næringsforum	-300 000		-300 000	-300 000	-300 000
Delegerte saker	-50 000		-50 000	-50 000	-50 000
Tilskudd Fauna KF	-2 700 000		-2 700 000	-2 700 000	-2 700 000
Tilskudd Mineralprosjektet Fauna KF	-500 000		-500 000	-500 000	-500 000
Tilskudd Datapark Fauna KF	-500 000		-500 000	-500 000	-500 000
Vedtak i formannskapet 2015	-140 000				
Vedtak i formannskapet 2016	-400 000				
Skilting nye veinavn (rest fra 2013, 2014 og 2015)	-150 000				
Skilting/trafiksikkerhetstiltak (inkl. rest fra 2015)	-118 895				
Prosjektstilling matrikkel (inkl. rest fra 2015)	-1 092 904				
Hovedinnfallaport Sjunghatten Nasjonalpark	-90 000				
Komtek	-70 000				
Planarbeid RV80 Vestmyra-Klungset				-500 000	
Planarbeid iht. planstrategi (inkl. rest fra 2015)	-634 904				
Gatevarme i sentrum				-300 000	
Sjunghatten Folkehøgskole			-100 000		-500 000
Tilskudd til næringsutvikling			-600 000	-600 000	-600 000
Utgående beholdning	-161 123		193 411	-152 055	-197 521

Vedtak i formannskapet

Bevilget

Utbetalt

Rest Kommentarer

2015

Sjønstå gård	200 000	60 000	140 000	Kr 200 000,- per år i 2015 og 2016
--------------	---------	--------	---------	------------------------------------

2016

Landbruksplan -ressurskartlegging og motivasjonsarbeid	350 000	250 000	100 000	
Sjunghatten Folkehøgskole	100 000		100 000	
Sjønstå Gård	200 000		200 000	
Sum			400 000	

2018

Planarbeid RV80 Vestmyra-Klungset	500 000		500 000	Vedtak fra 2013
Gatevarme i sentrum	300 000		300 000	Vedtak fra 2013
Sum			800 000	

2019

Sjunghatten Folkehøgskole	500 000		500 000	Garanti - vedtak fra 2013
---------------------------	---------	--	---------	---------------------------

VEDLEGG

Vedlegg 1 - Hovedoversikt drift

	Økonomiplan 2017-2020				Budsjett 2016	Regnskap 2015
Linjenavn	Budsjett 2017	Budsjett 2018	Budsjett 2019	Budsjett 2020		
Brukerbetalinger	-27 332 946	-28 715 046	-29 520 609	-30 350 344	-26 609 124	-25 137 748
Andre salgs- og leieinntekter	-56 672 140	-58 035 617	-60 122 470	-61 576 554	-53 965 038	-47 819 631
Overføringer med krav til motytelse	-68 206 306	-68 504 781	-68 388 233	-68 665 877	-67 332 940	-69 782 818
Rammetilskudd	-277 231 000	-285 547 930	-294 114 368	-302 937 799	-273 731 000	-252 642 403
Andre statlige overføringer	-35 547 000	-35 547 000	-35 547 000	-35 547 000	-30 564 000	-37 527 234
Andre overføringer	-37 447 046	-37 605 507	-37 768 723	-37 936 835	-31 039 046	-38 389 210
Skatt på inntekt og formue	-236 596 277	-243 694 165	-251 004 990	-258 535 140	-228 196 277	-238 902 617
Eiendomsskatt	-45 750 000	-45 750 000	-45 750 000	-45 750 000	-48 750 000	-44 288 969
Andre direkte og indirekte skatter	0	0	0	0	0	0
SUM DRIFTSINNTEKTER (B)	-784 782 715	-803 400 046	-822 216 393	-841 299 549	-760 187 425	-754 490 630
Lønnsutgifter	412 908 391	422 005 016	430 891 709	439 237 080	390 931 605	386 134 337
Sosiale utgifter	72 323 927	72 257 600	72 055 951	71 640 231	72 752 935	72 330 577
Kjøp av varer og tjenester som inngår i komm tjenesteprod	84 589 340	86 092 569	86 228 886	87 921 195	87 421 666	95 224 340
Kjøp av varer og tjenester som erstatter komm tjprod	110 535 994	116 062 793	118 964 358	121 343 648	110 127 902	111 086 969
Overføringer	56 536 940	59 335 089	60 559 458	61 623 630	59 817 715	71 544 912
Avskrivninger	36 147 706	36 147 706	36 147 706	36 147 706	23 597 706	34 145 047
Fordeelte utgifter	-1 251 191	-3 687 942	-3 781 193	-4 321 993	-1 372 191	-4 808 499
SUM DRIFTSUTGIFTER (C)	771 791 107	788 212 831	801 066 875	813 591 497	743 277 338	765 657 683
BRUTTO DRIFTSRESULTAT (D = B-C)	-12 991 608	-15 187 215	-21 149 518	-27 708 052	-16 910 087	11 167 053
Renteinntekter, utbytte og eieruttak	-9 775 000	-9 775 000	-9 775 000	-9 775 000	-9 775 000	-9 306 191
Gevinst på finansielle instrumenter	-1 500 000	-1 500 000	-1 500 000	-1 500 000	-1 500 000	-383 058
Mottatte avdrag på utlån	0	0	0	0	0	0
SUM EKSTERNE FINANSINNTEKTER (E)	-11 275 000	-11 275 000	-11 275 000	-11 275 000	-11 275 000	-9 689 249
Renteutgifter, provisjoner og andre finansutgifter	25 014 246	26 196 208	28 678 329	31 408 662	24 225 003	17 962 610
Tap på finansielle instrumenter	0	0	0	0	0	0
Avdrag på lån	33 788 178	34 801 823	38 282 005	42 110 206	26 039 000	22 408 890
Utlån	0	0	0	0	0	0
SUM EKSTERNE FINANSUTGIFTER (F)	58 802 424	60 998 031	66 960 334	73 518 868	50 264 003	40 371 500
RESULTAT EKSTERNE FINANSIERINGSTRANSAKSJONER	47 527 424	49 723 031	55 685 334	62 243 868	38 989 003	30 682 251
Motpost avskrivninger	-36 147 706	-36 147 706	-36 147 706	-36 147 706	-23 597 706	-34 145 047
NETTO DRIFTSRESULTAT (I)	-1 611 890	-1 611 890	-1 611 890	-1 611 890	-1 518 790	7 704 257
Bruk av tidligere års regnskapsmessig mindreforbruk	0	0	0	0	0	0
Bruk av disposisjonsfond	0	0	0	0	0	0
Bruk av bundne fond	-1 538 110	-1 538 110	-1 538 110	-1 538 110	-3 158 110	-22 345 394
Bruk av likviditesreserve	0	0	0	0	0	0
SUM BRUK AV AVSETNINGER (J)	-1 538 110	-1 538 110	-1 538 110	-1 538 110	-3 158 110	-22 345 394
Overført til investeringsregnskapet	2 400 000	2 400 000	2 400 000	2 400 000	0	1 500 000
Dekning av tidligere års merforbruk	0	0	0	0	3 176 900	5 913 990
Avsetninger til disposisjonsfond	0	0	0	0	0	4 089 388
Avsetninger til bundne fond	750 000	750 000	750 000	750 000	1 500 000	2 827 735
Avsetninger til likviditetsreserven	0	0	0	0	0	0
SUM AVSETNINGER (K)	3 150 000	3 150 000	3 150 000	3 150 000	4 676 900	14 331 113
REGNSKAPSMESSIG MER- MINDREFORBRUK (L = I+J-K)	0	0	0	0	0	-310 024

Vedlegg 2 - Budsjettskjema 1A

(Driftsbudsjettet totalt)

	Økonomiplan 2017-2020				Budsjett 2016	Regnskap 2015
Linjenavn	Budsjett 2017	Budsjett 2018	Budsjett 2019	Budsjett 2020		
Skatt på inntekt og formue	-236 596 277	-243 694 165	-251 004 990	-258 535 140	-228 196 277	-238 902 617
Ordinært rammetilskudd	-277 231 000	-285 547 930	-294 114 368	-302 937 799	-273 731 000	-252 642 403
Skatt på eiendom	-45 750 000	-45 750 000	-45 750 000	-45 750 000	-48 750 000	-44 288 969
Andre direkte eller indirekte skatter	0	0	0	0	0	0
Andre generelle statstilskudd	-35 547 000	-35 547 000	-35 547 000	-35 547 000	-30 564 000	-37 527 234
Sum frie disponible inntekter	-595 124 277	-610 539 095	-626 416 358	-642 769 939	-581 241 277	-573 361 223
Renteinntekter og utbytte	-9 775 000	-9 775 000	-9 775 000	-9 775 000	-9 775 000	-9 306 191
Gevinst på finansielle instrumenter	-1 500 000	-1 500 000	-1 500 000	-1 500 000	-1 500 000	-383 058
Renteutgifter provisjoner og andre finansutgifter	25 014 246	26 196 208	28 678 329	31 408 662	24 225 003	17 962 610
Tap på finansielle instrumenter	0	0	0	0	0	0
Avdrag på lån	33 788 178	34 801 823	38 282 005	42 110 206	26 039 000	22 408 890
Netto finansinntekter/-utgifter	47 527 424	49 723 031	55 685 334	62 243 868	38 989 003	30 682 251
Dekning av tidl års regnsk merforbruk	0	0	0	0	3 176 900	5 913 990
Til bundne avsetninger	750 000	750 000	750 000	750 000	1 500 000	2 827 735
Til ubundne avsetninger	0	0	0	0	0	4 089 388
Bruk av tidl års regnsk mindreforbruk	0	0	0	0	0	0
Bruk av ubundne avsetninger	0	0	0	0	0	0
Bruk av bundne avsetninger	-1 538 110	-1 538 110	-1 538 110	-1 538 110	-3 158 110	-22 345 394
Netto avsetninger	-788 110	-788 110	-788 110	-788 110	1 518 790	-9 514 281
Overført til investeringsbudsjettet	2 400 000	2 400 000	2 400 000	2 400 000	0	1 500 000
Til fordeling drift	-545 984 963	-559 204 174	-569 119 134	-578 914 181	-540 733 484	-550 693 253
Sum fordelt til drift fra skjema 1B	545 984 963	559 204 174	569 119 134	578 914 181	540 733 484	550 383 229
Merforbruk/mindreforbruk	0	0	0	0	0	-310 024

Vedlegg 3 - Budsjettskjema 1B

(Budsjettskjema 1A fordelt per enhet)

		Økonomiplan 2017-2020				Budsjett 2016
		Budsjett 2017	Budsjett 2018	Budsjett 2019	Budsjett 2020	
Politisk virksomhet	Sum inntekter	-124 843	-124 843	-124 843	-124 843	-81 363
	Sum utgifter	9 555 617	9 807 686	9 946 973	10 089 506	9 454 063
	Netto	9 430 774	9 682 843	9 822 130	9 964 663	9 372 700
Rådmannens stab	Sum inntekter	-4 427 863	-4 408 363	-4 402 863	-4 402 863	-4 585 526
	Sum utgifter	34 881 631	35 779 685	36 540 825	37 376 812	33 583 113
	Netto	30 453 768	31 371 322	32 137 962	32 973 949	28 997 587
Kultur	Sum inntekter	-6 675 733	-6 765 470	-6 857 900	-6 953 104	-6 974 306
	Sum utgifter	22 800 819	23 480 007	23 984 298	24 496 227	23 065 629
	Netto	16 125 086	16 714 537	17 126 398	17 543 123	16 091 323
Vei og gatelys	Sum inntekter	-1 764 299	-1 764 299	-1 764 299	-1 764 299	-1 971 580
	Sum utgifter	9 631 383	9 988 015	10 200 031	10 412 940	9 838 494
	Netto	7 867 084	8 223 716	8 435 732	8 648 641	7 866 914
Bygg-eiendom-Idrett	Sum inntekter	0	0	0	0	0
	Sum utgifter	36 150 904	38 058 449	39 059 910	39 881 108	38 150 904
	Netto	36 150 904	38 058 449	39 059 910	39 881 108	38 150 904
Plan utvikling	Sum inntekter	-11 816 743	-12 232 516	-12 391 932	-12 556 131	-15 067 452
	Sum utgifter	19 317 520	20 931 416	21 398 760	21 829 317	21 167 131
	Netto	7 500 777	8 698 900	9 006 828	9 273 186	6 099 679
Skoler	Sum inntekter	-17 109 184	-17 795 048	-17 883 488	-17 974 580	-18 092 605
	Sum utgifter	136 815 746	139 512 828	142 546 173	145 695 452	133 097 702
	Netto	119 706 562	121 717 780	124 662 685	127 720 872	115 005 097
Barnehager	Sum inntekter	-8 904 059	-9 067 651	-9 236 152	-9 409 708	-10 020 395
	Sum utgifter	70 159 817	71 074 871	72 682 884	74 170 708	71 269 627
	Netto	61 255 758	62 007 220	63 446 732	64 761 000	61 249 232
Sykehjem	Sum inntekter	-28 784 382	-29 561 228	-30 168 440	-30 800 307	-29 023 665
	Sum utgifter	123 941 454	124 303 175	126 233 546	127 857 316	109 470 809
	Netto	95 157 072	94 741 947	96 065 106	97 057 009	80 447 144
Hjemmetjenesten	Sum inntekter	-20 622 238	-20 623 626	-20 807 701	-20 554 398	-17 877 826
	Sum utgifter	104 185 052	105 674 049	106 086 965	107 835 282	102 576 865
	Netto	83 562 814	85 050 423	85 279 264	87 280 884	84 699 039
Helse	Sum inntekter	-14 064 723	-14 176 834	-14 481 986	-14 916 072	-11 889 709
	Sum utgifter	49 823 635	51 421 410	52 526 272	54 074 888	46 203 012
	Netto	35 758 912	37 244 576	38 044 286	39 158 816	34 313 303
NAV	Sum inntekter	-696 231	-696 231	-696 231	-696 231	-4 083 053
	Sum utgifter	19 694 302	20 398 029	20 805 170	21 180 685	19 429 381
	Netto	18 998 071	19 701 798	20 108 939	20 484 454	15 346 328
Barne- og familieenheten	Sum inntekter	-46 613 355	-46 619 116	-46 625 050	-46 631 162	-44 288 883
	Sum utgifter	68 467 067	69 892 369	71 027 571	72 199 120	72 282 241
	Netto	21 853 712	23 273 253	24 402 521	25 567 958	27 993 358
Felles Fondsforv., selvkost mm.	Sum inntekter	-135 713 902	-103 124 733	-104 458 157	-105 844 919	-83 195 792
	Sum utgifter	137 877 571	105 842 143	105 978 798	104 443 437	98 296 668
	Netto	2 163 669	2 717 410	1 520 641	-1 401 482	15 100 876

Vedlegg 4 - Budsjettskjema 2A

	Økonomiplan 2017-2020				Budsjett 2016
Linjenavn	Budsjett 2017	Budsjett 2018	Budsjett 2019	Budsjett 2020	
Investeringer i anleggsmidler	227 745 000	311 200 000	155 700 000	105 200 000	356 350 000
Utlån og forskutteringer	12 000 000	12 000 000	12 000 000	12 000 000	12 000 000
Kjøp av aksjer og andeler	2 500 000	2 500 000	2 500 000	2 500 000	1 500 000
Avdrag på lån	2 000 000	2 000 000	2 000 000	2 000 000	2 000 000
Dekning av tidligere års udekket	0	0	0	0	0
Avsetninger	0	0	0	0	0
Årets finansierungsbehov	244 245 000	327 700 000	172 200 000	121 700 000	371 850 000
Bruk av lånemidler	-184 196 000	-220 960 000	-115 560 000	-75 160 000	-297 180 000
Inntekter fra salg av anleggsmidler	0	0	0	0	-4 000 000
Tilskudd til investeringer	-12 000 000	-42 000 000	-23 000 000	-23 000 000	0
Kompensasjon for merverdiavgift	-43 549 000	-60 240 000	-29 140 000	-19 040 000	-68 670 000
Mottatte avdrag på utlån og refusjoner	-2 000 000	-2 000 000	-2 000 000	-2 000 000	-2 000 000
Andre inntekter	0	0	0	0	0
Sum ekstern finansiering	-241 745 000	-325 200 000	-169 700 000	-119 200 000	-371 850 000
Overført fra driftsregnskapet	-2 500 000	-2 500 000	-2 500 000	-2 500 000	0
Bruk av tidligere års udisponert	0	0	0	0	0
Bruk av avsetninger	0	0	0	0	0
Sum finansiering	-244 245 000	-327 700 000	-172 200 000	-121 700 000	-371 850 000
Udekket/udisponert	0	0	0	0	0

Vedlegg 5 - Budsjettskjema 2B

(Investeringsbudsjettet per investering)

Område	Tidligere bevilget	2017	2018	2019	2020
Vestmyra (Fase 2 - riving og ferdigstilling uteområde)	351 000 000	31 200 000			
Valnesfjord skole	125 000 000	47 000 000	63 000 000		
Finneid skole uteområde (fullføre)		3 500 000			
Uteområdet Sulitjelma skole og barnehage	1 875 000	15 000 000			
Sulitjelma barnehage	9 050 000	7 000 000			
Erikstad barnehage inn i Erikstad skole		6 300 000			
Erikstad barnehage uteområdet		9 500 000			
Fra leid til eid (flytting av enheter)		13 000 000	17 000 000	17 000 000	
Svømmebasseng Sulitjelma	6 400 000	7 850 000			
Fauskebadet		15 000 000			
Oppgradering eksisterende eiendomsmasse	16 500 000	7 000 000	7 000 000	5 000 000	4 000 000
Felles teknisk driftsbygg/blålysbygg		5 000 000	70 000 000	60 000 000	30 000 000
Demensomsorg Eiaveien		3 000 000	100 000 000	30 000 000	30 000 000
Buen fase 1, institusjon/bokollektiv/bofellesskap		30 000 000	30 000 000	30 000 000	30 000 000
Ombygging fysio, legekontor, hjemmetjeneste Helsetunet		2 500 000	2 500 000	2 500 000	
Velferdsteknologi		2 000 000	500 000		
HMS-tiltak, utbedringer og småprosjekter Helse og omsorg		2 530 000			
KAD			5 000 000		
Ettervernsbolig			5 000 000		
HMS-tiltak, utbedringer og småprosjekter Oppvekst og kultur		1 700 000			
Tråkkemaskin Valnesfjord		1 400 000			
Grunnundersøkelser		1 000 000			
Småprosjekter Plan/utvikling		480 000			
Rassikring Færevikbekken	1 600 000	600 000			
Nordvika bade- og friluftsområde		765 000			
Rehabilitering lys på strandpromenaden		850 000			
Trafikksikkerhetsmidler	1 200 000	200 000	200 000	200 000	200 000
IT-utstyr	9 520 000	2 520 000	1 000 000	1 000 000	1 000 000
Fauske kirkelige fellesråd, oppgradering kirker etc.	985 000	850 000			
Sum ekskl. VA (inkl. mva.)	523 130 000	217 745 000	301 200 000	145 700 000	95 200 000
Mva kompensasjon		-43 549 000	-60 240 000	-29 140 000	-19 040 000
Bruk av investeringsfond					
Annet tilskudd		-12 000 000	-42 000 000	-23 000 000	-23 000 000
Investeringsstilskudd husbanken					
Annen finansiering (salg eiendom)					
Nye lån ekskl. VA		-162 196 000	-198 960 000	-93 560 000	-53 160 000
		2017	2018	2019	2020
Vann		7 000 000	7 000 000	7 000 000	7 000 000
Avløp		3 000 000	3 000 000	3 000 000	3 000 000
			0	0	
Sum		10 000 000	10 000 000	10 000 000	10 000 000
Nye lån VA		-10 000 000	-10 000 000	-10 000 000	-10 000 000
Nye lån Husbanken		-12 000 000	-12 000 000	-12 000 000	-12 000 000
Sum nye lån		-184 196 000	-220 960 000	-115 560 000	-75 160 000
Egenkapitaltilskudd KLP		2 500 000	2 500 000	2 500 000	2 500 000
Overføring fra driftsregnskapet		-2 500 000	-2 500 000	-2 500 000	-2 500 000

Vedlegg 6 - Hovedoversikt investeringer

Linjenavn	Økonomiplan 2017-2020				Budsjett 2016	Regnskap 2015
	Budsjett 2017	Budsjett 2018	Budsjett 2019	Budsjett 2020		
Salg av driftsmidler og fast eiendom	0	0	0	0	-4 000 000	-6 080 211
Andre salgsinntekter	0	0	0	0	0	188 524
Overføringer med krav til motytelse	0	0	0	0	0	-300 000
Kompensasjon for merverdiavgift	-43 549 000	-60 240 000	-29 140 000	-19 040 000	-68 670 000	-45 408 414
Statlige overføringer	-12 000 000	-42 000 000	-23 000 000	-23 000 000	0	-570 000
Andre overføringer	0	0	0	0	0	-2 322 000
Renteinntekter, utbytte og eieruttak	0	0	0	0	0	-
SUM INNTEKTER (L)	-55 549 000	-102 240 000	-52 140 000	-42 040 000	-72 670 000	-54 492 101
Lønnsutgifter	0	0	0	0	0	4 406 321
Sosiale utgifter	0	0	0	0	0	228 360
Kjøp av varer og tj som inngår i kommunal tj.prod.	184 196 000	250 960 000	126 560 000	86 160 000	287 680 000	198 385 680
Kjøp av varer og tj som erstatter kommunal tj.prod	0	0	0	0	0	
Overføringer	43 549 000	60 240 000	29 140 000	19 040 000	68 670 000	45 678 414
Renteutg, provisjoner og andre finansutg	0	0	0	0	0	
Fordelte utgifter	0	0	0	0	0	221 182
SUM UTGIFTER (M)	227 745 000	311 200 000	155 700 000	105 200 000	356 350 000	248 477 593
Avdragsutgifter	2 000 000	2 000 000	2 000 000	2 000 000	2 000 000	1 711 593
Utlån	12 000 000	12 000 000	12 000 000	12 000 000	12 000 000	14 667 012
Kjøp av aksjer og andeler	2 500 000	2 500 000	2 500 000	2 500 000	1 500 000	1 877 860
Dekning tidligere års udekket	0	0	0	0	0	21 618 119
Avsetning til ubundne investeringsfond	0	0	0	0	0	
Avsetninger til bundne fond	0	0	0	0		2 562 456
Avsetninger til likviditetsreserve	0	0	0	0	0	
SUM FINANSIERINGSTRANSAKSJONER (N)	16 500 000	16 500 000	16 500 000	16 500 000	15 500 000	42 437 040
FINANSIERINGSBEHOV (O = M+N-L)	188 696 000	225 460 000	120 060 000	79 660 000	299 180 000	236 422 531
Bruk av lån	-184 196 000	-220 960 000	-115 560 000	-75 160 000	-297 180 000	-209 032 396
Salg av aksjer og andeler	0	0	0	0	0	
Mottatte avdrag på utlån	-2 000 000	-2 000 000	-2 000 000	-2 000 000	-2 000 000	-4 253 193
Overføringer fra driftsregnskapet	-2 500 000	-2 500 000	-2 500 000	-2 500 000	0	-1 500 000
Bruk av tidligere års overskudd	0	0	0	0	0	
Bruk av disposisjonsfond	0	0	0	0	0	
Bruk av bundne driftsfond	0	0	0	0	0	
Bruk av ubundne investeringsfond	0	0	0	0	0	-642 751
Bruk av bundne investeringsfond	0	0	0	0	0	
SUM FINANSIERING (R)	-188 696 000	-225 460 000	-120 060 000	-79 660 000	-299 180 000	215 428 340
UDEKKET/UDISPONERT (S = O-R)	0	0	0	0	0	20 994 191

Vedlegg 7 - Budsjett Fauske Eiendom KF - Hovedoversikt

Fauske Eiendom KF Forslag til budsjett - 2015-2016-2017				
Ansvar	Prosess	Beskrivelse	Budsjett 2017	Budsjett 2016
1		Administrasjon		
	220	Forsikringer	767 000	740 000
	231	Leiekostnader	64 000	60 000
	234	Økonomi	200 000	350 000
	236	Lønn admin (er sammenslått 2017)	2 341 260	2 086 509
	240	Andre forvaltningskosntader	200 000	430 000
	241	Kurs/reiser/kontigenter	100 000	200 000
	242	Kontorrekvisita	75 000	55 000
	243	Telefon/data/lisenser	110 000	150 000
	244	Konsulent/rådgiver	25 000	50 000
	250	Personaltiltak/serevering	50 000	50 000
	260	FDVU dok	50 000	70 000
	270	Styrehonorar og godtgjørelser	160 000	150 000
	401	Prosjektleder	697 265	697 265
	650	INNTEKTER ANDRE	-350 000	-693 900
	800	Husleieinntekter	-36 222 000	-38 222 000
1		Forvaltningf - summert	4 489 525	4 394 874
1		Administrasjon	-31 732 475	-33 827 126
3		Renhold		
	321	Regelmessig renhold, lønn inkl renholdsleder	12 205 805	13 205 805
	325	Renholdsmateriell	1 030 000	1 030 000
	620	INNTEKTER RENHOLD (SERVICETJENESTER)	-850 000	-1 000 000
3		Renhold	12 385 805	13 235 805
4		Drift		
	310	Driftsleder/renholdsleder	1 009 258	1 050 449
	311	Vaktmester drift, lønn	4 368 000	4 629 064
	313	Materiell, verktøy, arbeidstøy	460 000	460 000
	314	Drift ventilasjon/ kjøling	90 000	100 000
	316	Drift heis	170 000	150 000
	317	Drift annen	500 000	150 000
	318	Drift kjøretøy	250 000	200 000
	319	Reise/kurs driftspersonell	50 000	50 000
	331	Elkraft	6 000 000	6 300 000
	332	Fjernvarme	1 000 000	1 000 000
	341	Vann/avløp	1 200 000	850 000
	351	Renovasjon	1 300 000	1 000 000
	361	Brannvern	100 000	150 000
	362	Serviceavtaler	100 000	200 000
	363	Vaktselskap	100 000	100 000

	364	Klima/vannmålinger	100 000	130 000
	365	Diverse driftskostnader	100 000	200 000
	371	Grønntareale	100 000	100 000
	372	Snømåking	100 000	100 000
	373	Div utendørs driftskosntnader	50 000	50 000
	630	INNTEKTER DRIFT (VAKTMESTERTJENESTER)	-250 000	-248 485
4		Drift	16 897 258	16 721 028
5		Vedlikehold		
	313	Materiell, verktøy, arbeidstøy	30 000	30 000
	402	Vedlikeholdsteam lønn	2 500 000	2 726 830
	411	Planlagt vedlikehold, materialer	300 000	300 000
	421	Utskiftninger, kjøpte tjenester	200 000	200 000
	422	Utskiftninger, egne tjenester	250 000	300 000
	431	Løpende vedlikehold	250 000	300 000
	471	Utendørs vedlikehold	50 000	50 000
	640	INNTEKTER VEDLIKEHOLDSTJENESTER	-900 000	-700 000
5		Vedlikehold	2 680 000	3 206 830
6		Utvikling		
	511	Oppgraderinger av anlegg/ombygginger	75 000	100 000
	521	Offentlig pålegg/ oppgradering brann	75 000	100 000
	531	Oppgradering SD	0	100 000
6		Utvikling	150 000	300 000
		SUM FDVU	36 902 588	37 858 537
		Andre inntekter, husleie ambulanse etc	-693 450	
		TOTALT	36 209 138	
10		Boligkontor		
	600	Kommunal bolig se eget budsjett		

Budsjettet er behandlet og vedtatt av styret i Fauske Eiendom KF.

Vedlegg 8 - Budsjett Fauske Eiendom KF Boligforvaltning

Beskrivelse	Budsjett 2017	Budsjett 2016
Boligkontor		
Husleie inntekter	-10 000 000	-10 000 000
Fast lønn	1 453 944	1 453 944
Pensjoner	169 192	169 192
Arbeidsgiveravgift	82 779	82 779
Kontormateriell	10 000	10 000
Annet forbruksmaterieil og råvarer	43 000	43 000
Telefonutgifter	100 000	100 000
Annonse, reklame	20 000	10 000
Kost, opphold og reiseutgifter	30 000	30 000
Km. Godtgjørelse	10 000	10 000
Vedlikehold	15 000	15 000
Energi	250 000	250 000
Forsikringer	100 000	100 000
Leie av kontorlokaler	50 000	50 000
Leie av lokaler	5 943 585	4 900 000
Avgifter, gebyrer, lisenser mv.	657 500	657 500
Kontingenter	10 000	10 000
Inventar og utstyr	35 000	35 000
Byggetjenester	1 000 000	1 240 828
Konsulenter (advokat)	20 000	20 000
	10 000 000	9 187 243
Budsjett legges fram i balanse	-	-812 757

Budsjettet er behandlet og vedtatt av styret i Fauske Eiendom KF.

Vedlegg 9 Budsjett Fauna KF

	Budsjett	Budsjett
	2 017	2 016
Fast lønn	1 338 000	1 338 000
Engasjementstillinger	1 281 000	1 231 000
Godtgjørelse styre/bedr.forsamling	140 000	140 000
Pensjoner	459 500	454 500
Arbeidsgiveravgift	136 500	143 500
Sum lønn og sosiale utgifter	3 355 000	3 307 000
Sum Kjøp av varer og tjenester	1 269 000	1 173 000
Driftsavtale/overføring til private	5 000	200 000
Overføringer til andre (stipend)	100 000	120 000
Sum Overføringsutgifter	105 000	320 000
Sum utgifter	4 729 000	4 800 000
Diverse inntekter	- 100 000	- 300 000
Diverse inntekter - avgiftsfri	- 50 000	- 93 000
Sum diverse inntekter	- 150 000	- 393 000
Prosjektmidler fylkeskommune	- 300 000	- 100 000
Refusjoner fra kommuner	- 2 700 000	- 2 700 000
Refusjon fra IKS	- 73 000	- 227 000
Prosjektmidler fra egen kommune	- 1 150 000	- 1 100 000
Overføring fra Staten	- 223 000	- 127 000
Overføring fra fylkeskommunen	- 133 000	- 153 000
Sum refusjoner og tilskudd	- 4 579 000	- 4 407 000
Sum inntekter	- 4 729 000	- 4 800 000